

Годишен доклад за дейността
Декларация за корпоративно управление
Нефинансова декларация
Доклад на независимия одитор
Годишен финансов отчет

Национална Електрическа Компания ЕАД
31 декември 2021 г.

Годишен доклад за дейността	-
Декларация за корпоративно управление	-
Нефинансова декларация	-
Доклад на независимите одитори до едноличния собственик на НЕК ЕАД	-
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	1
Отчет за финансовото състояние	2
Отчет за паричните потоци	4
Отчет за промените в собствения капитал	5
Пояснителни бележки	
1 Корпоративна информация	7
2 Основа за изготвяне на финансовия отчет	7
3 Счетоводна политика и промени през периода	9
4 Счетоводна политика	12
5 Приходи от продажби	35
6 Други приходи/ доходи от дейността	35
7 Приходи от договори с клиенти	36
8 Приходи от Фонд Сигурност на енергийната система (Фонд СЕС)	37
9 Разходи за електрическа енергия	37
10 Разходи за материали	39
11 Разходи за външни услуги	39
12 Начислена/ (възстановена) обезценка на финансови активи	40
13 Разходи за персонала	40
14 Други разходи и суми с корективен характер	40
15 Финансови разходи	41
16 Разход/Приход от данъци върху дохода	41
17 Имоти, машини и съоръжения	42
18 Нематериални активи	46
19 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия	46
20 Приходи от дивиденди от асоциирани и съвместни предприятия	48
21 Материални запаси	48
22 Търговски и други вземания	48
23 Вземания от Фонд СЕС	49
24 Вземания от свързани лица	49
25 Аванси и предплатени услуги	50
26 Парични средства	50
27 Собствен капитал	50
28 Задължения по заеми от банки	51
29 Отсрочено финансиране	52
30 Пасиви по отсрочени данъци	53
31 Търговски задължения	54
32 Задължения към свързани лица	55
33 Задължения за обезщетения при пенсиониране	56
34 Провизии	58
35 Задължение към Министерство на енергетиката по предоставена възмездна финансова помощ	58
36 Други задължения	60
37 Цели и политика за управление на финансовия риск	60
38 Ангажименти и условни задължения	65
39 Свързани лица	72
40 Събития след датата на финансовия отчет	77
41 Оповестяване съгласно законови изисквания	78
42 Одобрение на финансовия отчет	78

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЕК ЕАД ЗА 2021 г.

Настоящият доклад за дейността на Дружеството за 2021 г. представя коментар и анализ на финансовия отчет и друга съществена информация, относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Дружеството, като обхваща периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г.

Той е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 187д, чл. 247, ал.1, 2 и 3 от Търговския закон. Докладът за дейността съдържа и изискуемата информация по Приложение № 2 на Наредба 2 на Комисията за финансов надзор, която се отнася за лицата по § 1д от Допълнителните разпоредби на ЗППЦК, на основание чл. 100н, ал. 7, т. 2 от ЗППЦК и чл. 29 от Закона за публичните предприятия.

I **Обща информация за дружеството**

Национална електрическа компания ЕАД (НЕК ЕАД) е самостоятелно юридическо лице със седалище в гр. София, район Оборище, ул. Триадица № 8. Едноличен собственик на капитала на НЕК ЕАД е Български енергиен холдинг ЕАД.

Дружеството е еднолично акционерно дружество, вписано в търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 000649348.

Основни дейности на дружеството са:

- производство на електрическа енергия;
- централизираны покупки и продажби на електрическа енергия;
- снабдяване с електрическа енергия на потребителите, присъединени към преносната мрежа;
- внос и износ на електрическа енергия;
- строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводство;
- инвестиционна дейност;
- внедряване и популяризиране на енергийната ефективност при производството на електроенергия.

Дейностите, извършвани от "Национална Електрическа Компания" ЕАД, подлежат на лицензиране, съгласно чл. 39, ал. 1 във връзка с чл. 21 от Закона за енергетиката. Дружеството притежава лицензии, издадени от Държавната Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:

- Лицензия за обществена доставка на електрическа енергия - № Л-147-13/17.12.2004 г., за срок от 35 години, допълнена с координатор на специална балансираща група;
- Лицензия за производство на електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ - № Л-073-01/14.02.2001 г. за срок от 35 години;
- Лицензия за търговия с електрическа енергия - № 1-230-15/04.06.2007 г. за срок от 10 години, допълнена с координатор на стандартна балансираща група. С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) № И2-Л-230 от 15 септември 2016 г. е продължен срока на лицензията за дейността „търговия с електрическа енергия“ с включени права и задължения на координатор на стандартна балансираща група за 10 години до 4 юни 2027 г.)
- Лицензия за дейността „доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция“ - №Л-408-17 /01.07.2013 г., за срок от 26 години; (Решение № И1-Л-408/29.01.2014 г. за изменение/допълнение на лицензия № Л-408-17/01.07.2013 г. издадена за дейността „доставка на

електрическа енергия от доставчик от последна инстанция" с правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на специална балансираща група).

II Собственост и управление

„Национална електрическа компания“ ЕАД е еднолично акционерно дружество от структурата на „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

Регистрираният капитал е разпределен в 1,063,766,192 броя поименни акции. Целият размер на капитала на Дружеството е записан и изцяло внесен от „Български енергиен холдинг“ ЕАД. Всички акции са с номинал от 1 лев. Акциите на Дружеството са обикновени, поименни, непривилегировани акции, с право на глас. Акцията дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съизмерими с номиналната стойност на акцията.

Краен собственик на акционерния капитал на „Български енергиен холдинг“ ЕАД е Българската държава чрез министъра на енергетиката.

„Национална електрическа компания“ ЕАД се управлява чрез едностепенна система на управление. Органи на управление на Дружеството са:

- Едноличният собственик на капитала, който решава въпросите от компетентността на Общото събрание;
- Съвет на директорите.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството се управлява от Съвет на директорите с членове:

Вася Михайлова Николовска – председател на СД;
Светослав Иванов Спасов – заместник-председател на СД;
Иван Тодоров Йончев - член на СД и изпълнителен директор;
Момчил Векилов Ванов - член на СД;
Христо Величков Георгиев – член на СД.

Отговорност на ръководството

Ръководството потвърждава, че финансовият отчет е изготвен в съответствие с приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите, пасивите и финансовото състояние на Дружеството, при изготвянето на финансовия отчет за 2021 г. е прилагана последователна и адекватна счетоводна политика, и финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемане на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Дружеството няма регистрирани клонове.

Към 31 декември 2021 г. вътрешноструктурни единици в НЕК ЕАД са следните предприятия:

- НЕК ЕАД, Предприятие „Водноелектрически централи“, град Пловдив – извършва производство на електрическа енергия, строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводството от ВЕЦ и инвестиционна дейност.

- НЕК ЕАД, Предприятие „Язовири и каскади“, град София – извършва техническа експлоатация и поддържане на язовири и хидроенергийни обекти.

III Информация, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон

Информация за придобиването и притежаването на акции на Дружеството от членовете на Съвета на директорите

Членовете на Съвета на директорите не притежават акции на Дружеството. За тях не са предвидени привилегии или изключителни права да придобиват акции и облигации на Дружеството. Всички акции на Дружеството са собственост на „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

Информация за участието на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети (в съответствие с изискванията на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон).

Вася Михайлова Николовска – председател на СД;

- не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник, не притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на съвети (в съответствие с изискванията на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон).

Светослав Иванов Спасов – заместник-председател на СД;

- не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
- притежава повече от 25 на сто от капитала на „Юнайтед Партнърс Пъблик Афеърс“ ООД и „АСЕА“ ООД – в ликвидация;
- не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на съвети (в съответствие с изискванията на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон).

Иван Тодоров Йончев - Изпълнителен директор, член на СД:

- участва като член на Съвета на директорите на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД (до 15.12.2021 г.);
- участва като член на Надзорния съвет на „Пенсионно осигурително дружество Алианц България АД“;
- участва като член на Съвета на директорите на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД (до 23.04.2021 г.);
- участва като член на Съвета на директорите на „Застрахователно акционерно дружество „Енергия““;

Момчил Векилов Ванов – член на СД:

- не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник, не притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на съвети (в съответствие с изискванията на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон).

Христо Величков Георгиев – член на СД:

- не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник, не притежава повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на съвети (в съответствие с изискванията на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон).

Информация за договорите по чл. 240б от Търговския закон, сключени през годината

През 2021 г. Съветът на директорите или други свързани с тях лица не са сключвали договори с Дружеството, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

IV Оперативен и финансов преглед на дейността на НЕК ЕАД

1) Описание на основната дейност, важни събития настъпили през годината, отнасящи се към дейността на Дружеството

Национална електрическа компания ЕАД обхваща бизнес дейности в областта на производството на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ и продажбата на електрическа енергия в страната, като заема основно място на регулирания пазар. С лицензията си за търговия с електрическа енергия извършва сделки и на свободния пазар. С притежаваните водноелектрически централи и ПАВЕЦ участва активно на регулирания, свободния и балансиращия пазар и в управлението и регулирането на електроенергийната система и е най-големият производител на енергия от възобновяеми енергийни източници в страната.

Дейността на компанията се осъществява в съответствие с нормативната база на електроенергийния сектор, регламентирана със Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници, подзаконовите нормативни актове и изискванията за тяхното прилагане. Дружеството осъществява дейността си основно в регулирана среда с лицензията за обществена доставка, но участва и на свободния пазар с лицензиите за производство и търговия. НЕК ЕАД също така е и доставчик от последна инстанция (ДПИ) и основен участник на балансиращия пазар.

С извършените изменения в Закона за енергетика и действието на ценовите решения на КЕВР за регулаторните периоди 2020–2021 г. и 2021–2022 г. дейността на НЕК ЕАД е силно зависима от определените ценови нива и регулаторни условия, както и от компенсаторните механизми на Фонд СЕС във връзка с възстановяване на направените от Обществения доставчик разходи по задължително изкупуване на електроенергия.

През 2021 г. НЕК ЕАД изпълни задълженията си съгласно притежаваните лицензионни дейности и тези към обществото в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката за осигуряване на необходимото количество електрическа енергия на Крайните снабдители, както и осигури снабдяването с електроенергия на потребителите, които не са избрали друг доставчик. Освен това съгласно нормативните актове и решенията на КЕВР, НЕК ЕАД трябва да реализира на БНЕБ и свободния пазар остатъка от задължително изкупуваната електроенергия по пазарна цена, като разликата между покупната и пазарната цена се компенсира от ФСЕС с приходите от цена задължения към обществото.

През годината електроенергийния пазар в страната, както и европейските енергийни борси продължиха да бъдат под влиянието на пандемията от COVID-19, но при възстановяване на потреблението на електроенергия и повишена икономическа активност. Това се отрази в нарастване на пазарната цена на електроенергията, както и ръст на всички основни енергоносители през 2021 г. Непрекъснатият ръст на

пазарните цени на европейските електроенергийни борси, рефлектира върху всички търговски участници – производители, потребители и търговци на електроенергия, които осъществяваха дейността си при динамична и променлива бизнес среда.

От 01.07.2021 г. с ценовото решение за регулаторния период 2021-2022 г. КЕВР определи по-висока пазарна цена на ниво от 119 лв./МВтч, която отразяваше пазарната конюнктура и много високите нива на търсене на електроенергийните борси, които превишаваха предлагането. При определянето на прогнозната пазарна цена за базов товар за всеки регулаторен период КЕВР извършва анализ на форуърдните сделки за този период на националната и регионалните борси. Утвърдената пазарна цена отчита и ръста на цените на въглеродните емисии и газа на спот пазарите като това рефлектира и в много по-високи цени на електроенергията през второ полугодие на годината на електроенергийните борси.

На БНЕБ през 2021 г. се открояваше явна тенденция закупуването на електроенергия от повечето стопански потребители на пазара „Ден напред“ вместо покупки на сегмента „двустрани договори“ с цел сключване на по-дългосрочни договори /6 месечни или годишни/, каквато бе обичайната им практика в предходните години. От началото на 2021 г. с постепенното възстановяване на икономиките в страните от Европейския съюз и нормалното функциониране на повечето сектори на индустрията, търсенето на електроенергия на БНЕБ и европейските борси значително се увеличи, което рефлектира в непрекъснат ръст на цените на сегмента „Ден напред“, които надхвърлиха няколко пъти прогнозната пазарна цена на КЕВР. Експортът на електроенергия от България, който отбелязва значителен ръст спрямо миналата година, също оказва влияние за повишението на пазарните цени през настоящата година.

През м. май 2021 г. България изпълни едно от условията за присъединяване към единния европейски пазар на електроенергия „Ден напред“ посредством обединението на българската независима електроенергийна борса и гръцката борса. Реализираното обединение позволява едновременно изчисляване на цени на електроенергията и трансгранични потоци в региона до нивото на свободния трансграничен капацитет. През м. октомври 2021 г. бе извършено обединение между БНЕБ и румънската борса. Осъществените обединения вече оказват съществено влияние при определянето на ценовите равнища у нас в посока изравняване на цените на едро в пазарните зони. Тенденцията от последната година за увеличаване на краткосрочната търговия за сметка на дългосрочните доставки обаче не спомага за постигането на ценова стабилност за производители, търговци и крайни клиенти, както в периоди с екстремни цени, както през 2021 г., така и при спад на цените, както това се случи през 2020 г.

Съгласно измененията в нормативната уредба малките стопански потребители, присъединени към мрежа ниско напрежение, бяха задължени да си изберат търговец и да излизат на свободния пазар, като бе предвиден и преходен период – до края на месец юни 2021 г. До тази дата те можеха да останат при досегашния си краен снабдител, но в качеството му на търговец, който ще им доставя електрическа енергия съгласно типов договор при общи условия. При определянето на прогнозната месечна разполагаемост и количества по чл.21, ал.1, т.21 от ЗЕ КЕВР е направил прогнозата за потреблението на регулирания пазар за регулаторните периоди 2020-2021 г. и 2021-2022 г. в съответствие с очакваната изменена структура на пазара на електрическа енергия, поради излизането от обхвата на регулирания пазар на всички небитови крайни клиенти, присъединени на ниво ниско напрежение. Въпреки, че крайната дата за излизането на свободния пазар на тези потребители изтече, през второ полугодие на 2021 г. все още има такива, които не са сключили договор с търговец на свободния пазар и съгласно разпоредбите на ЗЕ, те се снабдяват с електроенергия от ДПП.

В съответствие с действащата нормативна уредба НЕК ЕАД продължава да закупува разполагаемост и електроенергия по дългосрочните договори с ТЕЦ Ей И Ес Марица изток 1 ЕООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД, както и от централи с определена разполагаемост за регулирания пазар от КЕВР съгласно решенията на КЕВР. От 01.07.2021 г. НЕК закупува електроенергия от производители от ВЕИ и ВЕКП с преференциални цени само с инсталирана мощност по-малка от 500 кВт.

Движението на цените на въглеродните емисии през годината оказваше съществено влияние, както върху пазарните цени на електроенергийните борси, така и върху определянето на компенсаторните механизми от КЕВР във връзка с осъществяване дейността на НЕК като Обществен доставчик. Във връзка с това регулаторната комисия с извънредно свое решение през м. февруари увеличи средствата за възстановяване на ФСЕС с 247,027 хил. лв., поради увеличените разходи за закупени емисии от двете електроцентрали /ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица Изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3/, което се отнасяше за регулаторния период 2020-2021 г. и действаше до 30 юни. Утвърдената от КЕВР цена на въглеродните емисии в ценовото решение за следващия регулаторен период 2021-2022 г., което е в сила от 01.07.2021 г. е 51 евро/тон като на тази база КЕВР е утвърдил и средствата на ФСЕС за целия регулаторен период. Осигуряването на висока ликвидност на ФСЕС, който е гарант за поддържането на нормална финансова стабилност по веригата на доставка на електрическа енергия, е важно условие за функционирането на електроенергийния пазар в страната.

През 2021 г. върху основната дейност и финансовите резултати на НЕК ЕАД оказаха влияние следните фактори:

- Ръст на производството на електроенергия от собствени ВЕЦ, което е увеличено с 51.6% в сравнение с 2020 г.
- Значително увеличение на продадените количества от НЕК ЕАД на БНЕБ и свободния пазар, което се осъществяваше при много силно търсене на електроенергия в резултат на възстановяване на икономическата активност и потреблението в страните от Европейския съюз.
- Действащи много високи цени на БНЕБ и европейските електроенергийни борси, като в края на м. декември 2021 г. в определени периоди пазарните им нива достигнаха 450-500 лв./МВтч надхвърляйки 3-4 пъти прогнозната пазарна цена на КЕВР от ценовото решение за регулаторния период 2021-2022 г.
- Ръст на цените на въглеродните емисии на европейските борси до нива от 80-85 евро на тон, което е значително повече от прогнозата на КЕВР в ценовото решение за регулаторния период 2021-2022 г. - 51 евро на тон. Това рефлектира в по-високи разходи за електроцентралите с дългосрочни договори и влияе върху възстановяването на разходите от ФСЕС.
- Продължава процеса на разширяване обхвата на свободния пазар, като с измененията в ЗЕ и нормативните актове на КЕВР, малките стопански потребители, присъединени към мрежа ниско напрежение, трябваше задължително да си изберат търговец и да излязат на свободния пазар до края на месец юни 2021 г.

НЕК ЕАД реализира положителен финансов резултат за 2021 г. в размер на 688,684 хил. лв. преди данъци. В сравнение с финансовия резултат за предходната година се отчита значителен ръст на печалбата – увеличение от 645,361 хил. лв.

Въпреки постигнатия висок положителен финансов резултат през 2021 г., задълженията на НЕК ЕАД продължават да бъдат на високи нива, но е подобрена структурата на задълженията след предоговарянето на кредитите с БЕХ ЕАД и се отчита значително подобрение на паричния поток и ликвидността на компанията.

2) Производствена и търговска дейност

➤ Производството на електроенергия от собствените ВЕЦ и ПАВЕЦ за 2021 г. е характерно за много влажна година, като водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД произведоха 3,605,893 МВтч. В сравнение с 2020 г. е отчетено значително увеличение на производството като ръста е с 51.6% или 1,227,912 МВтч повече. Увеличението на производството от водноелектрическите централи на дружеството се дължи на ръста на обемите водни ресурси в язовирите. Водноелектрическите централи в структурата на НЕК ЕАД активно участват на балансиращия пазар и са важна част при управлението и регулирането на електроенергийната система в страната, като мениджмънта на компанията полагаше усилия за максимално ефективно използване на водния ресурс.

➤ Обществена доставка и търговия с електроенергия

През 2021 г. НЕК ЕАД изпълни задълженията си в съответствие с лицензионните си дейности и осигури необходимото количество електроенергия на Крайните снабдители. НЕК ЕАД активно участва и на БНЕБ и реализира почти всичките си количества електроенергия извън регулирания пазар на тази платформа при засилено търсене на електроенергия в резултат на постепенното възстановяване на икономическата активност и потреблението в страните от Европейския съюз. Въпреки увеличената икономическа активност като цяло през 2021 г., цените на европейските електроенергийни борси нарастваха с много по-висок темп от отчетения икономически растеж, което оказва натиск върху производителите, потребителите и търговците на електроенергия.

През годината компанията управляваше и експлоатираше гъвкаво производствените и балансиращи мощности в портфолиото на НЕК ЕАД (собствените ВЕЦ, ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица Изток 1 БООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД), с които участва, както на регулирания пазар, така и на БНЕБ и свободния пазар на електроенергия, като по този начин бе реализирано по-високо ниво на приходите.

В съответствие с действащата нормативна уредба и действащите две ценови решения на КЕВР през 2021 г. НЕК ЕАД участва приоритетно на регулирания пазар, изпълнявайки задълженията си към обществото съгласно Закона за енергетиката. Дружеството продължава да е гарант за сигурността на електроенергийната система чрез предоставяне на услуги за балансиране и регулиране чрез мощностите си във ВЕЦ и ПАВЕЦ. Паралелно с това целта на компанията е разширяване на пазарния си дял на свободния пазар на електроенергия, което бе постигнато през настоящата година в резултат на увеличените продажби на БНЕБ.

НЕК ЕАД е един от основните доставчици на балансираща енергия в страната. Участието на дружеството на балансиращия пазар се определя от активирането на мощностите от ЕСО ЕАД и в тази връзка като доставчик на балансираща енергия дружеството може много ограничено да влияе върху количеството на активираните услуги за балансиране, но предоставя целия необходим резерв съгласно действащите нормативи и техническите възможности.

• Покупки на електроенергия

През годината покупките на електроенергия от НЕК ЕАД се осъществяваха в съответствие с ценовите решения на КЕВР за регулаторните периоди 2020-2021 г. 2021-2022 г. и действащите нормативните актове. За 2021 година НЕК ЕАД закупи 14,028,157 МВтч електроенергия, което е ръст от 2.4% в сравнение с отчета на закупените количества електроенергия през предходната 2020 г., когато покупките са на ниво от 13,697,505 МВтч.

Изменение на закупената електроенергия, МВтч

	Закупена електроенергия	Отчет 2021	Отчет 2020	Разлика 2021/2020	% ръст
1.	Производители по квоти	5,253,728	6,329,610	-1,075,882	-17.0
2.	Задължения – ДД, ВЕИ и ВЕКП	8,670,289	7,273,623	1,396,666	19.2
3.	Балансираща енергия	21,498	18,054	3,444	19.1
4.	Свободен пазар	82,642	76,218	6,424	8.4
	ОБЩО ЗАКУПЕНА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ	14,028,157	13,697,505	330,652	2.4

Количеството закупена електроенергия в портфолиото на компанията през 2021 г. обезпечи нормалното електрозахранване на потребителите на регулирания пазар и същевременно даде възможност за по-оптимално участие на НЕК ЕАД на БНЕБ и свободния пазар през настоящата година с по-големи количества електроенергия от собствените ВЕЦ.

Отчита се намаление на покупките от квотните централи и ръст при задължително изкупуваната електроенергия от централите с дългосрочни договори, ВЕИ и ВЕКП производители съгласно действащите ценовите решения през 2021 г. Намалението на покупките от квотните централи се дължи на промяната на пазарния модел и стесняване на обхвата на защитените потребители, като съгласно изискванията на ЗЕ малките стопански потребители, присъединени към мрежа ниско напрежение са задължени да излязат на свободния пазар. В съответствие с това при определянето на прогнозната месечна разполагаемост и количества по чл.21, ал.1, т.21 от ЗЕ КЕВР е направил прогнозата за потреблението на регулирания пазар за регулаторните периоди 2020-2021 г. и 2021-2022 г. при отчитане очакваната изменена структура на пазара на електрическа енергия.

През 2021 г. се отчита намаление на количеството закупена електроенергия от производителите по квоти спрямо отчета за предходната година, което се дължи на по-малкото количество доставена електроенергия от ТЕЦ Марица изток 2 през настоящата година. Покупките на електроенергия от централата за годината са 1,934,607 МВтч, което е намаление с 36.5% спрямо отчета за 2020 г. Минимално намаление се отчита в доставените количества електроенергия от АЕЦ Козлодуй, от която централа са закупени 2,944,071 МВтч за 2021 г. или с 0.3% по-малко спрямо предходната година. Закупената електроенергия от ТЕЦ Бобов дол е 375,050 МВтч, като цялото количество е доставено през първо полугодие на настоящата година, тъй като централата участваше в обезпечаване снабдяването с електроенергия за потребителите на регулирания пазар само в предходното ценово решение за периода 2020-2021 г. В ценовото решение за регулаторния период 2021-2022 г. КЕВР не включи тази централа като квотна. Общо количеството закупена електроенергия от квотните електроцентрали за 2021 г. е отбелязало спад с 1,075,882 МВтч или 17.0% спрямо отчета за 2020 г.

Покупките на електроенергия от НЕК ЕАД през 2021 г. се осъществяваха в съответствие с разпоредбите на ЗЕ за задължително изкупуване на произведената електроенергия по дългосрочни договори, от ВЕИ и ВЕКП под 1 МВт /до 30 юни// и под 500 кВт /от 1 юли/. Общо количеството закупена от дружеството електроенергия по дългосрочни договори и преференциални цени за настоящата година е 8,670,289 МВтч, което е увеличение от 1,396,666 МВтч или 19.2% повече в сравнение с 2020 г.

Базовите кондензационни електроцентрали с дългосрочни договори – ТЕЦ Ей И Ес- 3С Марица Изток 1 ЕООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД работеха при по-високо натоварване през 2021 г. в сравнение с предходната година. Отчита се ръст на закупената електроенергия от ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица Изток 1 ЕООД, която е с 19.5% повече в сравнение с отчета за миналата година. Покупките от ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД отбелязват увеличение от 20.5% спрямо 2020 г. Използваемостта от двете електроцентрали за 2021 г. е 68.6% за Ей И Ес-3С Марица Изток 1 ЕООД и 83.3% за КонтурГлобал Марица Изток 3 АД, докато през 2020 г. използваемостта им е съответно 57.8% и 70.9%, т.е. по-висока е през настоящата година.

Закупената електроенергия от електроцентралите на ВЕИ, която се изкупува съгласно изискванията на Закона за енергетика и ЗЕВИ е 403,482 МВтч, спрямо 387,672 МВтч за 2020 г. или ръст от 4.1%. От 01.07.2021 г. съгласно измененията в ЗЕ и ценовото решение на КЕВР за регулаторния период 2021-2022 година НЕК Обществен доставчик вече изкупува електроенергия само от ВЕИ и ВЕКП производители с инсталирана мощност под 500 кВт. До 30.06.2021 г. компанията изкупуваше електроенергия от производители с мощност под 1 МВт.

Дружеството е закупило и минимални количества балансираща енергия, както и електроенергия от свободния пазар за оптимизиране на микса си и за обезпечаване на продажбите за потребителите, които все още не са си избрали доставчик на свободния пазар.

Като цяло структурата на закупената електроенергия през 2021 г. се запазва, като задължително изкупуваната електроенергия от дългосрочни договори и ВЕИ и ВЕКП нараства до 61.8% през настоящата година спрямо 53.1% през 2020 г. Относителният дял на закупената електроенергия по квоти намалява до 37.5% спрямо 46.2% за миналата година, което е вследствие стесняване на обхвата на регулирания пазар.

• Продажби на електроенергия

На електроенергийния пазар през 2021 г. компанията осъществяваше своята търговска дейност при следните основни фактори:

- Изменение на нормативната уредба съгласно, което на регулирания пазар компанията снабдява с електроенергия само битовите потребители.
- Значително увеличение на търсенето на електроенергия на БНЕБ и европейските борси в резултат на постепенното икономическо възстановяване и нормалната работа на повечето сектори на икономиката вследствие на пандемията от COVID-19.

През 2021 г. дружеството участваше на пазара на електроенергия при ръст на търсенето на БНЕБ и свободния пазар и спад на продажбите на регулирания пазар в резултат на измененията в Закона за енергетика. Компанията продаде на двата сегмента /регулиран и свободен/ през 2021 г. 17,306,753 МВтч, което е с 10.8% повече спрямо отчетените данни за предходната година, когато продажбите на дружеството са на ниво от 15,615,317 МВтч. Увеличението от 1,691,436 МВтч се дължи изцяло на значителното повишение на продажбите на БНЕБ и свободния пазар, които компенсират спада в продажбите за Крайните снабдители.

През 2021 г. НЕК ЕАД отчете намаление на продажбите за регулирания пазар, което се дължи на измененията в Закона за енергетика, съгласно които небитовите потребители, присъединени към мрежа ниско напрежение, трябва задължително да си изберат търговец и да излязат на свободния пазар. Продадената електроенергия за Крайните снабдители през 2021 г. е на ниво от 12,088,565 МВтч. В сравнение с отчетените продажби за предходната година се констатира намаление от 13.5% или

1,890,858 МВтч по-малко. Отчетеното намаление в количествено изражение показва, че значителна част от малките стопански потребители вече са сключили договор с търговец и закупуват необходимата им електроенергия на организирания борсов пазар.

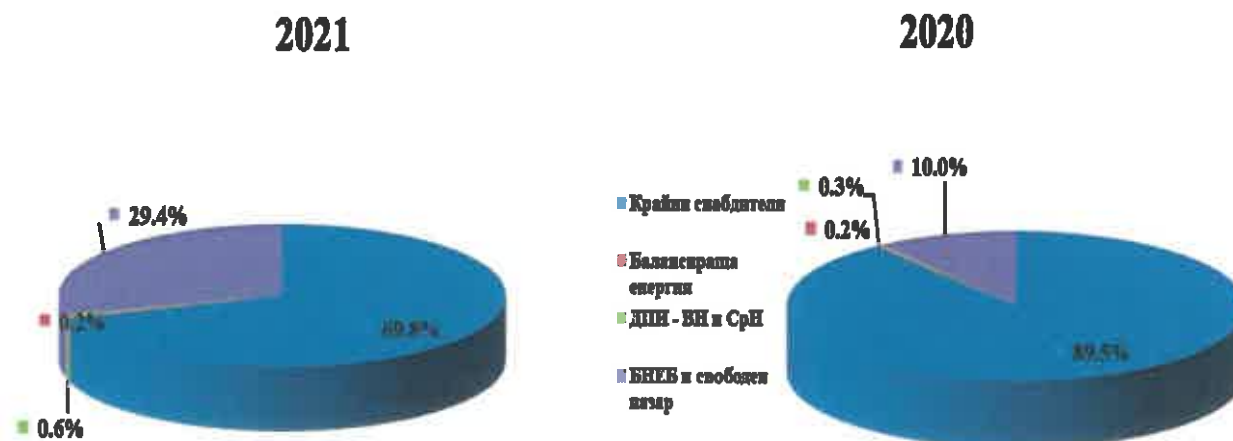
Изменение на продажбите, МВтч

Продадена електроенергия	Отчет 2021	Отчет 2020	изменение 2021 / 2020	% ръст
1. Крайни снабдители	12,088,565	13,979,423	-1,890,858	-13.5
2. Балансираща енергия	35,158	30,048	5,110	17.0
3. ДПИ на ВН и СрН	103,137	40,549	62,588	154.4
4. БНЕБ и свободен пазар	5,079,893	1,565,297	3,514,596	224.5
ОБЩО ПРОДАЖБИ	17,306,753	15,615,317	1,691,436	10.8

Количествата продадена електроенергия за клиентите на ДПИ на ВН и СрН нарастват спрямо нивото на продажбите на предходната година, като компанията е реализирала 103,137 МВтч за годината в сравнение с 40,549 МВтч, отчетени за миналата 2020 г. Увеличението се дължи на факта, че някои малки стопански потребители на средно напрежение все още не са сключили договор с търговец на свободния пазар и съгласно разпоредбите на ЗЕ до тогава ще се снабдяват с електроенергия от доставчик от последна инстанция.

На БНЕБ и свободния пазар НЕК ЕАД участваше със значителни обеми електроенергия през 2021 г. в резултат на увеличението на водните ресурси в язовирите на компанията и голямото търсене. Общо през 2021 г. НЕК ЕАД реализира на БНЕБ и свободния пазар 5,079,893 МВтч, което е с 224.5% повече в сравнение с отчетените продажби за миналата година. Почти цялото количество продадена електроенергия от дружеството на свободния пазар за 2021 г. е реализирано на БНЕБ.

Отчетения ръст на продажбите е над два пъти повече при увеличение на количествата реализирани на българската независима електроенергийна борса и свободния пазар от 3,514,596 МВтч. Значителното увеличение на продажбите на НЕК ЕАД през 2021 г. отразява голямото търсене на електроенергия на БНЕБ и свободния пазар. Постепенно през годината повечето сектори в страната и региона заработиха при нормални капацитети, което се отрази и в ръст на търсенето на електроенергия от търговците и потребителите на електроенергийните борси. Освен това за нарасналото търсене влияние оказаха и концентрирането на търсенето на електроенергия от потребителите на БНЕБ предимно на пазара „Ден напред“, ръста на износа от българската електроенергийна система и извършеното обединение между българската независима електроенергийна борса с гръцката и румънската борси. Този процес оказва влияние в по-голямо търсене на електроенергия на БНЕБ и много високи пазарни цени, които отчитаха ръст всяко следващо тримесечие. През м. декември пазарните цени на БНЕБ и свободния пазар достигнаха 450-500 лв./МВтч, при отчетена за първо полугодие на 2021 година на ниво от 120-125 лв./МВтч.

През 2021 г. при участието на дружеството в търговията на платформите на БНЕБ се констатира засилване на тенденцията за пренасочването на повечето стопански потребители, които закупуват електроенергия от пазара „Ден напред“ вместо сключването на по-дългосрочни договори /6 месечни или годишни/ на сегмента „двустранни договори“, което допълнително рефлектираше за високите нива на пазарните цени през последната година. В тази връзка продажбите на компанията на Българска Независима Електроенергийна Борса през 2021 г. отчитат доминиращо влияние на сегмента „Ден напред“, където са продадени около 85% от всички реализирани от НЕК ЕАД количества на БНЕБ.

Структурата на продадената от НЕК ЕАД електроенергия през 2021 г. се променя значително, като относителният дял формиран от задължението на дружеството съгласно Закона за енергетика да осигурява електроенергия за покриване на потреблението на Крайните снабдители, намалява до 69.8% спрямо 89.5% през миналата 2020 г. Значително увеличение се отчита в относителния дял на БНЕБ и свободния пазар, който от 10.0% през 2020 г. нараства до 29.4% през настоящата година.

3) Финансов резултат, приходи и разходи

През 2021 г. НЕК ЕАД осъществяваше дейността си в съответствие с действащото енергийно законодателство и ценовите решения на КЕВР. В резултат на извършените промени в нормативната рамка, касаеща електроенергийния сектор задълженията на НЕК ЕАД като Обществен доставчик за обезпечаване с електроенергия за регулирания пазар намаляха още. Дейността на дружеството е силно зависима и от компенсаторните механизми на ФСЕС във връзка с възстановяването на направените от Обществения доставчик разходи. В тази връзка е от особена важност ликвидността на ФСЕС да бъде висока.

Приходи

НЕК ЕАД отчете приходи в размер на 4,118,028 хил. лв. за 2021 г. спрямо 2,560,226 хил. лв. за предходната 2020 г. или увеличение от 1,557,802 хил. лв. Отчетените приходи от дружеството са рекордни, като техният ръст е 60.8% в сравнение с предходната година.

В сравнение с отчета за миналата година дружеството отчита значителен ръст в приходите от :

- Продадена електроенергия на БНЕБ и свободния пазар.
- Продадена балансираща енергия, ДПИ и продажба на резерв и услуги.
- От ФСЕС във връзка с възстановени разходи за задълженията по изкупуване на електроенергия от НЕК ЕАД за дейност Обществена доставка съгласно ценовите решения на КЕВР.

Отчетените приходи от продажби за 2021 г. от дружеството са в размер на 2,429,995 хил. лв. и нарастват с 58.4% в сравнение с отчетените приходи за миналата 2020 г., когато са на ниво от 1,534,117 хил. лв. Отчита се ръст на приходите от продадена електроенергия, както и на приходите от продажба на резерв и услуги.

Дружеството отчита значително увеличение на приходите от продадена електроенергия за 2021 година в сравнение с отчета за предходната година, като ръста е с 872,228 хил. лв. или 57.8% повече. Основно влияние за ръста оказва увеличението на приходите от продадена електроенергия на БНЕБ и свободния пазар, както и на приходите от балансираща енергия.

Приходите от продадена електроенергия за Крайните снабдители през 2021 г. са в размер на 1,212,630 хил. лв. намаляват с 4.8% в сравнение с отчетените за предходната година, когато са на ниво от 1,273,425 хил. лв. Спада в приходите от Крайните снабдители се дължи на измененията в ЗЕ, съгласно които малките стопански потребители трябваше да изберат доставчик и да излязат на свободния пазар, което рефлектира в намаление на продажбите на Обществения доставчик за регулирания пазар. До 30.06.2021 г. голяма част от малките стопански потребители на средно напрежение са излезли на свободния пазар и са сключили договор с търговец на електроенергия, а малка част от тези които не са сключили договор с търговец се снабдяват с електроенергия от доставчик от последна инстанция.

НЕК ЕАД отчита приходи от ДПИ в размер на 32,043 хил. лв. спрямо 5,688 хил. лв., реализирани през 2020 г. Ръстът на приходите се дължи на увеличението на количеството продадена електроенергия за тях и на по-високата средно продажна цена действаща през 2021 г.

В следващата сравнителна таблица са показани приходите за 2021 г. по източници, съпоставени с отчетените за 2020 г.:

Приходи	хил. лв.			
	Отчет 2021	Отчет 2020	изменение 2021 / 2020	% ръст
1. Приходи от продажби на електроенергия	2,381,137	1,508,911	872,226	57.8
1.1. в т.ч. на вътрешния пазар /задължения съгласно ЗЕ/	1,395,165	1,332,592	62,573	4.7
1.2. БНЕБ и свободен пазар	985,972	176,319	809,653	459.2
2. Приходи от продажба на резерв и услуги	40,959	19,501	21,458	110.0
3. Приходи от Фонд СЕС	1,628,038	978,293	649,745	66.4
4. Водоподаване и други услуги	7,899	5,705	2,194	38.5
5. Други приходи	17,723	6,524	11,199	171.7
6. Приходи от асоциирани предприятия	42,270	41,292	978	2.4
7. Финансови приходи	2	0	2	0.0
ОБЩО ПРИХОДИ	4,118,028	2,560,226	1,557,802	60.8
<i>в т.ч. Приходи от продажби</i>	<i>2,429,995</i>	<i>1,534,117</i>	<i>895,878</i>	<i>58.4</i>

НЕК ЕАД е един от основните доставчици на балансираща енергия в страната. Приходите от участието на дружеството на балансиращия пазар за 2021 г. са в размер на 150,493 хил. лв. спрямо 53,479 хил. лв. за предходната година. Увеличението им се дължи на по-голямото използване от ЕСО ЕАД на балансиращите мощности на НЕК ЕАД и на по-високите действащи цени на БНЕБ, които през 2021 г. оказаха влияние и на цените за регулиране. Участието на НЕК ЕАД на балансиращия пазар се определя от активирането на мощностите от ЕСО ЕАД и дружеството може много ограничено да влияе върху количеството на активираните услуги за балансиране.

През настоящата година са реализирани и приходи от резерв и услуги в размер на 40,959 хил. лв. спрямо 19,501 хил. лв., отчетени за 2020 г. Тези приходи са съгласно действащите Правила за търговия с електроенергия за поддържане сигурността на електроенергийната система. Спрямо отчета за миналата година се отчита ръст на приходите по това перо с 21,458 хил. лв. От началото на м. май 2021 г. ЕСО ЕАД стартира и дневни търгове за ръчно вторично регулиране като НЕК ЕАД активно участва на тези търгове с мощностите от собствени ВЕЦ и успява да реализира допълнителни приходи.

На БНЕБ и свободния пазар компанията отчете значителен ръст на приходите си от продадена електроенергия, което се дължи на следните фактори:

- увеличение на количествата продадена електроенергия през 2021 г. в сравнение с миналата 2020 г.
- ръст на пазарните цени на БНЕБ, които нарастваха през цялата 2021 г.

Отчетените приходи за текущата година от БНЕБ и свободния пазар са в размер на 985,972 хил. лв. спрямо 176,319 хил. лв., отчетени за 2020 г. Увеличението на приходите е с 809,653 хил. лв. се дължи, както на значително по-голямото количество реализирани продажби, така и на високата постигната средно продажна цена, която е 194 лв./МВтч за 2021 г, спрямо 112 лв./МВтч отчетена през 2020 г. За високите нива на пазарните цени влияние оказаха повишението на всички основни енергоносители на европейските борси през годината, нарастването на цените на въглеродните емисии, както и възстановяването на потреблението на електроенергия през 2021 г. в страните от Европейския съюз.

Приходите от ФСЕС през 2021 г. и възстановени на НЕК ЕАД се осъществяваха в съответствие с действащите ценови решения на КЕВР и утвърдените средства на фонда. Дружеството реализира приходи от ФСЕС за 2021 г. в размер на 1,628,038 хил. лв. В сравнение с отчета за предходната година се констатира увеличение на приходите от ФСЕС с 649,745 хил. лв. или 66.4% ръст. Увеличението на приходите от ФСЕС се дължи на следните фактори:

- по-високите цени на въглеродните емисии, които електроцентралите с дългосрочни договори закупуват за произведената от тях електроенергия и префактурират на НЕК ЕАД за дейността Обществена доставка съгласно действащите дългосрочни договори.
- увеличение на количествата закупена електроенергия от електроцентралите с дългосрочни договори в сравнение с отчета за 2020 г.

През 2021 г. се наблюдаваше непрекъснат ръст на цените на въглеродните емисии на европейските борси, като в края на м. декември те достигнаха нива от 80-85 евро на тон. През м. февруари КЕВР извърши извънредна промяна в ценовото решение за регулаторния период 2020-2021 г, когато увеличи прогнозната цена на въглеродните емисии на ниво от 40 евро на тон като разходите на ФСЕС бяха увеличени допълнително с 247,027 хил. лв. за компенсиране на НЕК ЕАД като Обществен доставчик. Отчетените от дружеството по-високи приходи от ФСЕС през 2021 г. се дължат и на увеличението на количествата закупена електроенергия от електроцентралите с дългосрочни договори /ръст с 1,382,292 МВтч общо за двете централи/ за настоящата година спрямо отчетените количества за предходната 2020 г., което се отразява в по-високи разходи, които е възстановил ФСЕС на НЕК ЕАД. През 2021 г. ФСЕС възстановяваше ритмично на дружеството дължимите суми във връзка с направените разходи от НЕК за дейност Обществена доставка съгласно решенията на КЕВР и разпоредбите на ЗЕ. В тази връзка е важно ликвидността на ФСЕС да продължи да бъде висока.

Увеличение се отчита в приходите от дивиденди, които нарастват от 41,292 хил. лв. през миналата година до 42,270 хил.лв. през 2021 г. Минимално увеличение се констатира и в приходите от водоподдаване и други услуги. Другите приходи се увеличават до 17,723 хил. лв. спрямо 6,524 хил. лв. отчетени през предходната година. Ръстът им се дължи на получени лихви и неустойки по съдебно дело с Топлофикация София ЕАД в размер на 9,132 хил. лв.

Структурата на приходите се запазва, като приходите от продадена електроенергия са на ниво от 57.8% през настоящата година, а приходите от ФСЕС са 37.5% от всички приходи за 2021 г.

Разходи

НЕК ЕАД отчете общо разходи в размер на 3,429,344 хил. лв. през 2021 г, като същите нарастват с 912,441 хил. лв. в сравнение с отчетените през 2020 г, когато са на ниво от 2,516,903 хил. лв. Общо разходите на дружеството бележат ръст от 36.3% спрямо предходната година.

Най-голямо влияние върху оперативната дейност на дружеството оказват разходите за закупена електроенергия и разполагаемост, които са около 90% от всички разходи на НЕК ЕАД. За 2021 г. оперативните разходи на компанията са 3,320,787 хил. лв. при ръст от 941,321 хил. лв. спрямо отчетените за 2020 г.

Отчетените разходи за закупена електроенергия за 2021 г. са на ниво от 3,095,927 хил. лв., като спрямо миналата година се отчита увеличение от 908,536 хил. лв. Отчетеното повишение на разходите за закупена електроенергия от 41.5% и при значително по-малък ръст на количеството закупена електроенергия от дружеството, която е само с 2.4% повече в сравнение със закупените количества за предходната година. Най-голяма тежест за увеличението на разходите за закупена електроенергия се дължи на значително повишение на цените на въглеродните емисии на международните борси, които електроцентралите с дългосрочни договори /Ей И Ес-3С Марица Изток 1 ЕООД и КонтурГлобал Марица

Изток 3 АД/ закупуват за произведената от тях електроенергия. Към края на м. декември цените на емисиите достигнаха около 80-85 евро на тон, което ниво е по-високо в сравнение с прогнозната цена в решението на КЕВР за регулаторния период 2021-2022 г. – 51 евро на тон. Високата цена на въглеродните емисии, които електроцентралите с дългосрочни договори закупуват и префактурират на НЕК за произведената от тях електроенергия, влияе съществено за ръста на разходите за закупена електроенергия от компанията през годината. Относителния дял на разходите за закупена електроенергия остава най-голям от всички разходи извършени от дружеството – 90%.

Изменение на разходите :

Разходи	Отчет 2021	Отчет 2020	изменение 2021 / 2020	хил. лв.
				% ръст
1. Разходи за оперативна дейност	3,320,787	2,379,466	941,321	39.6
в т.ч. разходи за купена електроенергия	3,095,927	2,187,391	908,536	41.5
Относителен дял, %	90.3	86.9		
2. Финансови разходи	108,557	137,437	-28,880	-21.0
ОБЩО РАЗХОДИ	3,429,344	2,516,903	912,441	36.3

По отделните разходни елементи извън тези за закупена електроенергия се констатира ръст при разходите за външни услуги, разходите за персонал и в други разходи. Минимално е увеличението при разходите за материали.

Увеличението на разходите за външни услуги се дължи на повишени плащания за данъци и такси, по-високи разходи за цена достъп на собствените ВЕЦ /поради ръста на производството на електроенергия за 2021 г. спрямо миналата година/, които компанията заплаща в съответствие с ценовите решения. Завишени са и разходите за участие на дружеството в платформите на БЕХ, в резултат на значителния ръст на количествата търгувани от НЕК ЕАД на тази платформа. Освен тези разходи обективно нарастват и разходите за охрана, при които се отчита ръст от 8.7% спрямо отчета за миналата година. Намаление се отчита в разходите за застраховки. Разходите за външни услуги за 2021 г. са увеличени с 5,530 хил. лв. спрямо отчетените за миналата година. Разходите за персонал нарастват с 6.4% в сравнение с отчетените за предходната година, което е по-малко от отчетената инфлация в страната за 2021 г.

Увеличение от почти 4 пъти се отчита в другите разходи, които нарастват от 5,351 хил. лв. през 2020 г. до 26,017 хил. лв. през 2021 г. Нарастването им се дължи на присъдени задължения за НЕК ЕАД по съдебни дела.

Към 31.12.2021 г. финансовите разходи са на ниво от 108,557 хил. лв. спрямо 137,437 хил. лв. за 2020 г., като се отчита намаление с 21.0%. Спада им се дължи на извършеното предоговаряне на лихвения процент по съществуващите договори за кредити между НЕК ЕАД като кредитополучател и БЕХ ЕАД като кредитор. Съгласно споразумението между НЕК ЕАД и БЕХ ЕАД лихвения процент се намалява, което се отразява и в редуциране на финансовите разходи на дружеството.

През последните години, поради недостиг на парични средства, всички разходи на дружеството са силно свивани и ограничавани, като са сведени до изразходването на средства осигуряващи минимума за осъществяване на основната дейност.

Финансов резултат

Финансовият резултат е финансовият измерител и отразява резултата от дейността на дружеството на пазара на електроенергия, дейността от други дейности, финансовите приходи/дивиденди/ и финансовите разходи.

През 2021 г. НЕК ЕАД осъществяваше основната си дейност в съответствие с действащото енергийно законодателство и ценовите решения на КЕВР, касаещи електроенергийния пазар в страната и задълженията на Обществения доставчик по покупката и продажбата на електроенергия. През годината компанията осъществяваше дейността си при значително увеличение на търсенето на електроенергия в резултат на постепенното икономическо възстановяване и нормалната работа на повечето сектори на икономиката вследствие на пандемията от COVID-19, но при много високи действащи цени на електроенергийните борси.

НЕК ЕАД реализира положителен финансов резултат преди данъци за 2021 г. в размер на 688,684 хил. лв. В сравнение с отчета за предходната година финансовият резултат е подобрен с 645,361 хил. лв.

Изменението на финансовия резултат преди данъци за 2021 г. в сравнение с предходната година е показано в следващата таблица:

		хил. лв.			
	Приходи и разходи	Отчет 2021	Отчет 2020	Изменение 2021 / 2020	% ръст
1.	Общо разходи	3,429,344	2,516,903	912,441	36.3
2.	Общо приходи	4,118,028	2,560,226	1,557,802	60.8
3.	Финансов резултат преди данъци	688,684	43,323	645,361	1,489.6

За увеличението на финансовия резултат на дружеството за 2021 г. благоприятно влияние оказаха следните фактори:

- Висока отчетена среднопродажна цена на електроенергията /194 лв./МВтч/ продадена на БНЕБ и свободния пазар през 2021 г. и голям ръст на приходите.
- Увеличение на приходите от балансираща енергия и от продажба на резерв и услуги.
- Значителен ръст на производството на електроенергия от собствени ВЕЦ, което е с 51.6% повече в сравнение с отчета за предходната година, като това осигури възможност на дружеството да продаде допълнителни количества електроенергия на БНЕБ и свободния пазар.
- Увеличение на приходите от ФСЕС.

През годината бе изключително важно, че ФСЕС възстановяваше на НЕК ЕАД своевременно разходите по задължителното изкупуваната електроенергия от електроцентралите в съответствие с действащата нормативна уредба и ценовите решения на КЕВР действащи през 2021 г. ФСЕС възстанови на дружеството повече приходи спрямо отчета за миналата година, но това е в съответствие с утвърдените средства в ценовите решения на регулаторната комисия.

Въпреки постигнатия висок положителен финансов резултат през 2021 г., задълженията НЕК ЕАД продължават да бъдат на високи нива, но се обслужват и няма просрочени задължения, подобрена е структурата на задълженията и се отчита значително подобрене на текущия паричен поток и текущата ликвидност на компанията. Отчита се значително подобрене и увеличение на оборотния капитал, който към 31.12.2021 г. е на ниво от 411,407 хил. лв., докато към 31.12.2020 г. е отрицателен /- 2,121,130 хил. лв./.

Анализ на активите и пасивите, в хил. лв.

Отчет за финансовото състояние	31 декември 2021	31 декември 2020	Разлика 2021/2020	Изменение в %
АКТИВИ	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	4,938,227	4,832,887	105,340	2.2
Нематериални активи	1,642	1,863	-221	-11.9
Инвестиции в асоциирани и други предприятия	57,894	57,894	0	0.0
Сума на нетекущите активи	4,997,763	4,892,644	105,119	2.1
Текущи активи				
Материални запаси	12,161	10,671	1,490	14.0
Търговски и други вземания	143,392	108,227	35,165	32.5
Вземания от фонд Сигурност на електроенергийната система	266,185	93,043	173,142	186.1
Вземания от свързани лица	162,688	68,079	94,609	139.0
Аванси и предплатени услуги	14,871	16,974	-2,103	-12.4
Парични средства	445,633	98,455	347,178	352.6
Сума на текущите активи	1,044,930	395,449	649,481	164.2
ОБЩО АКТИВИ	6,042,693	5,288,093	754,600	14.3

През 2021 г. се отчита ръст на нетекущите активи на дружеството, които бележат увеличение с 105,119 хил. лв. в резултат на нарастването им в частта имоти, машини и съоръжения от извършена преоценка на тези активи. Текущите активи на дружеството към 31.12.2021 г. са на ниво от 1,044,930 хил. лв. като се отчита значително увеличение от 649,481 хил. лв. Това се дължи на нарастването на паричните средства, вземанията от свързани лица, вземанията от ФСЕС и търговски и други вземания. Общо активите на НЕК ЕАД към 31.12.2021 г. са в размер на 6,042,693 хил. лв. спрямо 5,288,093 хил. лв. към 31.12.2020 г., като е отчетено увеличение от 754,600 хил. лв. или ръст от 14.3% спрямо отчетените към 31.12.2020 г.

Общата сума на задълженията на НЕК ЕАД към 31.12.2021 г. възлизат на 4,082,282 хил. лв. и нарастват с 31,557 хил. лв. спрямо 4,050,725 хил. лв. към 31.12.2020 г. като се отчита минимално увеличение от 0.8%. Отчита се ръст на дългосрочните задължения, които нарастват от 1,534,146 хил. лв. към 31.12.2020 г. до 3,448,759 хил. лв. към 31.12.2021 г. или увеличение от 124.8 %.

Дългосрочните задължения към свързани лица нарастват до 2,213,853 хил. лв. към 31.12.2021 г. като увеличението е с 1,848,724 хил. лв. спрямо отчетените към 31.12.2020 г. /365,129 хил. лв./. Значителният им ръст се дължи на преместването на заема към БЕХ от краткосрочни задължения в частта дългосрочни задължения към свързани лица, като задълженията бяха предоговорени между НЕК и БЕХ и срока увеличен. Задълженията към МЕ по предоставена възмездна финансова помощ във връзка с проекта АЕЦ Белене нарастват от 999,926 хил. лв. към 31.12.2020 г. до 1,055,672 хил. лв. към 31.12.2021 г., тъй като този заем е дискотиран и стойността му нараства. Към 31.12.2021 г. дългосрочните задължения по заеми от банки са изплатени.

Общо краткосрочните задължения на НЕК ЕАД към 31.12.2021 г. са на ниво от 633,523 хил. лв., което е с 1,883,056 хил. лв. по-малко спрямо 31.12.2020 г., когато са в размер на 2,516,579 хил. лв. Намалението в сравнение с предходната година се дължи на редуцирането на краткосрочните задължения към свързани лица, чиято стойност намалява с 2,050,533 хил. лв.

Отчет за финансовото състояние	31 декември 2021	31 декември 2020	Разлика 2021/2020	Изменение в %
Собствен капитал и пасиви	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Собствен капитал				
Акционерен капитал	1,063,766	1,063,766	0	0.0
Преоценъчен резерв на нефинансови активи	1,430,129	1,357,425	72,704	5.4
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	-5,920	-5,609	-311	5.5
Други резерви	68,511	63,491	5,020	7.9
Натрупана загуба / неразмножена печалба	-1,246,171	-1,288,019	41,848	-3.2
Финансов резултат от текущия период	650,096	46,314	603,782	1303.7
Сума на собствения капитал	1,960,411	1,237,368	723,043	58.4
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Задължения по заеми от банки	0	4,293	-4,293	0.0
Отсрочено финансиране	37,843	26,672	11,171	41.9
Задължения за обезщетения при пенсиониране	12,667	12,571	96	0.8
Провизии	33	74	-41	-55.4
Дългосрочни задължения към свързани лица	2,213,853	365,129	1,848,724	506.3
Нетекущи търговски задължения	320	2,300	-1,980	-86.1
Задължение към МЕ по предоставена възмездна финансова помощ	1,055,672	999,926	55,746	5.6
Пасиви по отсрочени данъци	128,023	122,834	5,189	4.2
Други нетекущи задължения	348	347	1	0.3
Сума на нетекущите пасиви	3,448,759	1,534,146	1,914,613	124.8
Текущи пасиви				
Задължения по заеми от банки	4,316	8,468	-4,152	-49.0
Търговски задължения	240,615	129,887	110,728	85.2
Задължения към свързани лица	305,634	2,356,167	-2,050,533	-87.0
Отсрочено финансиране	988	946	42	4.4
Задължения за обезщетения при пенсиониране	1,583	1,266	317	25.0
Провизии	108	230	-122	-53.0
Други задължения	63,774	19,615	44,159	225.1
Задължение за данък върху дохода	16,505	0	16,505	0.0
Сума на текущите пасиви	633,523	2,516,579	-1,883,056	-74.8
Обща сума на пасивите	4,082,282	4,050,725	31,557	0.8
Общо собствен капитал и пасиви	6,042,693	5,288,093	754,600	14.3

4) Финансови показатели на НЕК ЕАД към 31.12.2021 г.

Анализът на финансовите показатели на НЕК ЕАД е изготвен въз основа на финансовия отчет на НЕК ЕАД към 31.12.2021 г.

Финансовият резултат на НЕК ЕАД за 2021 г. е печалба преди облагане с данъци в размер на 688,684 хил. лв., към 31.12.2020 г. резултатът е печалба преди облагане с данъци в размер на 43,323 хил. лв.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Показател	31.12.2021	31.12.2020
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0.2814	0.0282
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби и Фонд СЕС	0.1690	0.0172
Коефициент на рентабилност преди данъци на собствения капитал	0.3513	0.0350
Коефициент на рентабилност на пасивите	0.1687	0.0107
Коефициент на капитализация на активите	0.1140	0.0082
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	1.2008	1.0172
Коефициент на ефективност на приходите	0.8328	0.9831
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	1.6494	0.1571
Коефициент на бърза ликвидност	1.6302	0.1529
Коефициент на незабавна ликвидност	0.7034	0.0391
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на платежоспособност	0.4802	0.3055
Коефициент на задлъжнялост	2.0824	3.2737
Коефициент на финансова независимост	0.3624	0.4465
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	2.5198	3.9073
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	0.5330	0.3196

Показатели за рентабилност

Рентабилността за 2021 г. съгласно финансовия отчет е положителна величина, както е видно от гореизложената таблица. Коефициентите са повлияни изцяло от положителния финансов резултат, който преди разходи за данъци е печалба в размер на 688,684 хил. лв.

Основен показател е рентабилността на приходите от продажби, който отразява отношението на финансов резултат, преди облагане с данъци, спрямо нетните приходи от продажби. Коефициентът показва, че на всеки 1 лев приход е реализирана печалба в размер на 0.2814 лв., спрямо 0.0282 лв. за сравнявания период.

Ако към приходите към продажби се прибавят и приходите от Фонд СЕС, които компенсират разходите за закупена енергия по дългосрочните договори, ВЕИ и ВКП над продажните цени стойността на рентабилността за отчетния период е 0.1690, спрямо 0.0172 за сравнявания.

Коефициентът на рентабилност на собствения капитал показва увеличение от 0.0350 към 31.12.2020 г. на 0.3513 към 31.12.2021 г., като увеличението се дължи на положителния финансов резултат, преди данъци, от 688,684 хил. лв. за 2021 г., сравнен с 43,323 хил. лв. за 2020 г. Този показател дава информация за това каква е ефективността от използването на собствения капитал, т. е. вложените средства от страна на собственика и доколко е изгодно да се вложат средства от потенциални инвеститори.

Рентабилност на пасивите: към настоящия период рентабилността на пасивите е 0.1687, за сравнявания период е 0.0107.

Коефициентът на капитализация на активите: към 31.12.2021 г. е 0.1140, за сравнение към 31.12.2020 г. стойността на показателя е 0.0082.

Показатели за ефективност

Коефициентът на ефективност на разходите показва отношението на приходите към разходите на дружеството. Този показател носи информация до каква степен предприятието успява да обвърже своята приходната и разходна част по отношение ефективността на основната си дейност. Към 31.12.2021 г. стойността на този показател е 1.2008, като към 31.12.2020 г. той е 1.0172, т. е. за 2021 г. срещу 1 лв. разход дружеството получава приход 1.2008 лв., докато за съответния период на 2020 г. приходът е в размер на 1.0172 лв.

Коефициентът на ефективност на приходите е реципрочен на коефициента на ефективността на разходите и показва за приход от 1 лв. какъв разход прави дружеството. Стойността на коефициента към 31.12.2021 г. е 0.8328, докато към 31.12.2020 г. този показател е бил 0.9831.

Показатели за ликвидност и оборотен капитал

Показателите за ликвидност изразяват способността на дружеството да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи, в които не се включват разходите за бъдещи периоди. Коефициентът на общата ликвидност към 31.12.2021 г. е 1.6494, което означава, че краткосрочните активи покриват 164.94 % от стойността на краткосрочните пасиви. Стойността на коефициента за съответния период на миналата година е 0.1571.

Динамиката на коефициента на общата ликвидност е както следва:

	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021	30.09.2021	31.12.2021
Обща ликвидност	0.157	0.196	0.247	0.290	1.649

След елиминиране ролята на краткотрайните материални активи се изчислява коефициентът на бърза ликвидност. Неговата стойност към 31.12.2021 г. е 1.6302. За сравнявания период на 2020 г. стойността на коефициента е 0.1529.

След елиминиране на влиянието на краткосрочните вземания се изчислява коефициентът на незабавна ликвидност, който към 31.12.2021 г. е 0.7034. Неговата стойност е по-висока от тази за съответния период на 2020 г. в размер на 0.0391, поради по-високата стойност на Наличните парични средства и еквиваленти в баланса към 31.12.2021 г.

Управление на оборотния капитал

Оборотният капитал отразява разликата между краткотрайните активи и краткосрочните пасиви на компанията. Към 31.12.2021 г. е оборотният капитал е в размер на 411,407 хил. лв. За сравнение към 31.12.2020 г. има недостиг на оборотен капитал в размер на 2,112,130 хил. лв.

Превишението на сумата на краткосрочните активи над сумата краткосрочните задължения и подобряването на коефициентите на ликвидност към 31.12.2021 г. се дължи на финансовия резултат на дружеството за периода - печалба преди облагане с данъци в размер на 688,684 хил. лв., изплащането на част от дълга към БЕХ ЕАД и реструктурирането на остатъка от този дълг.

Капиталова структура

Към 31.12.2021 г. собственият капитал на НЕК ЕАД е в размер на 1,960,411 хил. лв., за 31.12.2020 г. собственият капитал на НЕК ЕАД е в размер 1,237,368 хил. лв., като увеличението се дължи на реализираната печалба за периода.

Коефициенти, характеризиращи финансовата автономност

Коефициентът на платежоспособност (финансова автономност), отразява съотношението на собствения капитал към общия дълг. Към 31.12.2021 г. той е 0.4802, а към 31.12.2020 г. е 0.3055.

Коефициентът на задлъжнялост, е реципрочен на Коефициента на платежоспособност и показва отношението на пасивите на дружеството към собствения капитал. Към 31.12.2021 г. той е 2.0824, а към 31.12.2020 г. е бил 3.2737.

Коефициентът на финансова независимост, характеризира съотношението на собствения капитал към сумата на собствения капитал и дългосрочните пасиви, възлиза на 0.3624 към 31.12.2021 г. За сравнение към 31.12.2020 г. нивото на разглеждания коефициент е 0.4465.

Коефициентът на финансиране на дълготрайните активи посредством собствения капитал към 31.12.2021 г. е 2.5198, за сравнявания период към 31.12.2020 г. е 3.9073.

Финансирането на краткотрайните активи посредством собствения капитал към 31.12.2021 г. е 0.5330, докато към 31.12.2020 г. е 0.3196.

V Инвестиционна и ремонтна дейност

1) Изпълнение на Инвестиционната програма на НЕК ЕАД за 2021 г.

НЕК ЕАД изпълнява актуализирана инвестиционна програма за 2021 г., одобрена от Съвета на директорите на НЕК ЕАД, с протокол № 25 т.І.5 от 26.07.2021 г. Инвестиционна програмата е в размер на 43,539 хил. лв., от които 24,313 хил. лв. собствени средства на компанията и 19,226 хил. лв. привлечени средства.

За 2021 г. програмата е изпълнена в следните основни направления:

- рехабилитация, реконструкция и ново строителство на хидроенергийни и хидротехнически обекти;
- други обекти, включващи: необходимост от съхраняване на доставеното оборудване за проект АЕЦ „Белене“, разходи за поддръжка на операционни системи, сървърен софтуер и приложен софтуер за нуждите на компанията, закупуване на лицензии, поддръжка и развитие на техническата инфраструктура, поддържане на социални обекти, други свързани с осигуряване на нормалната работа в компанията.

Източниците на финансиране на инвестиционната програма на НЕК ЕАД са:

- Собствени средства получени от амортизационни отчисления за дълготрайните активи на дружеството и нормата на възвръщаемост на ДМА;
- Международен фонд за извеждане от експлоатация на блоковете на АЕЦ „Козлодуй“.

Към 31 декември 2021 г. са изразходвани средства за инвестиции в размер на 24,402 хил. лв., от които 9,875 хил. лв. собствени средства и 14,527 хил. лв. привлечени средства.

Инвестиционна програма	Отчет 2021 година	Планирани средства 2021 година	хил. лв.
			Изпълнение в %
1. Предприятие „Водноелектрически централи“	21 957	34 377	63.9
2. Предприятие „Язовири и Каскади“	1 921	5 569	34.5
3. Централно управление на НЕК ЕАД	524	3 593	14.6
Общо разходи за инвестиции	24,402	43,539	56.0

Изпълнението на инвестиционната програма на НЕК ЕАД за годината е 56.0% от планираните разходи за 2021 г. В сравнение с предходната година се отчита минимален ръст на разходите за инвестиционна дейност с 2.0%, като тогава са на ниво от 23,934 хил. лв.

2) Ремонтна програма на НЕК ЕАД за 2021 г.

Ремонтната програма на НЕК ЕАД за 2021 година обхваща всички хидроенергийни и хидротехнически съоръжения на компанията и се извършваше в обеми и периодичност в съответствие с техническата документация от производителите на съоръженията и правилника за техническа експлоатация и съответните наредби. Ремонтните дейности са съобразени с резултатите от извършените анализи на аварийността на съоръженията и предремонтната им дефектовка.

В Ремонтната програма са изпълнени дейности, които осигуряват безаварийна експлоатация на съоръженията във водноелектрическите централи и язовирните стени и принадлежащите хидромеханични и хидротехнически съоръжения към тях, както и помощните дейности съпътстващи експлоатационния процес.

НЕК ЕАД изпълнява актуализирана ремонтна програма за 2021 г., одобрена от Съвета на директорите на дружеството, с протокол № 25 т.1.5 от 26.07.2021 г. Към 31.12.2021 г. са изразходвани средства за ремонти в размер на 1,610 хил. лв.

Ремонтна програма	Отчет 2021 година	Планирани средства 2021 година	хил. лв.
			Изпълнение, %
1. Предприятие „Водноелектрически централи“	830	3 738	22.2
2. Предприятие „Язовири и Каскади“	458	1 826	25.1
3. Централно управление на НЕК ЕАД	322	543	59.3
Общо разходи за ремонти	1,610	6,107	26.4

Изпълнението на програмата за 2021 година е 26.4% от планираните средства. В сравнение с предходната 2020 г. се отчита намаление на разходите за ремонтна дейност с 23.6% или 498 хил. лв. по-малко.

VI Човешки ресурси

Бързите промени в бизнес средата, в която работи НЕК ЕАД изискват конкурентно поведение, а това от своя страна налага едно много по-гъвкаво и по ефективно управление на стратегическия за дружеството ресурс – човешкия. Политиката по управление на човешките ресурси е част от фирмената политика. Тя изразява намерението за търсене на оптимален баланс между фирмените и индивидуалните интереси, за

повишаване организационната ефективност и изграждане на разпознаваема и подходяща фирмена култура.

В основата на стратегия на „Националната Електрическа Компания“ ЕАД е идеята, че човешкият потенциал е изключително важна инвестиция, която осигурява конкурентно предимство и е ключов инструмент за реализиране на бизнес стратегията и постигане на заложените цели.

Дейностите по управление на Човешките ресурси (УЧР) са насочени към установяване на единни практики във всички структури в НЕК ЕАД, към целенасочени и последователни действия за изграждане на екипи и към въвеждане на нови подходи за управлението на хора.

Мисията на Човешките ресурси е да оказва подкрепа за постигането на дългосрочните бизнес интереси чрез осигуряване на непрекъснато развитие, поддържане на високи професионални стандарти и адаптивност към средата.

Приоритетите в управлението на човешките ресурси са в следните области:

- изграждане, правилно комуникиране и популяризиране на корпоративната култура, ценности и цели;
- мотивиране и развиване на персонала;
- изграждане на лоялност между служителите и компанията;
- управление на представянето и планиране на кариерното развитие;
- привличане на млади и квалифицирани специалисти;
- приближаване на възнагражденията с пазарните нива;
- повишаване на ефективността на процесите и подобряване работата на екипите.

Настоящо състояние

Числеността в НЕК към 31.12.2021 г. наброява 2,041 души, от които 545 жени. За периода 2022 - 2026 г. се очаква да бъдат прекратени договорите с 322 лица, придобиващи право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. В тази връзка, стратегията на компанията е насочена към адекватно ранно планиране на процеса по подбор и назначаване на нови служители, за позициите, които предстои да бъдат освободени, поради пенсиониране. Тази политика е насочена към осигуряване на плавен преходен период на обучение на персонала и запазване на ноу-хау в рамките на компанията.

Структура на персонала по категории	Относителен дял %
Ръководители	6.4
Специалисти	19.8
Техници и приложни специалисти	23.2
Помощен административен персонал	6.0
Персонал зает с услуги на населението, търговия и охрана	3.8
Квалифицирани работници	19.4
Машинни оператори и монтажници	9.7
Професии, неизискващи специална квалификация	11.7

Структура на персонала по категории

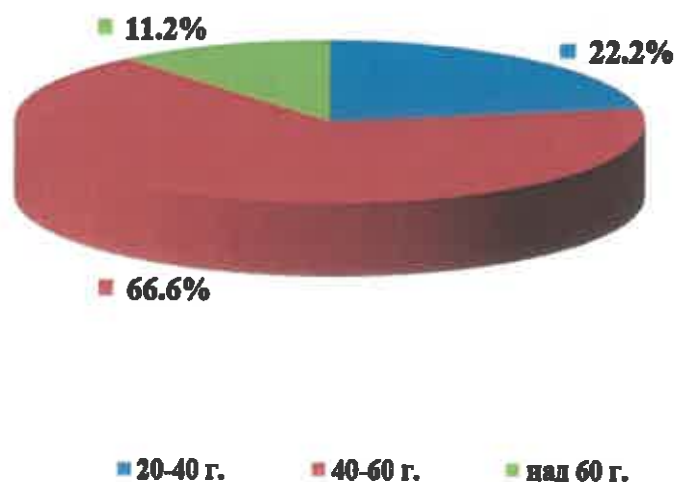
Структура на персонала по възраст

По възрастова структура разпределението на списъчния брой лица по трудово правоотношение показва, че най-висок е относителния дял на персонала във възрастовия диапазон от 41 г. до 60 г. – 66.59 % , следвани от тези между 21 до 40 г. – 22.2%.

Структура на персонала по възраст	Относителен дял %
от 21 г. до 40 г.	22.2
от 41 г. до 60 г.	66.6
над 60 г.	11.2

Структура на персонала по възраст

За да се осигури приемственост на знанията и да се предотврати загубата на опит и умения, фокусът през следващите 5 години ще бъде върху привличане на млади специалисти с подходящо образование.

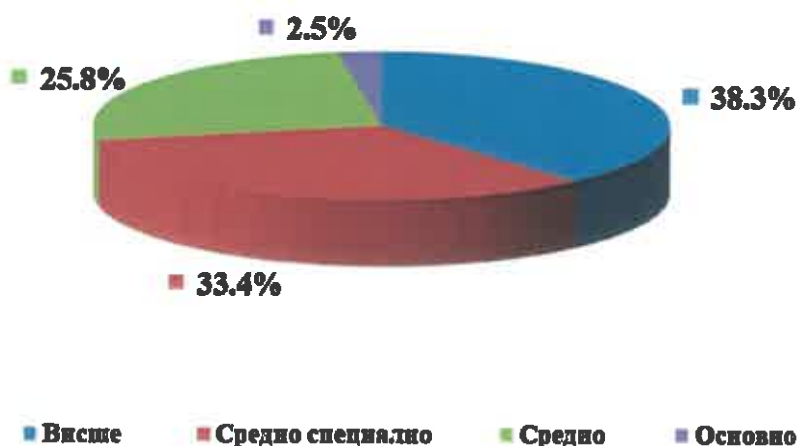
Структура на персонала по степен на образование

Значителна част от персонала е в групата притежаваща висше и средно специално образование. Забелязва се положителна тенденция към повишаване броя на служителите с висше образование, като преобладаващия брой от новопостъпилите притежават образователна степен бакалавър или магистър.

Структура на персонала по степен на образование	Относителен дял %
Висше	38.3
Средно специално	33.4
Средно	25.8
Основно	2.5

Структура на персонала по степен на образование

Наблюдава се желание от страна на служителите за придобиване на допълнителна квалификация, включително в сферите пряко свързани с осъществяваните в компанията функции. Стремелът на ръководството е към оказване на подкрепа, насърчаване и създаване на благоприятни условия за осигуряване на кариерно и личностно развитие на служителите, включително чрез обучения и инициативи финансирани със средства на дружеството.

Целите, които си поставяме за следващите 5 години са в посока изграждане на трайно сътрудничество с висши учебни заведения, с оглед привличане на млади квалифицирани специалисти, инвестиране в стажантски програми и като резултат повишаване на собствения научно-технически потенциал.

Стратегическите ни намерения по отношение на УЧР са насочени към въвеждането на добри практики, свързани с повишаване ангажираността и приобщаването на работещите към идеите, ценностите и целите на дружеството, поощряване на екипната работа, паралелното развитие на личните умения и фирмения потенциал и като следствие подобряване на резултатите от дейността на компанията.

VII Околна среда и устойчиво развитие

През 2021 г. НЕК ЕАД продължи да реализира екологична политика, насочена към намаляване на последствията от въздействията върху околната среда в резултат на своята дейност. Дружеството осъществява дейността си при строго спазване на екологичните изисквания в съответствие с българското законодателство.

През изминалата година успешно премина втория надзорен одит на Интегрираната система за управление на качеството, околната среда и здравето и безопасността при работа в търговската и производствена дейност на НЕК ЕАД, в съответствие със стандартите ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018. Одитът беше проведен от „ТЮФ Рейнланд България“ ЕООД.

Сертификатите за съответствие са валидни до 15.11.2022 г. и са изброени като следва:

1. Сертификат за съответствие със стандарт БДС EN ISO 14001:2015 № TRBA 110 0178 с обхват „Изграждане и въвеждане в експлоатация. Стопанисване на хидротехническите съоръжения. Производство на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ. Обществена доставка на ел. енергия. Търговия с ел. енергия и координатор на стандартна балансираща група. Доставка на ел. енергия от доставчик последна инстанция и координатор на специална балансираща група. Извеждане от експлоатация на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ и ПАВЕЦ“.
2. Сертификат за съответствие със стандарт БДС ISO 45001:2018 № TRBA 113 0180 с обхват „Изграждане и въвеждане в експлоатация. Стопанисване на хидротехническите съоръжения. Производство на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ. Обществена доставка на ел. енергия. Търговия с ел. енергия и координатор на стандартна балансираща група. Доставка на ел. енергия от доставчик последна инстанция и координатор на специална балансираща група. Извеждане от експлоатация на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ и ПАВЕЦ“.
3. Сертификат за съответствие със стандарт ISO 9001:2015 с рег. № 01 100 162 081 с обхват „Изграждане и въвеждане в експлоатация. Стопанисване на хидротехническите съоръжения. Производство на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ. Обществена доставка на ел. енергия. Търговия с ел. енергия и координатор на стандартна балансираща група. Доставка на ел. енергия от доставчик последна инстанция и координатор на специална балансираща група. Извеждане от експлоатация на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ и ПАВЕЦ“.

Дружеството се стреми да гарантира сигурността на доставките на електроенергия, да подпомага опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда и да развива бизнеса по начин, осигуряващ устойчивост и конкурентоспособност.

Политиката на ръководството е обявена в Декларация, публикувана на интернет страницата на Дружеството www.nek.bg.

Политиката е насочена към управление на процесите за постигане на стратегическите цели по качество, околна среда и здраве и безопасност при работа; оптимизиране на консумацията на природни ресурси; производство на електрическа енергия, при осигурена безопасност на експлоатацията за персонала и околната среда и пълно съответствие с приложимите нормативни и други изисквания.

Опазването на околната среда е извършено чрез оценка и овладяване на аспектите на околната среда повлияни от дейността на дружеството. Идентифицирани са следните групи значими аспекти на околната среда:

- Разходи на природни ресурси - използване на енергийния потенциал на водите, разходи на ел. енергия, горива и др.
- Емисии във води, почви и въздух;
- Шум и вибрации;
- Биологично разнообразие;
- Отпадъци – опасни и производствени отпадъци, отпадъци от строителна дейност и др.

За значимите аспекти на околната среда е изготвен План за мониторинг, в съответствие с който през цялата 2021 г. е извършвано наблюдение, измерване и анализи относно тенденциите на наблюдаваните показатели.

За постигане на поставените стратегически цели, ръководството на НЕК ЕАД ежегодно планира необходимите финансови и нефинансови ресурси, както и осигурява постоянно повишаване на компетентността на персонала.

VIII Бъдещо развитие на Дружеството и действия в областта на научно-изследователската и развойна дейност

НЕК ЕАД ще продължава да участва на пазара на електроенергия в страната и региона, като ще извършва продажби на електроенергия по регулирани и свободни цени и предоставя услуги за балансиране и регулиране на ЕЕС чрез мощности си във ВЕЦ и ПАВЕЦ.

Бъдещото развитие на дружеството ще бъде в съответствие с притежаваните Лицензии и ще се определя от политиката и модела за либерализация на пазара на електрическа енергия. Дейността ще бъде насочена към изпълнение на основните задължения на НЕК като Обществен доставчик за задоволяване потреблението на крайните снабдителите. Целта е да не се допуска ценови дефицит и да се изисква от КЕВР изработване на механизъм за възстановяване на натрупания такъв към НЕК ЕАД до момента. В областта на производството ще се използват максимално ефективно наличните водни ресурси за постигане на добър финансов резултат на компанията, както и постепенна рехабилитация на съоръженията за гарантиране на сигурната им и надеждна работа. С дейността Търговия НЕК ЕАД ще оперира на свободния пазар с цел разширяване на пазарния дял на дружеството на този сегмент. Дейността ДПИ има вторичен пазарен дял, тъй като участниците на този пазар са вследствие отпадането им от свободния или регулиран пазар.

Дейността на НЕК ЕАД е зависима основно от нормативната рамка, която ще действа през следващите години. Доколкото дружеството може да въздейства върху тези процеси, трябва да се стреми да запазва своите основни дейности, докато същите са регулаторно обезпечени или търговско изгодни. Процесът на либерализация предполага през следващите години търговията на едро на електроенергия в страната да е изцяло на свободния пазар. Не са изяснени все още функциите на НЕК като Обществен доставчик след тази промяна /ако се случи/, тъй като досега с тази си лицензия НЕК изпълняваше основни дейности на регулирания пазар. При отпадане на функциите на компанията като Обществен доставчик НЕК ЕАД ще продължи да бъде страна по двата дългосрочни договора с ТЕЦ Ей И Ес Марица Изток 1 ВООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД, като с електроенергията от тях и тази от собствени ВЕЦ ще оперира единствено на БНББ и свободния пазар.

НЕК ЕАД не извършва действия в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

IX Използвани финансови инструменти

Дружеството не използва финансови инструменти, политиката за признаване и оценка на финансови инструменти е оповестена в Бележка 4.15 от финансовия отчет.

X Събития след датата на съставяне на отчета

В 24 февруари 2022 г., Русия предприе военни действия в съседна Украйна. Този конфликт бързо се разраства и е считан за най-сериозната военна обстановка в Европа след края на Втората световна война.

Въпреки че руските военни вероятно са планирали атаката с Украйна и са се мобилизирали през годината, завършваща на 31 декември 2021, това не трябва да се счита за критично събитие, което да подсказва, че конфликтът е бил очевиден в този момент. Предвид този факт, Дружеството не смята за необходимо да се вземат предвид допълнителни корекции на финансовия отчет към 31.12.2021 г. и настоящият конфликт трябва да се счита за некоригиращо събитие.

След този военен конфликт, някои държави обявиха нови пакети от санкции срещу държавния дълг на Руската федерация и редица руски банки, както и персонални санкции срещу редица физически лица. На

по-късен етап се наложиха санкции и към Беларус. Към датата на съставяне на отчета отделните държави и ЕС са наложили четири категории санкции на Русия и Беларус:

- санкции срещу физически лица и предприятия/организации
- ограничения върху бизнеса
- дипломатически мерки
- ограничаване на икономическото сътрудничество

Поради нарастващото геополитическо напрежение от февруари 2022 г. се наблюдава значително повишаване на волатилността на пазарите на ценни книжа и валута, колебания в цените на енергията и бензина, значително поевтиняване на рублата спрямо щатския долар и еврото.

Международното положение, свързано с конфликта между Русия и Украйна доведе до промени в икономически аспект и пазарните условия, свързани с нарастваща инфлация, динамично покачване на цените на основни суровини и материали.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието ѝ върху Дружеството.

Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

Във връзка с продължаващата световна пандемия от Covid-19, беше удължен срокът на извънредната епидемична обстановка в България до 31 март 2022 г.

На 10 март 2022 г. Министерски съвет постанови с Решение №142 НЕК ЕАД да възстанови по бюджета на Министерство на енергетиката получената възмездна финансова помощ в срок до 31 март 2022 г. еднократно в пълен размер (1,176,661 хил. лв.) по банковата бюджетна легова сметка на Министерство на енергетиката в Българската народна банка. Дружеството не е направило допълнителни корекции на финансовия отчет към 31.12.2021 г., тъй като се счита за некоригиращо събитие.

На 13 април 2022 г. Министерски съвет постанови с Постановление №52, че се променя срокът за възстановяване на 15 април 2022 г.

На 14 април 2022 г. НЕК ЕАД сключва договор за заем с БЕХ ЕАД в размер на 700,000 хил. лв. при годишен лихвен процент от 2.44% и срок на погасяване 33 месеца от датата на сключване на договора съгласно погасителен план.

Задължението към Министерство на енергетиката е погасено към 15 април 2022 г.

ХІ Допълнителна информация по Раздел VI А от ЗШЦК и Приложение № 2 на Наредба № 2 на КФН

- 1) Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

Приходи	Отчет 2021	Относителен дял към общите приходи	Отчет 2020	Относителен дял към общите приходи
	хил. лв.	%	хил. лв.	%
1. Приходи от продажби на електроенергия	2,381,137	57.8	1,508,911	58.9
1.1. в т.ч. на регулиран пазар /задължения съгласно ЗЕ/	1,363,123	33.1	1,326,904	51.8
1.2. БНЕБ и свободен пазар	985,972	23.9	176,319	6.9
1.3. ДПИ	32,042	0.8	5,688	0.2
2. Приходи от продажби на резерв и системни услуги	40,959	1.0	19,501	0.8
3. Приходи от Фонд СЕС	1,628,038	39.5	978,293	38.2
4. Приходи от водоподдаване и други услуги и други оперативни доходи	25,624	0.6	12,229	0.5
5. Приходи от асоциирани предприятия (съучастия)	42,270	1.0	41,292	1.6
ОБЩО ПРИХОДИ	4,118,028	100.0	2,560,226	100.0
в т.ч. приходи от продажби	2,429,995	59.0	1,534,117	59.9

През 2021 година НЕК ЕАД осъществяваше основната си дейност в съответствие с действащото енергийно законодателство и ценовите решения на КЕВР, касаещи пазара на електроенергия и задълженията на Обществения доставчик по покупката и продажбата на електроенергия. Продължи процеса на либерализация на пазара на електроенергия, като с извършените промени в нормативната рамка, касаещи действащия пазарен модел задълженията на Обществения доставчик по покупката и продажбата на електроенергия за регулирания пазар намаляха още, което рефлектира в отчета за доходите на компанията.

Приходите на НЕК ЕАД включват основно приходи, свързани с продажба на електрическа енергия. През отчетния период Дружеството е реализирало приходи от продажба на електрическа енергия и услуги, свързани с електрическа енергия в размер на 2,422,096 хил. лв., които представляват 58.8% от общите приходи реализирани от Дружеството през 2021 г. Приходите от Фонд СЕС през 2021 г. отбелязват значителен ръст спрямо отчетените за предходната година, като те съставляват 39.5% от всички приходи.

Количествена информация, структурата на приходите на Дружеството за 2021 г. и 2020 г. и тяхното изменение са представени в т. IV Оперативен и финансов преглед на дейността, 3 Финансов резултат, приходи и разходи и Раздел, 2 Производствена и търговска дейност по-горе от настоящия доклад.

- 2) Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с Дружеството.

Количествена информация, структурата на приходите на Дружеството за 2021 г. и 2020 г. и тяхното изменение са представени в т. IV Оперативен и финансов преглед на дейността, 3 Финансов резултат, приходи и разходи и Раздел 2 Производствена и търговска дейност по-горе от настоящия доклад.

По отношение на приходите от продажба на електрическа енергия и услуги, свързани с електрическа енергия, представляващи 57.8% от общата сума на приходите за 2021 г., продажбите на територията на РБългария са в размер на 2,381,139 хил. лева (17,306,753 МВтч), а директен износ през годината не е реализиран.

През 2021 г. не се констатира съществена промяна в структурата на приходите на компанията въпреки значителния им ръст спрямо 2020 година. При осъществяване на основната си дейност през годината НЕК ЕАД отчете увеличение на приходите от продадена електроенергия, както и ръст на приходите от Фонд СЕС, поради по-голямото производство от двете електроцентрали с дългосрочни договори. Приходите от ФСЕС нарастват и поради ръста на цените на въглеродните емисии, които нарастваха през цялата година и в края на м. декември 2021 г. достигнаха нива от 80-85 евро на тон при утвърдена цена от КЕВР в решението за регулаторния период 2021-2022 г. от 51 евро на тон. В тази връзка ФСЕС възстанови всички разходи на НЕК ЕАД за закупената електроенергия от ТЕЦ Ей И Ес-3С Марица Изток 1 ВООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД.

Информация за продажби на електрическа енергия на клиенти, надхвърлящи 10.0% от общите приходи от продажби на електрическа енергия е както следва:

Клиент	МВтч	хил. лв.	относителен дял към приходи от продажби
ЕВН Б-ИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ ЕАД	4,326,613	431,947	17.9
ЕНЕРГО-ПРО ПРОДАЖБИ АД	2,965,198	297,289	12.2
ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ АД	4,817,347	483,288	19.9
Общо за тези клиенти	12,109,158	1,215,784	50.0

Информация за покупки на електрическа енергия от доставчици, надхвърлящи 10.0% от общите разходи за покупка на електрическа енергия е както следва:

Доставчик	МВтч	хил. лв.	относителен дял към общо закупена ЕЕ
Ей И Ес-3С Марица Изток 1 ВООД	3,305,485	1,106,644	35.7
ТЕЦ Марица-изток 2 ЕАД	1,934,607	419,037	13.5
ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	4,958,657	1,221,653	39.5
Общо за тези доставчици	10,198,749	2,747,334	88.7

3) Информация за сключени съществени сделки

За периода НЕК ЕАД няма сключени съществени сделки извън обичайната дейност.

- 4) Информация относно сделките, сключени между Дружеството и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които Дружеството, или негово дъщерно дружество е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на Дружеството.

Сделките, свързани с покупка и продажба на електрическа енергия и услуги, свързани с електрическа енергия, се извършват по регулирани цени, определени с Решение на КЕВР, с изключение на продажбите на борсовия пазар с БНЕБ ЕАД. Всички останали продажбите и покупки от свързани лица се извършват при пазарни условия.

Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането им се извършва с парични средства, освен ако не е оповестено друго.

За вземанията от свързани лица не са получени гаранции.

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 135,347 хил. лв. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3. (Към 31 декември 2020 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 100,486 хил. лв., в т. ч. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3 в размер на 100,376 хил. лв. към ЕСО ЕАД в размер на 110 хил. лв.)

Продажби на свързани лица

Дружество	Сделки/Основание	2021 г. ХИЛ. ЛВ.	2020 г. ХИЛ. ЛВ.
Единоличен собственик			
Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)			
„ЕСО“ ЕАД	балансираща енергия	147,074	50,644
	резерв и допълнителни услуги	40,959	19,501
	приходи от търг. с ел. енергия	-	21,045
	други продажби	-	3
		188,033	91,193
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	продажба на ДА	794	1,968
	други продажби	21	6
		815	1,974
"Мини Марица Изток" ЕАД	други продажби	18	6
		18	6
"ТЕЦ Марица Изток - 2" ЕАД	водоподаване	1,592	1,596
		1,592	1,596
"Булгартрансгаз" ЕАД	ел. енергия	58	-
Асоциирани и съместни предприятия			
„КонтурГлобал Марица Изток“ З АД	неустойки	411	425
	върнати неустойки	(411)	(425)
	такса управление	65	65
	водоподаване	342	336
	дивидент	30,510	31,050
		30,917	31,451
„КонтурГлобал Оперейпънс България“ АД	такса управление	65	65
	дивидент	1,369	1,396
		1,434	1,461
ПОД Алианц	дивидент	6,221	5,569
ЗАД Енергия	застрахователни обезщетения	10	16
	дивидент	4,170	3,278
		4,180	3,294
Други свързани лица			
Под общ контрол на Българската държава			
БНЕБорса ЕАД	ел. енергия	918,861	155,155
		918,861	155,155
ВМЗ ЕАД	ел. енергия	6,534	-
НКЖИ Електроразпределение ЕАД	ел. енергия	23,290	-
		1,181,953	291,699

Покупки от свързани лица

Дружество	сделки/основание	2021 г. хиЛ. лв.	2020 г. хиЛ. лв.
Единоличен собственик			
„БЕХ“ ЕАД	лихви по заеми	102,373	129,964
	амортизация	4,221	5,832
	разходи по заеми		
	услуги	89	62
	други доставки	-	5
		106,683	135,863
Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)			
„ЕСО“ ЕАД	пренос	785	92
	достъп	7,670	5,202
	балансираща енергия	6,266	3,152
	други услуги	-	11
		14,721	8,457
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	ел. енергия	161,588	162,049
	лихви по споразумение	-	32
	Други	-	1
		161,588	162,082
"Мини Марица Изток" ЕАД	ел. енергия ЯиК	4	3
"ТЕЦ Марица Изток - 2" ЕАД	ел. енергия	419,037	416,477
	други	2	2
	ел. енергия ЯиК	8	7
		419,047	416,486
Асоциирани и съвместно контролирани предприятия			
„КонтурГлобал Марица Изток“ 3 АД	РМ	245,896	244,516
	БЕ	219,107	181,641
	доп. услуги	5,647	5,391
	фонд 5% вноса	56,059	33,180
	въглеродни емисии	694,944	258,935
	неустойки	-	198
	обезщетение по съдебно дело	19,558	-
		1,241,211	723,861
ПОД Алианс	ДПО	997	1,001
ЗАД Енергия	услуга	28,860	17,498
Други свързани лица			
Под общ контрол на Българската държава		17	25
БНЕБорса ЕАД	такси борсов пазар	893	403
	ел. енергия	28,661	1,793
	обучение и квалификация	-	1
		2,002,682	1,467,472

Национална електрическа компания ЕАД не е сключвала сделки със свързани лица, които са извън обичайната дейност.

- 5) Информация за събития и показатели с необичаен за Дружеството, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

За периода НЕК ЕАД няма събития и показатели с необичаен за Дружеството характер имащи съществено влияние върху дейността му.

- 6) Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за Дружеството, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на Дружеството;

Дружеството не извършва сделки, които да се водят извън балансово. Извънбалансово се водят предоставените от дружеството гаранции и запис на заповеди издадени в полза на трети лица, които са представени в точка 8.

- 7) Информация за дялови участия на Дружеството, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

Към 31 декември 2021 г. участията на НЕК ЕАД в асоциирани и съвместно контролирани предприятия са:

	31 декември 2021 г.		
	Държава	Дял	Стойност на инвестицията
			хил. лв.
<i>Асоциирани и съвместни предприятия</i>			
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	България	27%	55,289
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	България	27%	14
ЗАД Енергия	България	42%	1,512
ПОД Алианс България АД	България	34%	1,020
ХЕК „Горна Арда“ АД	България	24%	-
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.	Гърция	50%	59
			57.894

Недвижимите имоти на Дружеството включват земи и сгради с балансова стойност съответно 63,255 хил. лв. и 122,636 хил. лв. Към 31 декември 2021 г. стойността на земите включва активи с балансова стойност 1,132 хил. лв., които са обявени за публична държавна собственост според Закона за водите. Законът предвижда отделното стопанисване на тези активи от юридически лица със сто процента държавно участие или от юридически лица със смесено държавно и общинско участие, в които държавата има мажоритарен дял.

- 8) Информация относно сключените от Дружеството, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения;

Задължения и информация за договорените условия на получените от Дружеството банкови заеми

Дългосрочни задължения	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
ЕИБ	-	4 293
	-	4 293
Краткосрочни задължения	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
ЕИБ	4 316	8 468
	4 316	8 468
Общо заеми по амортизирана стойност	4 316	12 761

	Валута	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.	
		Номинална стойност	Балансова стойност	Номинална стойност	Балансова стойност
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови кредити	EUR	4,292	4,292	12,737	12,737
Начислени лихви	EUR	24	24	24	24
		4,316	4,316	12,761	12,761

Дългосрочен заем от Европейска инвестиционна банка (ЕИБ)

През ноември 2002 г. Дружеството е подписало договор като Бенефициент по държавен инвестиционен заем за финансиране на проект за рехабилитация в електроенергетиката - Енергия П. Одобрена сума по кредита е в размер на 60,000 хил. евро (117,345 хил. лв.), като цялата сума е усвоена.

Номиналната непогасена част на главницата към 31 декември 2021 г. е в размер 2,195 хил. евро (4,293 хил. лв.). Заемът е отпуснат на Република България с Краен Бенефициент – НЕК ЕАД. Заемът е отпуснат на шест транша, като всеки транш е с фиксирана лихва, както следва: 1 транш – 10 млн. евро на 07.06.2004 – 4.69%, 2 транш – 7 млн. евро на 19.05.2006 – 4.285%, 3 транш – 6 млн. евро на 13.11.2006 – 4.026%, 4 транш – 13 млн. евро на 03.07.2007 – 4.844%, 5 транш – 18 млн. евро на 12.03.2008 – 4.341%, 6 транш – 6 млн. евро на 28.10.2008 – 4.555%. Главниците и лихвите се плащат на 15 юни и 15 декември, като окончателното погасяване е на 15.06.2022 г.

Информация за задължения по получени заеми и споразумения за разсрочване, условията по тези заеми към Български енергиен холдинг ЕАД

Задължения към Български енергиен холдинг ЕАД

Задълженията към БЕХ ЕАД към 31.12.2021 г. включват:

Задължения към БЕХ ЕАД	31 декември 2021 г.			
	Номинална стойност	Балансова стойност	Дължими лихви	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
(1) Дългосрочен заем	762,488	762,488	137	762,625
(2) Дългосрочен заем	1,047,684	1,047,684	188	1,047,872
(3) Споразумение за разсрочване на лихви от 22.01.2018 г.	35,250	35,250	-	35,250
(4) Споразумение за разсрочване на лихви от 08.02.2022 г.	527,774	527,774	-	527,774
Търговски задължения	25	25	-	25
	2,373,221	2,373,221	325	2,373,546

Задълженията по падежи са както следва:

	Падеж	31 декември 2021 г.
		хил. лв.
Дългосрочни задължения		
(1) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2031 г.	693,467
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2028 г.	1,047,684
(4) Споразумение за разсрочване на лихви	28.07.2031 г.	472,702
		2,213,853
Краткосрочни задължения и текуща част на дългосрочни задължения		
(1) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2031 г.	69,158
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2028 г.	188
(3) Споразумение за разсрочване на лихви от 22.01.2018 г.	30.11.2022 г.	35,250
(4) Споразумение за разсрочване на лихви от 08.02.2022 г.	28.07.2031 г.	55,072
Търговски задължения		25
		159,693

Получени заеми – 2021 г.:

1) На 21 август 2014 г. е подписано кредитно споразумение, с което се консолидират заемите на НЕК ЕАД към БЕХ ЕАД и цедираното вземане от „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД от 1 април 2014 г. в общ размер на 1,209,148 хил. лв. Първоначалният срок на кредита е 10 години, с четири месеца гратисен период и годишен лихвен процент 4.49%.

С Допълнително споразумение № 1/08.02.2022 г., считано от 28.07.2021 г., лихвеният процент по заема е намален на 3.225%, предвидено е дължимата остатъчна главница от 973,777 хил. лв. да бъде погасена за 10 години с последна вноска на 28.07.2031 г., а натрупаните до 28.07.2021 г. просрочени лихви и законна лихва за забава по кредитното споразумение в размер на 241,613 хил. лв. са оформени в Споразумение за разсрочване на лихвени задължения от 08.02.2022 г. В погасителния план към Допълнително споразумение № 1 са отчетени две плащания на 17.09.2021 и 05.10.2021 г. в общ размер на 200 млн. лв., като от 28.12.2021 г. той е оформен на 116 месечни анюитетни вноски по 7,716 хил. лв. Към 31 декември 2021 г. задължението по главница по кредита е в размер на 762,488 хил. лв. и лихви 137 хил. лв.

(2) На 25 април 2016 г. е подписан договор за предоставяне на целеви заем в размер на 521,625 хил. евро (1,020,210 хил. лв.) за погасяване на дължимите от НЕК ЕАД просрочени суми към „Ей И Ес 3С Марица

изток 1" ЕООД и „КонтурГлобал Марица изток 3" АД, което е необходимо условие за влизане в сила на подписаните споразумения за изменение на дългосрочните договори за изкупуване на електрическа енергия от двете централи. Срокът на кредита е дванадесет месеца и при годишен лихвен процент 6.65%. В договора се съдържа клауза за предоговаряне на условията при успешно пласиране на облигационната емисия. На 30 декември е направена промяна на условията на договор за предоставяне на целеви заем на НЕК ЕАД от 25 април 2016 г., както следва:

Размер на главницата – 535,672,538 евро (1,047,684,419 лв.);

Лихвен процент по заема – 5.575% на годишна база;

Срок на действие на договора – 59 месеца и 26 дни;

Падеж на главницата – 28 юли 2021 г.;

Дата на влизане в сила – 2 август 2016 г.

На 08.02.2022 г. е подписано Допълнително споразумение № 2 към Договора за заем, с което, считано от 28.07.2021 г., лихвения процент по кредита става 3.225 %. Предвидено е за срок от 7 години НЕК ЕАД да плаща ежесечна лихва по заема в размер на 2,816 хил. лв., а с последната вноса на 28.07.2028 г. да заплати и цялата главница. Просрочените към 28.07.2021 лихви, заедно с просрочените лихви и законната лихва за забава по Кредитното споразумение от т. (1) са оформени в Споразумение за разсрочване на лихвени задължения от 08.02.2022 г. Към 31 декември 2021 г. задължението по главница по кредита е в размер на 1,047,684 хил. лв. и лихви в размер на 188 хил. лв.

Споразумения за разсрочване на задължения

(3) На 22 януари 2018 г. е подписано споразумение за разсрочване на лихвени задължения на „Национална електрическа компания" ЕАД към БЕХ ЕАД за минал период, с падеж 30 ноември 2022 г., погасявани на 60 равни месечни вноски, считано от 31 декември 2017 г. Към 31 декември 2021 г. размерът на задължението е 35,250 хил. лв.

(4) На 08 февруари 2022 г. е подписано споразумение за разсрочване на лихвени задължения на „Национална електрическа компания" ЕАД към БЕХ ЕАД. Натрупаните към 28.07.2021 г. просрочени лихви и законна лихва за забава по Кредитното споразумение по т. (1) и Договора за заем по т. (2) в размер на 550,720 хил. лв. (съответно 421,613 хил. лв. и 309,108 хил. лв.) са новирани и обединени в едно споразумение за разсрочване на дължими суми, като върху тях не се дължи лихва за разсрочено плащане. Срокът на изплащане е 10 години на равни месечни вноски от 4,589 хил. лв. с последна вноса на 28.07.2031 г. Към 31 декември 2021 г. размерът на задължението е в размер на 527,774 хил. лв. за текуща и нетекуща част.

Към 31.12.2021 г. заемите от БЕХ ЕАД не са обезпечени.

Задълженията към БЕХ ЕАД към 31.12.2020 г. включват:

Задължения към БЕХ ЕАД	31 декември 2020 г.			
	Номинална стойност	Балансова стойност	Дължими лихви	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
(1) Дългосрочен заем	1,003,777	1,003,777	198,570	1,202,347
(2) Дългосрочен заем	1,047,685	1,043,464	275,685	1,319,149
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	73,704	73,704	-	73,704
Търговски задължения	16	16	-	16
	2,125,182	2,120,961	474,255	2,595,216

Годишен доклад за дейността
за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Задълженията по падежи са както следва:

	Падеж	31 декември 2020 г.
Дългосрочни задължения		хил. лв.
(1) Заем от БЕХ ЕАД	31.03.2024 г.	329,879
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2021 г.	-
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	30.11.2022 г.	35 250
		365,129
Краткосрочни задължения и текуща част на дългосрочни задължения		
(1) Заем от БЕХ ЕАД	31.03.2024 г.	872,468
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2021 г.	1,319,149
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	30.11.2022 г.	38,454
Търговски задължения		16
		2,230,087

Движението на заемите е както следва:

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Задължение на 1 януари	2,595,200	2,497,859
Плащания по заеми	(328,274)	(38,454)
Начислени разходи за лихви	102,374	129,963
Амортизация на финансови разходи	4,221	5 832
Задължение на 31 декември	2,373,521	2,595,200
Гаранции		

Към 31 декември 2021 г. няма издадени банкови гаранции по нареждане на НЕК ЕАД в полза на други дружества /трети лица, (към 31 декември 2020 г. е в размер на 100 хил. лв. към свързани лица от групата на БЕХ - ЕСО ЕАД).

Записи на заповед

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 135,347 хил. лв. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3. (Към 31 декември 2020 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 100,486 хил. лв., в т. ч. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3 в размер на 100,376 хил. лв. към ЕСО ЕАД в размер на 110 хил. лв.)

9) Информация относно сключените от Дружеството, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемодатели, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати;

Национална електрическа компания ЕАД не е сключвала договори за заем в качеството ѝ на заемодател през 2021 г.

10) Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

През отчетния период няма извършена емисия ценни книжа.

11) Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

Дружеството не е публикувало прогнозни финансови резултати.

12) Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахы и мерки, които Дружеството, е предприело или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Целите на Дружеството във връзка с управлението на финансовите ресурси са да осигури способността му да продължи да съществува като действащо предприятие, както и да осигури възвращаемост на едноличния собственик, стопански ползи на други заинтересовани лица. Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство под надзор на Съвета на Директорите и Едноличния собственик.

През 2021 г. продължиха промените в енергийното законодателство във връзка с отпадане на задължения на обществения доставчик за закупуване и продажба на енергия, поради изискването ВЕИ и ВЕКП с мощност 500 кВт и малките стопански потребители да продават и купуват електроенергия от БНЕБ. Дейността на НЕК ЕАД е силно зависима от определените ценови нива и регулаторни условия, както и от компенсаторните механизми на Фонд СЕС във връзка с възстановяването на направените от Обществения доставчик разходи. В тази връзка е от особена важност ликвидността на ФСЕС да продължи да бъде висока с цел навременното възстановяване на разходите на НЕК ЕАД по задължителното изкупуване на електроенергията, за да бъде паричния поток на компанията на нива осигуряващи нормалната дейност на дружеството.

Рисковете пред НЕК ЕАД на пазара на електроенергия са свързани основно с участието на дружеството на регулирания пазар, където изпълнява вменени му от ЗЕ задълженията към обществото, както и рискове от влияние на външни фактори, на които дейността на НЕК е изложена. Един от най-важните външни фактори са климатичните условия, свързани със състоянието на водните ресурси, както и способността на НЕК ЕАД да успее да реализира свободните количества електрическа енергия на БНЕБ и свободния пазар. Тук влияние оказва и достигнатата цена на борсата, която при голяма волатилност създава нестабилност на електроенергийните пазари.

Друг съществен фактор оказващ влияние върху цялостната дейност на НЕК е факта, че в последните две ценови решения на КЕВР прогнозните количества за Крайните снабдители са подценени и дружеството е принудено да насочва електроенергия предвидена за продажба на свободния пазар към регулирания, което създава трудности на НЕК ЕАД в определени периоди и ограничава възможностите му за участие на БНЕБ и свободния пазар. Влияние върху търговската дейност на компанията оказва и съществуващата аварийност в електроцентралите с дългосрочни договори и ВЕЦ на НЕК, както и извършваната рехабилитация в хидротехническите съоръжения.

От началото на 2021 г. се наблюдава рязко увеличение на цените на едро на електрическа енергия на електроенергийните борси в региона и в цяла Европа, което се дължи на редица комплексни фактори като покачването на цените газта, въглицата, въглеродните емисии в съчетание на повишеното търсене на енергия. През 2021 година повечето сектори на икономиката работеха на пълни капацитет, което е свързано с икономическото възстановяване и ръста на потреблението. За България друга основна причина за ръста на цените е пазарното обединение с Гърция и Румъния осъществено съответно през м. май и м. октомври 2021 г. като част от единния европейски пазар на електроенергия „Ден напред“ (SDAC). Гръцкия пазар е с традиционно по-високи цени от българския. Предвид ефекта на изравняване на цените в пазарните зони, обединението с Румъния осъществено през м. октомври 2021 г. предстои да бъде анализирано по-подробно.

От 01.07.2021 г. с влизане в сила на ценовото решение за периода 2021-2022 г. КЕВР определи по-висока пазарна цена /изчислена за базов товар/ на ниво от 119 лв./МВтч, която отразяваше пазарната конюнктура в средата на година и високите нива на търсене на електроенергийните борси, което превишава значително предлагането. През цялата година пазарните цени бяха в тясна зависимост и от ръста на цените на въглеродните емисии /цените им надхвърлиха 80-85 евро за тон/ и газа на спот пазарите като това рефлектира и в много по-високи отчетени цени на електроенергията на европейските електроенергийни борси. Достигнатите нива на цените в края на 2021 година са изключително високи като в някои моменти на БНЕБ /и на всички електроенергийни борси в Европа/ прехвърлиха нивата от 450-500 лв./МВтч.

Риск за нормалното осъществяване на дейността на дружеството са разчетените средства в ФСЕС за въглеродни емисии във връзка с производството на електроенергия от ТЕЦ Ей И Ес Марица Изток 1 ЕООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД. При цени на емисиите на международните борси в диапазона 80-85 евро на тон в края на 2021 година разчетите на КЕВР в ценовото решение са на ниво от 51 евро на тон, което ще постави компанията през първо полугодие на следващата година да осъществява дейността при което няма да получава компенсация от ФСЕС за покриване на разходите от двете електроцентрали с дългосрочни договори.

През 2021 г. ФСЕС възстановяваше ритмично на дружеството дължимите суми във връзка с направените разходи от НЕК Обществен доставчик съгласно решенията на КЕВР и разпоредбите на ЗЕ. В тази връзка е важно ликвидността на ФСЕС да продължи да бъде висока и КЕВР при необходимост своевременно да извършва промени в ценовите решения, касаещи функционирането на електроенергийния сектор при съществени промени на електроенергийните пазари.

13) Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

Възможностите за реализация на инвестиционни намерения на дружеството са в тясна връзка с текущото финансово състояние и паричния поток на НЕК ЕАД. В последните години дружеството осъществяваше дейността си в условия на влошен паричен поток и висока задлъжнялост, което затруднява изпълнението на инвестиционната програма в пълен обем и ограничава възможностите за поемане на нови дългове с цел развитие на нови проекти. На настоящия етап дружеството е концентрирано върху стабилизиране на финансовото състояние и намаляване задълженията на НЕК ЕАД към БЕХ ЕАД и Министерство на енергетиката, които съставляват най-голямо перо в финансовия отчет на компанията. Успоредно с това ще продължи работата по рехабилитацията на големите водноелектрически централи и хидротехнически съоръжения, които са важна част при управлението и регулирането на електроенергийната система в страната.

14) Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Дружеството, и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

През 2021 г. няма настъпили промени в основните принципи за управление на Дружеството.

15) Информация за основните характеристики на прилаганите от Дружеството, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рисковете.

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на Дружеството, който се осъществява от ръководството и служителите. То е съвкупност от дейности и процедури, въведени от

ръководството с оглед осигуряване на разумна увереност, че целите на Дружеството ще се постигнат чрез:

1. съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори;
2. надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативна информация;
3. икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
4. опазване на активите и информацията.

Системата за финансово управление и контрол е структурирана в следните взаимосвързани елементи:

1. Контролна среда. Включва личната почтеност и професионалната етика на ръководството и служителите на организацията; управленската философия (подход) и стил на работа; организационната структура, осигуряваща разделение на отговорностите, йерархичност и ясни правила, права, задължения и нива на докладване; политиките и практиките по управление на човешките ресурси; компетентността на персонала

2. Управление на риска; Управлението на риска включва идентифицирането, оценяването и контролирането на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати. Допълнително, управлението на риска е ясното формулиране, анализ, оценка, както и избор на адекватни контроли за подпомагане и насърчаване изпълнението на целите на Дружеството. Управлението на риска е интегрирана част от цялостното управление на Дружеството. То е съществен елемент от финансовото управление и контрол на Дружеството и важна част от процеса на организационно планиране и изпълнение на предварително поставените цели, приоритети и задачи на Дружеството.

3. Контролни дейности; правилата, процедурите и действията, насочени към намаляване на рисковете за постигане на целите на Дружеството и допринасящи за изпълнение решенията на ръководството. Те биват : превантивни - пречат да възникнат нежелани събития; разкриващи - установяват възникнали нежелани събития и се сигнализира на непосредствения ръководител за тях; коригиращи - контролните дейности, които целят да бъдат поправени последиците от настъпили нежелани събития.

В Дружеството функционират система от вътрешни нормативни актове за финансово управление и контрол и стратегия и политики за управление на риска, които осигуряват надеждност по отношение на ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация. Тези системи са изградени и функционират и с оглед идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на Дружеството и подпомагане на тяхното ефективно управление. Висшият мениджмънт носи основна отговорност и роля по отношение на изграждането на системи за финансово управление и контрол и за управление на риска. Той изпълнява, както управляваща и насочваща функция, така и текущ мониторинг.

Системата за финансово управление и контрол в Дружеството е разработена при спазване изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор. Тя е задължителна при разходването на всички финансови средства от Дружеството, с цел осигуряване на съответствие със законовите разпоредби и спазване на принципите за законосъобразност, целесъобразност, ефективност, ефикасност, икономичност, прозрачност и публичност.

Финансовото управление и контрол се извършва посредством Системата за финансово управление и контрол за осигуряване на разумна увереност, че целите на Дружеството са постигнати чрез:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове на Български енергиен холдинг ЕАД и Дружеството от една страна, и от друга страна, сключените договори или поети задължения/извършени разходи с първични счетоводни документи;
- надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация;
- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
- съхранение и опазване на активите и информацията;

В обхвата на Системата за финансово управление и контрол попада финансовото управление на разходите в НЕК ЕАД. Дружеството има разработени и утвърдени вътрешни правила и процедури, по отношение на системите за вътрешен контрол и отчет.

Вътрешният одит подпомага Дружеството за постигане на целите му, като идентифицира и оценява рисковете в организацията, оценява адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол и дава препоръки за подобряване на дейностите в организацията.

Звеното за вътрешен одит планира, извършва и докладва дейността си в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор и утвърдената от министъра на финансите Методология за вътрешен одит в публичния сектор.

Вътрешният одит в организацията се осъществява на всички структури, програми, дейности и процеси. Планирането на дейността е обвързано с целите на организацията - както с дългосрочните (стратегически), така и със средносрочните и краткосрочните оперативни цели.

Политики на управление на риска

По реда на чл.12 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор („ЗФУКПС“), ръководителите на организациите от публичния сектор отговарят за управлението на рисковете на ръководените от тях организации. НЕК ЕАД е организация от публичния сектор по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 9 от ЗФУКПС в качеството си на търговско дружество, чийто капитал е изцяло собственост на търговско дружество с над 50 на сто държавно участие в капитала в лицето на Български Енергиен Холдинг ЕАД („БЕХ“ ЕАД).

Управлението на рисковете в “НЕК” ЕАД се прилага, за да се гарантира, че са предприети всички действия за тяхното идентифициране, оценка, планиране и изпълнение на мерки за минимизиране на влиянието им за постигане на целите на Дружеството. В НЕК ЕАД е изградена и действа системата за управление на риска на всички нива в структурата на компанията. Системата обхваща всички лицензионни дейности на НЕК ЕАД и всички структурни звена на територията на: Централно управление на НЕК ЕАД („ЦУ НЕК“); Предприятие „Язовири и Каскади“ („ПЯК“) и Предприятие „Водоелектроенски централи“ на НЕК ЕАД („ПВЕЦ“).

В дружеството е сформирен Съвет по управление на риска („СУР“) на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС). Стратегическите рискове са част от Бизнес програмата на Дружеството и се управляват от висшето ръководство съвместно със Съвета на директорите. В НЕК ЕАД са разработени документи, които подпомагат структурирането и регламентирането на процесите и дейностите по управление на риска в компанията. На заседание на Съвета на директорите на НЕК ЕАД по точка I.8. от Протокол № 2/11.01.2022 г. са одобрени и приети:

- Стратегия за управление на риска в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;
- Правила и процедури за управление на рисковете в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;

- Политика за управление на риска в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;
- Риск регистър на „Национална електрическа компания“ ЕАД.

Заседанията на СУР са регламентирани да се провеждат на всеки шест месеца и при необходимост. Определени са Председател и Заместник Председател на Съвета за управление на риска в НЕК ЕАД. Съветът по управление на риска е орган на ръководството, което притежава основната отговорност за управлението на рисковете в НЕК ЕАД. Заседанията се провеждат с цел координиране на действията за управление на риска.

Дружеството е изложено на различни рискове, включително регулаторен/ценови риск, произтичащ от решенията на КЕВР при утвърждаване на пределните цени на електрическа енергия за вътрешния пазар, ликвиден, пазарен, кредитен, лихвен и валутен риск.

Ценови/регулаторен риск

Ценовият/регулаторният риск за Дружеството е във връзка с дейността обществена доставка на електрическа енергия. Действащата ценова/регулаторна рамка, съгласно постановените административни актове на КЕВР, оказва съществено влияние върху финансовото състояние на Дружеството.

През 2021 година са действали две основни решения на КЕВР, имащи най-голямо влияние по отношение към цените, по които Обществения доставчик закупува/продава електрическа енергия по регулирани цени – Ц-29 от 01.07.2020 година и Ц-27 от 01.07.2021 година. Утвърдените от КЕВР регулирани цени и свободните пазарни цени, в комбинация с реализираните количества електрическа енергия пряко определят приходите от дейността на Дружеството.

Цената на електрическата енергия, закупувана от производителите с определени квоти, се определя от КЕВР, за регулаторен период и формира част от микса на Обществения доставчик. Други компоненти от него са количествата електрическа енергия, изкупувани по Дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия и разполагаемост, сключени с „Ей И Ес Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, както и количествата, изкупувани по преференциални цени от ВЕИ и ВЕКП производители, съгласно чл. 93а и чл. 94 от ЗЕ до размера на определената им годишна квота.

Себестойността на енергията в микса на Обществения доставчик е по-висока от определената от КЕВР цена на електрическата енергия от Обществения доставчик към Крайните снабдители, като разликата се компенсира от ФСЕС, което е съществен риск върху дейността на Дружеството. Поради тази причина е от изключителна важност ликвидността на ФСЕС да бъде висока за да не се допуска нарушаване на производствената и търговската дейност на компанията.

НЕК ЕАД осъществява дейността си през 2021 г. в съответствие с последните две решения на КЕВР за регулаторните периоди 2020-2021 г. и 2021-2022 г. и е силно зависима от определените ценови нива и регулаторни условия в тях. От 01.07.2021 г. задълженията на НЕК ЕАД по изкупуването на електроенергия намаляха и компанията вече изкупува електроенергия само от ВЕИ и ВЕКП централи, които са с инсталирана мощност под 500 кВт. Дружеството продължава да изкупува разполагаемост и електроенергия по дългосрочните договори с ТЕЦ Ей И Ес Марица Изток 1 ЕООД и ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3 АД. Цена Задължение към Обществото се администрира от Фонд СЕС, с което функциите и отговорностите на Фонда нараснаха значително.

За нормалното функциониране и поддържане на адекватна ликвидност на НЕК ЕАД е от особена важност навременното възстановяване от ФСЕС на извършените от Обществения доставчик разходи.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се състои във вероятността Дружеството да не е в състояние да изпълни своите задължения, когато те станат изискуеми. Дружеството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални и кризисни условия, без да се реализират неприемливи загуби.

Тъй като дейността на Дружеството е свързана с регулярна доставка и постоянни плащания от страна на клиентите, то контролът на ликвидния риск се състои главно в три посоки:

- Внимателно планиране на всички изходящи парични потоци, базирано на месечни прогнози;
- Условия на плащане на клиенти, които се извършват в рамките на един месец – договарят се графици на плащане, като в случай на просрочване е договорено плащане на неустойки;
- Овърдрафт споразумения с банки, които осигуряват управление на ликвидния риск в краткосрочен план.

Основната дейност на дружеството /70-75%/ е регулирана, поради което решенията на КЕВР и определената от Комисията ценова рамка водят до определени ликвидни рискове, изразяващи се в невъзможност за заплащане на задължения към доставчици на електрическа енергия и извършване на разходи за инвестиции и ремонт, спрямо генерираните приходи на електрическа енергия по регулирани цени.

Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, който при промяната на пазарни цени, валутни курсове, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството от финансови инструменти или стойността на инвестициите ѝ ще бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се управлява и контролира експозиция на пазарния риск, с приемливи параметри при оптимизиране на възвращаемостта.

Дружеството предприема периодични анализи върху макроикономическата среда в страната и задълбочен анализ на специфичните макро-показатели, които се представят на Съвета на директорите. По-голяма част от основната дейност е регулирана и ръководството на Дружеството не може да влияе върху цените, които се определят от КЕВР.

Кредитен риск

Кредитният риск на Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича от вземанията от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Вземания от клиенти

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти, като се влияе също от характеристиките на индустрията или на страната.

В дружеството са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти. За всеки клиент се извършва оценка на неговата кредитоспособност, като текущо се следи неговата експозиция. За сделки, при които рискът е значителен, се изисква представяне на обезпечение под формата на паричен депозит или банкова гаранция.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Към 31 декември 2021 г. финансовите активи и пасиви на дружеството са с фиксирани лихвени проценти или безлихвени, поради което към 31 декември 2021 г. Дружеството не е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти.

Валутен риск

Преобладаващата валутна експозиция на Дружеството е деноминирана в евро (EUR). Поради това, че курсът на лева е фиксиран към курса на еврото в България (1.95583 лв. = 1 евро), Дружеството не е изложено на значителен валутен риск за тези валутни позиции.

16) Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

Промени в СД на НЕК ЕАД през 2021 г.

01.01.2021 г. – 05.08.2021 г.

- Иван Тодоров Йончев – член на СД и изпълнителен директор;
- Христо Величков Георгиев – председател на СД;
- Момчил Векилов Ванов – член на СД;

05.08.2021 г. – 31.12.2021 г.

- Вася Михайлова Николовска – председател на СД;
- Светослав Иванов Спасов – заместник-председател на СД;
- Иван Тодоров Йончев – член на СД и изпълнителен директор;
- Христо Величков Георгиев – член на СД;
- Момчил Векилов Ванов – член на СД;

17) Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от Дружеството, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на Дружеството, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

а) получени суми и непарични възнаграждения

Дружеството има отношение на свързано лице с изпълнителен директор и членове на Съвет на Директорите (СД).

Дружеството е изплатило възнаграждения в отчетната 2021 г., както следва:
на Иван Тодоров Йончев в периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.,
като Изпълнителен директор:

Възнаграждения	110,630.44 лв.
----------------	----------------

като член на СД:

Възнаграждения	46,560.00 лв.
----------------	---------------

на Момчил Векилов Ванов в периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021.,
като Член на СД:

Възнаграждения 62,727.00 лв.

на Христо Величков Георгиев в периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.,
като Член на СД:

Възнаграждения 62 727.00 лв.

на Вася Михайлова Николовска в периода от 05.08.2021 г. до 31.12.2021 г.

Възнаграждения 19,376.09 лв.

на Светослав Иванов Спасов от 05.08.2021 г. до 31.12.2021 г.

Възнаграждения 19,376.09 лв.

б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент

Към 31 декември 2020 г. НЕК ЕАД няма условни и разсрочени възнаграждения.

в) сума, дължима от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или негови дъщерни дружества за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД няма начислени такива суми.

18) Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

Към 31.12.2021 г. няма такива.

19) Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на Дружеството, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

Към 31.12.2021 г. няма заведен иск към Дружеството, който да надвишава 10 на сто от собствения капитал.

Към 31.12.2021 г. са предявени иски към Дружеството с различни правни основания: за балансираща енергия, за забавени плащания, за прихванати суми и изравнителни плащания. Производствата по тези иски не са приключили с окончателни съдебни решения. Сумите по исковите в по-голямата си част са отразени във финансовия отчет на Дружеството. Считаме че сумата на тези иски не надвишава 10% собствения капитал.

20) Друга информация по преценка на Дружеството.

Дружеството преценява, че не е налице друга информация, която би била важна за потребителите.

Одобрение на годишния финансов отчет, годишния доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация

Годишният доклад за дейността е одобрен на 28 април 2022 г. от:

..... Иван Йончев – член на СД и изпълнителен директор

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

**Ние произвеждаме зелена електроенергия от ВЕЦ и
управляваме ПАВЕЦ**

**Извършваме обществена доставка и търговия с
електрическа енергия**

Ние сме доставчик от последна инстанция

Декларация за корпоративно управление**31 декември 2021 г.**

Декларацията за корпоративно управление е отделен доклад, който се публикува заедно с Доклада за дейността на НЕК ЕАД и е изготвена в изпълнение на чл. 61, ал. 3, т. 5 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП), в съответствие с чл. 100н, ал. 7, т. 1 и ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

1. Информация по чл. 100н, ал.8, т.1 от ЗППЦК относно спазване по целесъобразност на: а) Националния кодекс за корпоративно управление или б) друг Кодекс за корпоративно управление, както и информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от Дружеството в допълнение на Кодекса по буква „а“ или буква „б“

НЕК ЕАД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление (НККУ), създаден през октомври 2007г., последващо изменен през февруари 2012, април 2016г. и юли 2021 година, одобрен от Председателя на Комисията по финансов надзор с Решение № 850-ККУ/25.11.2021г. и утвърден от Националната комисия за корпоративно управление.

Освен Националния кодекс за корпоративно управление, дружеството спазва принципи и норми на добро корпоративно управление, установени с Търговския закон и Закона за публичните предприятия. Доброто корпоративно управление означава лоялно и отговорно корпоративно ръководство, прозрачност и независимост, както и отговорност на дружеството пред обществото.

В Дружеството е приет и действа Етичен кодекс, който определя очакваното поведение на работещите в НЕК ЕАД като описва основни морално-етични норми, принципи и правила.

2. Информация по чл. 100н, ал.8, т.2 от ЗППЦК относно обяснение от страна на Дружеството кои части на Кодекса за корпоративно управление по т.1, буква „а“ или буква „б“ не спазва и какви са основанията за това, съответно, когато Дружеството е решило да не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление – основания за това

Дружеството спазва основните принципи на Националния кодекс за корпоративно управление по отношение на всички отношения за дейността му изисквания, доколкото същите не противоречат на законодателството.

Изборът и освобождаването на членовете на Съвета на директорите е в правомощията на Единоличния собственик на капитала, съобразно текстовете на Търговския закон и устава на дружеството. Членовете се избират и назначават след провеждане на конкурс, условията и редът, за който са уредени в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.

Критериите за подбор се определят от органа, упражняващ правата на държавата, в съответствие със Закона за публичните предприятия и отчитане изискванията на специалните закони. Договорите на Съвета на директорите се прекратяват предсрочно, съгласно текста на чл. 24 от Закона за публичните предприятия.

Членовете на Съвета на директорите получават възнаграждения, определени по реда и условията на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.

НЕК ЕАД няма утвърдена политика за разкриване на информация. Във връзка с изискванията на българското законодателство, Дружеството спазва изискванията за срок, пълнота на информацията и отчетност по отношение на финансовите отчети и доклади за дейността. Годишните финансови отчети и доклади за дейността се публикуват в Търговския регистър, съгласно Закона за счетоводството и на интернет страницата на Дружеството. Своевременно се оповестява информация по тримесечни, шестмесечни, деветмесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади за

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

дейността чрез електронно-информационната система за публични предприятия на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

На интернет страницата на Дружеството www.nek.bg се оповестява и друга важна информация, относима към дейността му.

НЕК ЕАД няма утвърдени правила за отчитане интересите на заинтересованите лица, но се съобразява със законовите изисквания и с принципите за прозрачност, отчетност и бизнес етика.

3. Информация по чл. 100н, ал.8, т.3 от ЗППЗК - описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Дружеството във връзка с процеса на финансово отчитане

Системата за финансово управление и контрол в НЕК ЕАД включва всички дейности, свързани с управление на рисковете, управление и контрола на финансовата дейност. Тя е процесно ориентирана и структурирана в пет основни елемента:

- Контролна среда;
- Оценка и управление на риска;
- Контролни дейности;
- Информация и комуникация;
- Мониторинг.

Системата за финансово управление и контрол осигурява всички дейности в НЕК ЕАД на основата на принципите за доброто финансово управление и прозрачност, като въвежда в действие политики и процедури за осъществяване на процесите по управление на рисковете, управлението на контрол с цел постигане на разумна увереност, че целите на Компанията в областта на финансовото управление и контрол ще бъдат постигнати в очакваните параметри.

В НЕК ЕАД действат сертифицирани системи за управление по стандартите БДС ISO 9001:2015, БДС ISO 14001:2015 и БДС ISO 45001:2018. Интегрираната система за управление (ИСУ) е с обхват „Изграждане и въвеждане в експлоатация на ВЕЦ и ХТС. Стопанисване на ХТС. Производство на електроенергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ. Обществена доставка на електрическа енергия и координатор на специална балансираща група. Търговия с електрическа енергия и координатор на стандартна балансираща група. Доставка на електроенергия от доставчик от последна инстанция и координатор на специална балансираща група. Извеждане от експлоатация на ХТС и ВЕЦ. Всички бизнес процеси на компанията са регламентирани и документирани.

Финансовото управление и контрол в НЕК ЕАД се осъществява чрез спазване на следните принципи:

Добро финансово управление е изискването средствата да се управляват и разходват икономично, ефикасно и ефективно, съобразно целите на организацията. Доброто финансово управление е основният принцип на ръководството на компанията. Чрез него се цели ефективно оползотворяване на човешките ресурси, финансовите средства и оптимизиране на дейностите до степен, която гарантира постигане на поставените цели. Ръководният екип на НЕК ЕАД притежава необходимите познания за движението на финансовите потоци в компанията и уменията за ориентация в практическите ситуации на формирането и използването на приходите в дружеството.

Законосъобразното управление е основен принцип в упражняваната от мен дейност на ръководител. Във всички свои действия, насочени към постигане на целите на компанията, спазвам и се ръководя от действащите нормативни актове. Това означава, че установената система за финансово управление и контрол осигурява спазване на приложимото законодателство, изпълнение

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

на вътрешните правила, наредби, инструкции и заповеди, както и изпълнение и съблюдаване на поетите договорни задължения.

Прозрачност е следващият принцип, който гарантира доброто финансово управление на НЕК ЕАД. Той е основният фактор за обществено доверие и сигурност при използване на средствата. Прозрачността налага всяко управленско решение да бъде разбрано от служителите на всички нива в компанията с цел точно и своевременно изпълнение на техните задължения и отчитане на постигнатото, като едновременно с това ръководството представя пред обществеността достоверна информация за осъществяваната дейност.

Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 12 Февруари 2019 г.) урежда обхвата и осъществяването на финансовото управление и контрол, както и принципите и изискванията към системите за финансово управление и контрол в организациите от публичния сектор.

Финансовото управление и контрол в публичния сектор е цялостен процес, интегриран в дейността на дружеството и се осъществява от ръководството и служителите му.

Оценка на риска

По реда на чл.12 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор („ЗФУКПС“), ръководителите на организациите от публичния сектор отговарят за управлението на рисковете на ръководените от тях организации. НЕК ЕАД е организация от публичния сектор по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 9 от ЗФУКПС в качеството си на търговско дружество, чийто капитал е изцяло собственост на търговско дружество с над 50 на сто държавно участие в капитала в лицето на „БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН ХОЛДИНГ“ ЕАД („БЕК ЕАД“).

Управлението на риска е интегрирана част от цялостното управление на Дружеството. То е съществен елемент от финансовото управление и контрол на Дружеството и важна част от процеса на организационно планиране и изпълнение на предварително поставените цели, приоритети и задачи на Дружеството.

Управлението на рисковете в НЕК ЕАД се прилага, за да се гарантира, че са предприети всички действия за тяхното идентифициране, оценка, планиране и изпълнение на мерки за минимизиране на влиянието им за постигане на целите на Дружеството. В НЕК ЕАД е изградена и действа системата за управление на риска на всички нива в структурата на компанията. Системата обхваща всички лицензионни дейности на НЕК ЕАД и всички структурни звена на територията на: Централно управление на НЕК ЕАД („ЦУ НЕК“); Предприятие „Язовири и Каскади“ („ПЯК“) и Предприятие „Електроенергетически централи“ на НЕК ЕАД („ПВЕЦ“).

В дружеството е формиран Съвет по управление на риска („СУР“) на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС). Стратегическите рискове са част от Бизнес програмата на Дружеството и се управляват от висшето ръководство съвместно със Съвета на директорите. В НЕК ЕАД са разработени документи, които подпомагат структурирането и регламентирането на процесите и дейностите по управление на риска в компанията. На заседание на Съвета на директорите на НЕК ЕАД са одобрени и приети:

- Стратегия за управление на риска в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;
- Правила и процедури за управление на рисковете в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;
- Политика за управление на риска в „Национална електрическа компания“ ЕАД за периода 2022 – 2024 г.;
- Риск регистър на „Национална електрическа компания“ ЕАД.

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

Контролна среда

Контролната среда е основополагащият компонент и фундамент на финансовото управление и контрол в НЕК ЕАД. Тя определя климата в дружеството и оказва влияние върху отношението на ръководството и служителите към финансовото управление и контрола. Отговорност на ръководителите е да създадат и развият такава контролна среда в организацията, която да допринесе за постигане на целите и да изгради позитивно отношение на служителите към финансовото управление и контрол. Факторите, които оказват влияние върху контролната среда са:

- Личен морал и професионална етика;
- Управленска философия и стил на работа;
- Организационна структура;
- Политика по управление на човешките ресурси;
- Компетентност на персонала.

Контролни дейности

Контролните дейности трябва да са адекватни и разходите за осъществяването им не трябва да превъзлизат очакваните от тях ползи и следва да се прилагат на всички нива в организацията и на всички етапи при постигането на целите.

Те могат да са превантивни, разкриващи или коригиращи, и включват най-малко:

- система за двоен подпис, която не разрешава поемането на финансово задължение или извършването на плащане без подписите на ръководителя на организацията и на лицето, отговорно за счетоводните записвания;
- правила за достъп до активите и информацията;
- политики и процедури за предварителен контрол за законосъобразност;
- политики и процедури за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори;
- политики и процедури за последващи оценки на изпълнението;
- политики и процедури за обективно, точно, пълно, достоверно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции;
- политики и процедури за управление на човешките ресурси;
- политики и процедури за спазване на лична почтеност и професионална етика.

Система за двоен подпис

Поемането на всяко финансово задължение (сключването на договор, заповед за назначаване, заповед за командироване и т.н.) и извършването на плащане (платежно нареждане, разходен касов ордер и т.н.) се извършва след задължително полагане на два подписа, а именно: подпис на лицето, отговорно за счетоводните записвания и от Изпълнителния директор или лицето, отговорно за изпълнението на приходите и разходите, т.е. оторизирано да нарежда плащания от името на дружеството. С това се гарантира, че лицето, отговорно за счетоводните записвания, е информирано за предстоящото поемане на задължение или плащане и ще извърши правилните счетоводни операции.

Контрол по изпълнение на процеса по обществени поръчки

Като адекватен отговор на настъпилите промени в процесите по възлагане на обществени поръчки, НЕК ЕАД разработи нови правила за „Управление цикъла на обществени поръчки“. Същите имат за цел да оптимизират планирането, организацията на провеждането на обществени поръчки и контрол по изпълнение на дейностите при възлагането им в „Национална електрическа компания“ ЕАД.

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

Чрез тези свои действия, дружеството цели:

- повишаване ефективността при разходване на средствата;
- осигуряване спазване на действащото законодателство;
- създаване на ред в случаите, за които липсва нормативна уредба;
- създаване на условия за публичност и прозрачност в дейността по планиране, провеждане и възлагане на обществени поръчки.

Действащата в компанията „Инструкция за изготвяне на технически спецификации за обществени поръчки“ определят отговорностите за изготвяне на технически спецификации за обществени поръчки за строителство, доставки или услуги. Чрез тази инструкция се осигурява закупуването на стоки, услуги и СМР, които да съответстват като минимум на изискванията на стандартите на системите за управление.

Осигуряване на компетентност на персонала

Компетентността на персонала се изразява в съвкупност от знания, умения и способности за изпълнение на задълженията, произтичащи от целите на дружеството. Важен фактор за осъществяване на дейността на компанията и постигането на нейните цели е поддържане нивото на компетентността на персонала. За изпълнение на тези функции в НЕК ЕАД има утвърдени и действащи:

„Правила за обучение на персонала“ – така разработените и утвърдени правила установяват реда и условията за организиране и провеждане на обучение на работниците и служителите в НЕК ЕАД.

„Правила за професионално-практическо обучение“ – правилата регламентират реда за провеждане на професионално-практическо обучение на студенти от висшите учебни заведения в НЕК ЕАД. Чрез обхвата на правилата се осигуряват условия за провеждане на производствена практика и придобиване на ценен практически опит. Основната задача е да се запознаят теоретично подготвените студенти със спецификата и особеностите на работа в областта на енергетиката и администрацията.

Идентифицирайки компетенциите, които ще са необходими за постигане на заложените цели и посоките на развитие, които компанията следва, ежегодно се изготвя подробен план за обучение. Годишният план за обучение представлява рамка за планиране на обученията с хоризонт от една година и обобщава потребностите от обучение на всички структурни звена. Той е отправна точка за планиране на необходимия бюджет и дефиниране на изискванията при избор на обучаващ.

Антикорупционни процедури

С разработените в НЕК ЕАД процедури регламентирано сигнализирането, проверката, разкриването и докладването на административни слабости, пропуски и нарушения, които създават предпоставки за корупция, измами и нередности.

Със заповед е назначена комисия за работа с молби, жалби, сигнали и предложения на физически и юридически лица. Въведена е процедура за регистриране и работа по сигнали за корупция, нередности, измами и злоупотреби и/или конфликт на интереси и за защита на лицата, подали такива.

На интернет портала на компанията, възможности за подаване на сигнали за корупция са създадени чрез публично достъпна контактна форма в раздел Контакти – Сигнали и жалби.

Писмени сигнали жалби могат да бъдат подаване на следните email адреси:

signali@nek.bg и signalikorupcia@nek.bg

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

Гражданите и заинтересованите лица имат възможност за контакт и чрез посочените в този раздел телефонни номера, както и през деловодната система на компанията.

Предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност.

В изпълнение на чл. 13, ал. 3, т. 3 и т. 4 от ЗФУКПС, дружеството е разработило и Правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност в НЕК ЕАД (ППКЗЦ).

Политиките и процедурите за предварителен контрол за законосъобразност и тези за текущ контрол върху изпълнение на поети финансови ангажименти и сключени договори/рамкови споразумения са само част от действаща в дружеството Система за финансово управление и контрол.

Въведеният предварителният контрол за законосъобразност и целесъобразност е постоянен процес и представлява експертна оценка, която цели да предостави разумна увереност на ръководството на компанията за законосъобразността и целесъобразността на вземаните от него решения/извършените действия като носители на управленска отговорност. Прилаганите в НЕК ЕАД правила за Предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност имат следните цели:

- да се определят дейностите, процесите и свързаните с тях решения, за които е необходимо извършване на предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност;
- да се осигури предоставянето на разумна увереност в ръководството на дружеството за спазване изискванията на действащото законодателство, Устава на НЕК ЕАД, с вътрешните правила и процедури в НЕК ЕАД, със споразумения и договори, сключени в изпълнение и в съответствие със законодателството;;
- да се определят служителите/длъжностните лица, които извършват предварителен контрол за законосъобразност и целесъобразност;
- да се определят изискванията за документиране на извършения предварителен контрол и да регламентират дейността на отдел „Финансов контролинг“.

В обхвата на предварителния контрол за целесъобразност в НЕК ЕАД попадат решенията и последващи действия, свързани с изпълнение на основни елементи от утвърдената бизнес програма на компанията, а именно - ремонтна програма, инвестиционна програма и дейности, отчетени като издръжка на дружеството.

Предварителен контрол за целесъобразност се осъществява върху обекти с прогнозна стойност над 300 000,00 лева преди тяхното включване в ремонтната и инвестиционна програма на дружеството и предлаганият за утвърждаване бизнес план на компанията.

Контрол за целесъобразност се осъществява преди приемане на обобщената ремонтната и инвестиционна програма на НЕК ЕАД за съответната година, както и при възникнала необходимост от тяхното актуализиране.

Дейността по предварителен контрол за целесъобразност се осъществява от технически съвет (ТС), пред който се защитава предложението на съответния заявител.

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

Мониторинг

Мониторингът, съгласно чл. 15, ал. 1 ЗФУКПС, е цялостен преглед на дейността на организацията, който има за цел да предостави увереност, че контролните дейности функционират според предназначението си и остават ефективни във времето.

Системата за мониторинг включва текущо наблюдение, самооценка и вътрешен одит. Мониторингът е цялостен преглед на дейността, с който се цели да се оцени състоянието на вътрешния контрол и ръководството да получи увереност, че контролните дейности функционират според предназначението си и остават ефективни във времето. Текущото наблюдение се извършва в хода на нормалните повтарящи се дейности в дружеството, т.е. непрекъснато в реално време.

В съответствие на чл. 12, ал. 1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор, в дружеството е създаден отдел „Вътрешен одит“, който осъществява вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси в организацията. Вътрешният одит се осъществява чрез изпълнението на конкретни одитни ангажименти за даване на увереност и консултиране. Отделът планира, извършва и докладва дейността по вътрешен одит в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори, статута на вътрешния одит и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор. Вътрешният одит проверява и оценява съответствието на дейностите със законодателството, вътрешните актове и договори; ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите; изпълнението на задачите, договорите, постите ангажименти и постигането на целите. Дава независима и обективна оценка за състоянието на одитираните системи за финансово управление и контрол, оценява процесите за идентифициране, оценяване и управление на риска, въведени в организацията. Консултира изпълнителния директор по негово искане, като дава съвети, мнение с цел да се подобрят процесите на управление на риска и контролът, без да поема управленска отговорност за това. Изготвя годишен план за дейността си, който се приема от Съвета на директорите и се утвърждава от Изпълнителния директор. Докладва и обсъжда с ръководителите на структурите, чиято дейност е одитирана, резултатите от всеки извършен одитен ангажимент и ръководителят на отдела представя одитен доклад на Изпълнителния директор. В одитните доклади дава препоръки за подобряване на процесите и извършва преглед на плана за действие и проследява изпълнението на препоръките. В съответствие с чл. 40 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор отдел „Вътрешен одит“ изготвя годишен доклад за дейността по вътрешен одит и го представя на Одитния комитет за съгласуване, на Съвета на директорите за приемане и утвърждаване от Изпълнителния директор. Годишният доклад се изпраща на „Български енергиен холдинг“ ЕАД за представяне на министъра на финансите.

4. Информация по чл. 10, параграф 1, букви „в“, „г“, „е“, „з“ и „я“ от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

4.1. член 10, параграф 1, буква „в“ - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

НЕК ЕАД е юридическо лице, търговско дружество с регистриран капитал в размер на 1,063,766,192 лв., разпределен в 1,063,766,192 бр. акции с номинал от 1 лв. всяка. Единоличен собственик на капитала на НЕК ЕАД е „Български енергиен холдинг“ ЕАД, чийто Принципал е Българската държава чрез Министъра на енергетиката.

Декларация за корпоративно управление
31 декември 2021 г.

Към 31 декември 2021 г. участията на НЕК ЕАД в асоциирани и съвместно контролирани предприятия са:

	31 декември 2021 г.		
	Държава	Дял	Стойност на инвестицията
			ХИЛ. ЛВ.
<i>Асоциирани и съвместни предприятия</i>			
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	България	27%	55,289
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	България	27%	14
ЗАД Енергия	България	42%	1,512
ПОД Алианс България АД	България	34%	1,020
ХЕК „Горна Арда“ АД	България	34%	-
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.	Гърция	50%	59
			57.894

4.2. член 10, параграф 1, буква „г“ - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

Дружеството няма издадени ценни книжа със специални права на контрол.

4.3. член 10, параграф 1, буква „е“ - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа

Няма ограничения върху правата на глас на Едноличния собственик на капитала.

4.4. член 10, параграф 1, буква „з“ - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния акт

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите и внасянето на изменения в Устава на Дружеството са регламентирани в Търговския закон, Закона за публичните предприятия, Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и Устава. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите са описани в т.5.

4.5. член 10, параграф 1, буква „и“ - правомощията на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Съветът на директорите упражнява цялата си компетентност, съгласно Устава на дружеството. Изменението на капитала чрез емитиране или обратно изкупуване на акции е по решение на Едноличния собственик на капитала и членовете на Съвета на директорите нямат тези правомощия.

Декларация за корпоративно управление
31 декември 2021 г.

5. Информация по чл. 100н, ал.8, т.5 от ЗППЗК - състава и функционирането на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети,

НЕК ЕАД има едностепенна система на управление, като органите на управление са: Едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите.

1. Едноличен собственик на капитала

Едноличен собственик на капитала на НЕК ЕАД е „Български енергиен холдинг“ ЕАД, чийто Принципал е Българската държава чрез Министъра на енергетиката.

1.1. Компетентност

Едноличният собственик на капитала има всички права на акционер на Дружеството, съгласно закона и устава на Дружеството и решава всички въпроси от компетентността на Общото събрание на акционерите.

Едноличният собственик на капитала:

- изменя и допълва устава на Дружеството;
- увеличава и намалява капитала на Дружеството;
- преобразува и прекратява Дружеството;
- избира и освобождава членовете на Съвета на директорите и определя възнаграждението им; командирова в чужбина членовете на СД;
- избира и освобождава дипломирания експерт-счетоводител;
- одобрява годишния счетоводен отчет след заверка от назначения експерт-счетоводител;
- решава издаването на облигации;
- назначава ликвидаторите при прекратяване на Дружеството (освен в случай на несъстоятелност), участва в избора на особен представител в случай, че са налице обстоятелствата за назначаване на особен представител по Закона за енергетиката от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и сключва договори с тях.
- освобождава от отговорност членовете на Съвета на директорите;
- взема решения за откриване, провъзвръщане или закриване на клонове на Дружеството;
- дава разрешение за разпоредителни сделки с дълготрайни активи; за договори за ползване или наем на недвижими имоти или активи, чиято балансова стойност надхвърля 5% от общата балансова стойност на дълготрайните активи към 31 декември на предходната година или за сделки, за които (без оглед стойността на активите) е необходимо разрешение от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране; за придобиване на дялове и/или акции в други дружества, както и за разпореждане с дялове и/или акции - собственост на Дружеството в други дружества; за сключване на договори за кредит; за сключване на договори за съвместна дейност (т.нар. джойнт венчър), за партньорство и сътрудничество, договори с клаузи за разделяне на печалби и загуби и на договори за участие в международни проекти или свързани с такива проекти и изпълнението им; за поемане на менителнични задължения; за обезпечаване на задължения на Дружеството чрез учредяване на ипотека или залог върху дълготрайни активи на Дружеството; за даване на обезпечения в полза на трети лица; за сключването на съдебна или извънсъдебна спогодба, с която се признават задължения на Дружеството или се опрощава вземане на Дружеството спрямо трети лица; за съществена промяна в дейността на Дружеството; за съществени организационни промени, за дългосрочно сътрудничество от съществено значение за дружеството, както и за прекратяването на такова сътрудничество;
- одобрява избора на застраховател при сключването на договори за задължително застраховане;
- съгласува решението на Съвета на директорите за стартиране на процедури за възлагане на обществени поръчки на стойност над 500,000 /петстотин хиляди/лева, без ДДС;

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

- дава разрешение сключването на договори за продажба, замяна и наем на дълготрайни активи, независимо от балансовата им стойност, да се извърши чрез пряко договаряне;
- съгласува придобиването на активи или сключването на договори, както и изменение и допълнение на същите, на единична или обща стойност над 500 000 /петстотин хиляди/ лева, без ДДС, с изключение на договори за продажба на електрическа енергия по свободно договорени цени и договори, сключвани в изпълнение на законово и/или лицензионно задължение по регулирани цени, както и изменението и допълнението на такива договори;
- приема и представя на Съвета на директорите Политика за корпоративно управление, Финансово-счетоводна политика, Политика за информационни технологии, Политика за управление на човешките ресурси, Политика за управление на инвестициите и проектите, Политика за обществени поръчки (включително Политики за провеждане на търгове, конкурси и пряко договаряне за доставка на стоки и изпълнение на работи и услуги), Политика за провеждане на търгове, конкурси и пряко договаряне за сключването на договори за продажба, замяна и наем на дълготрайни активи, Политика за управление на риска и вътрешен одит, и други политики, които са задължителни за Дружеството („Политиките“) и одобрява бизнес програмата на Дружеството, изготвена от Съвета на директорите;
- взема решение за разпределение на печалбата на Дружеството и нейното изплащане и за изплащането на допълнително възнаграждение на членовете на Съвета на директорите, както и определя техния размер;
- дава съгласие за избор на прокурист на Дружеството и предварително одобрява условията на прокуратата;
- дава предварително съгласие за решенията по предложените точки (с изключение на командироването), които Дружеството взема по отношение на своите дъщерни и проектни дружества (ако има такива и съответно според вида дружество), както и за сключването на каквито и да е договори между Дружеството и неговите дъщерни и проектни дружества, ако има такива;
- решава и други въпроси, предоставени в негова компетентност от закона и устава.

1.2. Вземане на решения

Едноличният собственик на капитала взема решения от компетентността на редовно годишно общо събрание веднъж годишно, а от компетентността на извънредно общо по събрание – в зависимост от необходимостта. За упражняване компетентността на общо събрание от Едноличния собственик на капитала не се обявява покана в търговския регистър. Едноличният собственик на капитала може да взема решения от компетентността на общо събрание по всяко време в писмена форма, като уведомява Съвета на директорите през Председателя му с оглед изпълнението им и му изпраща оригинал на решенията си.

Съветът на директорите изпълнява задълженията си по чл. 223, съответно по чл. 251 от Търговския закон, като изпраща писмено заявление до Едноличния собственик на капитала относно необходимостта, съответно готовността, да се вземат решения от Едноличния собственик на капитала. Писменото заявление съдържа предложения относно въпросите, които Съветът на директорите предлага на Едноличния собственик на капитала да вземе решения. Предложенията не обвързват Едноличния собственик на капитала да разгледа и реши поставените въпроси, нито го ограничават относно кръга на въпросите, по които може да вземе решения.

За решенията на Едноличния собственик на капитала се съставя протокол в писмена форма, който се подписва от принципала на Дружеството.

В случай, че Едноличният собственик на капитала пожелае членове на Съвета на директорите да присъстват при вземането на решения, те са длъжни да го сторят. Едноличният собственик на капитала може да изиска от присъстващите членове на Съвета на директорите или други поканени

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

от него лица да приподпишат протокола с взетите от него решения. В случаите, предвидени в закона, наетите в Дружеството лица участват при вземането на решения по съответния начин.

Заявяването за вписване на решенията на Едноличния собственик на капитала, когато тези решения подлежат на вписване се възлага на Изпълнителния директор, който в такъв случай има право да упълномощи друго лице за това.

2. Съвет на директорите

2.1. Статут и функции

Съветът на директорите отговаря пред Едноличния собственик на капитала за управлението на Дружеството, включително за стриктното спазване на Политиките. Той заседава в зависимост от необходимостта, но не по-рядко от веднъж на три месеца.

Съветът на директорите на НЕК ЕАД е в състав от 5 /пет/ члена – физически лица, назначени от Едноличния собственик на капитала, при условията на Търговския закон и Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.

Съветът на директорите избира един или двама от своите членове за изпълнителни членове, а останалите са неизпълнителни членове. Мандатът е максималният, позволен от действащото право, считано от вписването на СД в търговския регистър и регистъра на ЮЛНП. Съветът на директорите продължава да упражнява компетентността си до вписването на нов Съвет на директорите и след изтичането на мандата си.

Съгласно устава, не може да бъде член на Съвета на директорите физическо лице, което:

- от свое или от чуждо име извършва търговски сделки, сходни с дейността на Дружеството;
- е съдружник в събирателно, командитно или дружество с ограничена отговорност, когато то осъществява дейност, сходна с дейността на Дружеството;
- е било член на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали несудовлетворени кредитори;
- е съпруг или роднина до трета степен по права или по съребрена линия, включително и по сватовство на друг член на Съвета на директорите;
- е било осъждано за престъпление от общ характер, включително лишено с присъда или с административно наказание от правото да заема материално-отчетническа длъжност;
- е народен представител, министър, областен управител, заместник областен управител, кмет, заместник-кмет, кметски наместник, секретар на община, председател на държавна агенция, член на държавна комисия, изпълнителен директор на изпълнителна агенция, ръководител на държавна институция, създадена със закон или с акт на Министерски съвет, което има функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт, е изпълнителен директор или член на съвет на Агенцията за приватизация и на Агенцията за следприватизационен контрол;
- дължи публични вземания на държавата или община;
- няма висше образование или не отговаря на други изисквания, предвидени в закона.

Функциите на Съвета на директорите са: да осъществява оперативното управление на дружеството и контролира дейността на Изпълнителния директор, включително по отношение спазването на политиките. Съвет директори изпълнява всички функции и решава всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала по силата на закона или на устава на дружеството. За своята работа приема Правилник, който се одобрява от Едноличния собственик на капитала.

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

2.2 Компетентност

Съветът на директорите упражнява цялата компетентност на Съвет на директорите, съгласно закона и устава на Дружеството, като:

- организира, ръководи и контролира цялостната дейност на Дружеството;
- изготвя бизнес програма на Дружеството за целия мандат и поотделно за всяка година, представя я на Едноличния собственик на капитала за одобрение и осигурява изпълнението ѝ;
- осъществява инвестиционната политика на Дружеството и решава относно придобиването на собственост и други права върху недвижими имоти, които не са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала;
- отговаря за изпълнението на Политиките и съставя процедури за изпълнението им от Дружеството и от дъщерните дружества на Дружеството (ако има такива), за изпълнението на условията по лицензите на Дружеството и на дъщерните дружества на Дружеството (ако има такива) и поддържането им, за изпълнението на производствената и бизнес-програми на Дружеството, следи и отговаря за доброто икономическо състояние на Дружеството;
- избира един или двама от членовете си за изпълнителни директори и го овластява да управлява и представлява Дружеството пред трети лица. В случай, че бъдат избрани двама изпълнителни директори, те представляват Дружеството съвместно;
- взема единодушно решение за всички сделки, предвидени в чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;
- по искане на принципала търси и получава от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране или друг компетентен регулатор необходимите разрешения или съгласия, прави предложения до принципала за решаване на въпроси, които са от компетентността на Едноличния собственик на капитала и решава всички други въпроси, предвидени за решаване от Съвета на директорите по устав.

2.3. Решения

Съветът на директорите може да взема валидни решения, когато присъстват или са представени най-малко половината плюс едни от членовете му, а отсъстващите са надлежно поканени. Член на СД може да бъде представяван на заседание само от друг член на Съвета. Никой присъстващ член не може да представлява повече от един отсъстващ. Упълномощаването е в писмена форма, дава се за всеки отделен случай и се прилага към документите от заседанието. Когато пълномощното не съдържа указания за гласуване, представителят гласува с два гласа по начина, по който сам той гласува по съответния въпрос. Прокуристите, ако има такива, присъстват на заседание на СД с право на съвещателен глас.

Съветът на директорите приема решения с обикновено мнозинство от всички членове, освен ако по закон или устав се изисква решение с квалифицирано мнозинство или единодушно решение.

Съветът на директорите може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решенията. Съгласието може да бъде валидно дадено и посредством подписано преди изпращането му или по друг установен между членовете на СД начин идентифицирано телефаксно съобщение.

2.4. Статут на изпълнителен член на съвета

Съветът на директорите възлага на Изпълнителния директор да управлява и представлява Дружеството.

Изпълнителният директор представлява Дружеството самостоятелно и има право да извършва всички действия и сделки, свързани с дейността на Дружеството, както и да съставя и подписва

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

документи от името на Дружеството, както и да упълномощава други лица за извършването на отделни действия и сделки. При избор на двама изпълнителни директори, те представляват Дружеството при условията на съвместно представителство.

Изпълнителният директор организира дейността на Дружеството в съответствие със закона, устава, Правилника на съвета, Политиките и решенията на Едноличния собственик на капитала, и решенията на Съвета на директорите. Той поема оперативното ръководство на дейността на Дружеството, сключва и прекратява трудовите и други договори на служителите и сътрудниците на Дружеството и отговаря за отчетността и архивите на Дружеството. Той решава и всички други въпроси, които не са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала или на Съвета на директорите според закона или устава или които са му възложени с решение на Едноличния собственик на капитала.

Договорът за управление с Изпълнителния директор, както и договорите за управление на членовете на Съвета на директорите се подписват от представляващия Едноличния собственик на капитала, освен ако Съветът на директорите на Едноличния собственик на капитала не упълномощава друг свой член за това.

2.5. Договори с членовете на Съвета на директорите, възнаграждения и разходи

Всеки един от членовете на Съвета на директорите сключва договор за управление с Едноличния собственик на капитала. Договорът се сключва за срок до края на мандата на Съвета на директорите и съдържа правата и задълженията на страните, размерът на възнаграждението и начина за изплащането му, отговорността на страните при неизпълнение, основанията за прекратяване на договора и видът и размера на гаранцията, която членовете дават за своето управление и размера на неустойката за предсрочно прекратяване на договора не по вина на члена на Съвета на директорите. Членовете на Съвета на директорите получават възнаграждение, определено по реда и условията на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.

Членовете на Съвета на директорите дават гаранция за своето управление в размер на 3-месечни възнаграждения. Дадената гаранция се връща след прекратяване на договора за управление и след решението на Едноличния собственик на капитала на Дружеството за освобождаване от отговорност.

При необходимост от служебни пътувания, членовете на Съвета се командирова от Изпълнителния директор (включително като се командирова сам) за сметка на Дружеството. При провеждане на заседания на органите на Дружеството, разходите за провеждане на заседанието и за командироване на членове на Съвета на директорите, ако мястото на провеждане е различно от местожителството на член на Съвета, са за сметка на Дружеството.

2.6. Състав

Към 31 декември 2021 г. членове на Съвета на директорите са:

Иван Тодоров Йончев - член на СД и Изпълнителен директор,

Момчил Векилов Ванов - член на СД,

Христо Величков Георгиев – член на СД,

Светослав Иванов Спасов – заместник – председател член на СД,

Вася Михайлова Николовска - председател на СД.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството се представлява от Иван Тодоров Йончев, Изпълнителен директор.

На 28 март 2022 г. Веселин Мирчев Петров е вписан като член на СД и заменя Светослав Иванов Спасов.

Декларация за корпоративно управление
31 декември 2021 г.

3. Одитен комитет

На основание чл.107 от Закона за независимия финансов одит в Дружеството е създаден **Одитен комитет**.

Одитният комитет (Комитетът) е независим наблюдаващ орган, който отчита дейността си като за целта изготвя и представя годишен доклад на ръководителя на НЕК ЕАД и на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на НЕК ЕАД. Състои се от 3-ма /три/ членове, единият от които е Председател. Членовете на Комитета се избират от Съвета на директорите на БЕХ ЕАД в качеството му на едноличен собственик на капитала на НЕК ЕАД по предложение на изпълнителния директор или председател на Съвета на директорите на НЕК ЕАД, съгласно разпоредбата на чл.107, ал.2 от Закона за независимия финансов одит.

Председателят на Одитния комитет се избира от неговите членове и представлява Комитета пред органите за управление на НЕК ЕАД, както и пред трети страни.

Към 31.12.2021 г. Одитният комитет на НЕК ЕАД е в състав:
Велин Кънчев Филипов – председател на Одитния комитет,
Йоана Ценкова Йорданов – член на Одитния комитет,
Румяна Любенова Петрова – член на Одитния комитет

Комитетът съдейства на Съвета на директорите на НЕК ЕАД относно вътрешните контролни системи и финансова отчетност, вътрешния одит и управлението на риска с оглед принципите на доброто корпоративно управление и поставените стратегически цели на НЕК ЕАД. Наблюдава и проверява независимостта на регистрираните одитори в съответствие с глави VI и VII от Закона за независимия финансов одит.

Основни функции на Одитния комитет са:

- Наблюдава процеса по финансово отчитане в Дружеството.
- Наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол и за управление на рисковете в Дружеството.
- Наблюдава ефективността на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в Дружеството.
- Наблюдава независимия финансов одит в Дружеството.

Одитният комитет има право на достъп до информация и документи, както и да получава съдействие от членовете на СД и служителите. Той има право да изисква от СД да осигури достатъчно ресурси за ефективно изпълнение на задълженията му.

Членовете на Одитния комитет следва да отговарят на изискванията предвидени в Закона за независимия финансов одит.

При изпълнение на своите функции Одитният комитет взаимодейства с одиторите (вътрешни и външни), както и с Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО). Съгласно чл. 108 от Закона за независимия финансов одит, Одитният комитет следва, при приемането на годишния финансов отчет на Дружеството, да отчита дейността си пред Едноличния собственик на капитала.

Декларация за корпоративно управление **31 декември 2021 г.**

Освен гореизброените управителни органи и комитет, в „НЕК“ ЕАД са създадени:

- Съвет по „Управление на риска“
- Съвет „Интегрирана система за управление“
- Технически съвет за осъществяване на предварителен контрол за целесъобразност.

Функции и структура на Съвет по „Управление на риска“

В дружеството е сформиран Съвет по управление на риска („СУР“) на основание чл. 9, ал. 1 от ЗФУКПС, в който участват представители на ръководителите на структурните звена в ЦУ на НЕК ЕАД и ръководителите или упълномощени от тях лица от предприятията на компанията (ВЕЦ/ПАВЕЦ, отдел, управление, дирекция в ЦУ на НЕК, ПВЕЦ, ПЯК, ЯР и РБ). Заседанията на СУР са регламентирани да се провеждат на всеки шест месеца и при необходимост. Определени са Председател и Заместник Председател на Съвета за управление на риска в НЕК ЕАД. Съветът по управление на риска е орган на ръководството, което притежава основната отговорност за управлението на рисковете в НЕК ЕАД. Заседанията се провеждат с цел координиране на действията за управление на риска.

Функции на Съвет по „Управление на риска“

Основните отговорности на Съвета по управление на риска в Дружеството са следните:

1. Разработване и въвеждане на процедури за управление на риска;
2. Въвеждане на механизми за текущо наблюдение и контрол с оглед прилагане на всички елементи на процеса по управление на риска;
3. Осигуряване, че всички изисквания на вътрешните документи в Дружеството за управление на риска са спазени и се прилагат последователно на всички йерархични нива в същото;
4. Преглед на процеса по управление на риска в Дружеството с оглед неговото оптимизиране;
5. Оценка на ефективността на изградената в Дружеството контролна среда, включително организационна структура, информация, комуникация и докладване;
6. Преглед на рисковата експозиция на Дружеството за следващата година и извършване на анализ относно предложението и ефективността на изградената система за вътрешен контрол спрямо тази експозиция;
7. Изготвяне на предложение до Изпълнителния директор за приемане на определения от Съвета по управление на риска риск апетит на Дружеството веднъж в годината;
8. Предприемане на действия по обезпечаването, че всички рискове, които е вероятно да надвишат или са надвишили апетита за поемане на риск, са ефективно управлявани;
9. Подхождане с особено внимание към присъщите рискове, оценени като „високи“, които след изграждане на свързаните с тях контроли, продължават да бъдат определяни като „високи“;
10. Предлагање на мерки за намаляване на рискове, които са над приемливо ниво.

Заседанията на СУР се провеждат по предложен от председателя дневен ред. На тях се прави анализ на текущото състояние на идентифицираните и оценени рискове. За рискове извън контрола на НЕК ЕАД се поддържа списък, който се актуализира при всяко заседание на Съвета по управление на риска и докладва на Изпълнителния директор на НЕК ЕАД. Веднъж годишно, Председателят на Съвета за управление на риска осигурява информираност, като докладва на Изпълнителния директор, че управлението на риска и системите за вътрешен контрол работят ефективно на база направените самооценки. Изпълнителният директор представя на Съвета на директорите доклад за състоянието на процесите по управление на рисковете в НЕК ЕАД.

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

Функции и структура на Съвет „Интегрирана система за управление“

Съветът по Интегрирана система за управление (ИСУ) е консултативен орган към Изпълнителния директор с цел да го подпомага при вземането на решения, свързани с поддържането и усъвършенстването на ИСУ.

Персоналът на Дружеството е длъжен да изпълнява Решенията на Съвета по ИСУ след утвърждаването им.

Основният състав на Съвета по ИСУ, както и Председател, Заместник-председател и секретар се определят със заповед на Изпълнителния директор.

Председател на съвета по ИСУ е Заместник изпълнителен директор;

Членове на основния състав на Съвета по ИСУ са:

- директор дирекция „Производство и експлоатация“;
- директор дирекция „Административна“;
- ръководител управление „Регулация, цени и икономически анализи“;
- ръководител управление „Електропроизводство“;
- ръководител управление „Търговия с електрическа енергия“;
- управител предприятие „Водноелектрически централи“;
- управител предприятие „Язовири и каскади“.

Секретар на съвета по ИСУ, ако не е определено друго в заповедта, като правило е координатор ИСУ.

Разширен състав на Съвет по ИСУ

- координатор система по управление на качеството;
- координатор система по управление околната среда;
- координатор система по здравето и безопасността при работа;
- отговорници по качеството за ЦУ, П ВЕЦ и П ЯК;
- отговорници по околна среда за ЦУ, П ВЕЦ и П ЯК;
- отговорници по здраве и безопасност при работа за ЦУ, П ВЕЦ и П ЯК.

Функции на Съвета по ИСУ

1. Обсъжда и приема доклада за анализ на контекста и идентифицираните в него рискове и възможности, изготвен от Управление РЦИА. Взема решения относно управлението на тези рискове и възможности.

2. Обсъжда, приема и предлага за утвърждаване от Изпълнителния директор годишните цели по качеството, околната среда и здравето и безопасността при работа с отчитане на управлението на риска и в съответствие с актуалната Стратегия за развитие на дружеството.

3. Ежегодно обсъжда, приема и предлага за утвърждаване на Изпълнителния директор Програмата за непрекъснато подобряване на ИСУ (Програма по ИСУ), съдържаща мерки за подобряване на резултатността по системите по качеството, околната среда и здравето и безопасността при работа, необходими за постигане на целите с отчитане на мерките за овладяване на риска.

Декларация за корпоративно управление
31 декември 2021 г.

4. Обсъжда и оценява цялостната дейност свързана със степента на изпълнение на утвърдените цели и текущото изпълнение на Програмата по ИСУ. На тази база предлага решения относно подобряване на резултатността на системите за управление.

5. Извършва мониторинг на изпълнението на целите и Програмата по ИСУ, процесите, включително процесните рискове, отстраняването на несъответствията и други въпроси, и на тази база предлага решения за подобряване на резултатността на системите за управление.

6. Обсъжда промени в Наръчника на ИСУ, ид. № 00.ИСУ.НК.01, описанието на процесите в него, включително процесните рискове, предложения и планове за съществени промени в ИСУ. Предлага на Изпълнителния директор утвърждаването на съответните документи като гарантира съответствие с изискванията на стандартите по системите за управление и запазване целостта на ИСУ.

7. Оценява съответствието на системите по управление на качеството, околната среда и здравето и безопасността при работа с изискванията на стандартите БДС EN ISO 9001:2015, БДС EN ISO 14001:2015 и ISO 45001:2018.

Функции и структура на Технически съвет, осъществяващ предварителен контрол за целесъобразност

Дейността по предварителен контрол за целесъобразност се осъществява от технически съвет (ТС), пред който се защитава предложението на съответния заявител.

В обхвата на дейностите попадат положителни становища на техническия съвет, относно следните минимално задължителни контролни обекта:

- предложените ремонтни и инвестиционни дейности ще допринесат ли за постигане на заложените за съответните период цели на компанията;
- предложените срокове за изпълнение на заложените ремонтни и инвестиционни дейности, както и проучени ли са предвидените оперативни прозорци за тях, със съответните отговорни длъжности лица от останалите структури на компанията и представители на външни организации (когато е приложимо);
- разгледани ли са алтернативни подходи за изпълнение на предложения обект по отношение на техническите решения и по отношение на организацията на работа за изпълнение на обекта;
- анализирана ли е възможността част от ремонтните/инвестиционни дейности на обекта да бъдат изпълнени по стопански начин с влягане на активи и материали, налични в складовите стопанства на компанията;
- аргументирана и обоснована ли е необходимостта от предложените ремонтни и инвестиционни дейности;
- обоснован ли е заложеният приоритет за изпълнение.

Техническият съвет е постоянно действащ колективен орган.

Членовете и председателят на техническия съвет се назначават със заповед на изпълнителния директор на НЕК ЕАД.

В състава на централния технически съвет се включват нечетен брой служители.

Членовете на техническия съвет следва да бъдат специалисти притежаващи различен експертен профил.

Декларация за корпоративно управление 31 декември 2021 г.

В хода на работа и при възникнала необходимост, председателя на централния технически съвет може да привлече и други специалисти, с умения и знания в конкретни специфични области.

Със заповедта за назначаване на техническия съвет, изпълнителният директор на НЕК ЕАД утвърждава и списък от потенциални участници като привлечени членове към централния технически съвет.

Ежегодно, заедно с представянето на предложенията за инвестиционни и ремонтни програми, ръководителите на структурните звена заявяващи обекти, представят на председателя на техническия съвет относимите документи за осъществяване на предварителен контрол. Документите следва да съдържат необходимите разчети, обосновки, становища, протоколи от вътрешни ТС и др. ТС провежда заседание в рамките на 10 дни от предоставяне на предложенията.

Резултата от осъществения предварителен контрол за целесъобразност се отразява в Протокол от работата на техническия съвет.

В обхвата на предварителния контрол за целесъобразност попада и необходимостта от актуализация и промени на вече утвърдените програми и/или възникнали алтернативни по-ефективни и по-ефикасни технически решения на обекти, от вече утвърдените програми.

Отговорните за тези процеси ръководители уведомяват писмено изпълнителният директор на НЕК ЕАД и централния технически съвет за настъпилите обстоятелства, довели до необходимостта от актуализацията.

Докладът съдържа аргументирано становище за необходимостта от настъпилата промяна, както и предложение за последващи дейности/действия/решения вследствие на тази промяна.

В режим на приложимост, докладът следва да бъде съпроводен с всички относими актове, протоколи и документи, потвърждаващи необходимостта от предложената актуализация и/или промяна.

Техническият съвет, след като се е запознал с доклада и придружаващите го документи, изготвя протокол от своето заседание.

Изпълнителният директор може да възложи проверка по целесъобразност на дейност и решение извън заложените критерии за задължителен контрол от обхвата.

6. Информация по чл. 100и, ал.3, т.б от ЗППЦК - описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на емитента във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период; когато не се прилага такава политика, декларацията съдържа обяснение относно причините за това.

Политика на многообразие се прилага по отношение на управителните органи. Членовете на Съвета на директорите на НЕК ЕАД, отговарят на определените критерии за заемане на длъжност, регламентирани в Търговския закон, Закона за публичните предприятия и в Устава на дружеството. Длъжностите се заемат след провеждане на конкурс, чийто условия и ред са уредени в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Физическите лица, членове на СД притежават необходимото образование и професионален опит, както и добра репутация и мениджърски качества.

Членовете на Одитния комитет отговарят на изискванията предвидени в Закон за независимия финансов одит, относно образователно-квалификационна степен и професионален стаж.

Спазен е принципа за равнопоставеност между половете.

Декларация за корпоративно управление
31 декември 2021 г.

Политиката на многообразие по отношение на управителните органи не допуска ограничение по отношение на пол и възраст.

Прилагането на политика на многообразие е решаващо и важно за успешното управление на Дружеството. Различните способности, умения, опит и качества на всеки от членовете на изброените по-горе управителни органи, комитет и съвети, допринасят за вземането на правилни, икономически изгодни и стратегически полезни решения за Дружеството. Като резултат от прилагането на политика на многообразие са: добро корпоративно управление, добра търговска репутация, привличане на висококвалифициран персонал.

Одобрение на годишния финансов отчет, годишния доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация

Декларацията за корпоративно управление е одобрена на 28 април 2022 г. от:

..... Иван Йончев – член на СД и изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА НЕК ЕАД към 31 ДЕКЕМВРИ 2021 Г.

Обща информация за дружеството

Национална електрическа компания ЕАД (НЕК ЕАД) е самостоятелно юридическо лице със седалище в гр. София, район Оборище, ул. Триадица № 8. Едноличен собственик на капитала на НЕК ЕАД е Български енергиен холдинг ЕАД.

Дружеството е еднолично акционерно дружество, вписано в търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 000649348.

Основни дейности на дружеството са:

- производство на електрическа енергия;
- централизирани покупки и продажби на електрическа енергия;
- снабдяване с електрическа енергия на потребителите, присъединени към преносната мрежа;
- внос и износ на електрическа енергия;
- строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводство;
- инвестиционна дейност;
- внедряване и популяризиране на енергийната ефективност при производството на енергия.
- Дейностите, извършвани от "Национална Електрическа Компания" ЕАД, подлежат на лицензиране, съгласно чл. 39, ал. 1 във връзка с чл. 21 от Закона за енергетиката. Дружеството притежава лицензии, издадени от Държавната Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:
 - Лицензия за обществена доставка на електрическа енергия - № Л-147-13/17.12.2004 г., за срок от 35 години, допълнена с координатор на специална балансираща група;
 - Лицензия за производство на електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ - № Л-073-01/14.02.2001 г. за срок от 35 години;
 - Лицензия за търговия с електрическа енергия - № 1-230-15/04.06.2007 г. за срок от 10 години, допълнена с координатор на стандартна балансираща група. С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) № И2-Л-230 от 15 септември 2016 г. е продължен срока на лицензията за дейността „търговия с електрическа енергия“ с включени права и задължения на координатор на стандартна балансираща група за 10 години до 4 юни 2027 г.
 - Лицензия за дейността „доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция“ - №Л-408-17 /01.07.2013 г., за срок от 26 години; (Решение № И1-Л-408/29.01.2014 г. за изменение/допълнение на лицензия № Л-408-17/01.07.2013 г. издадена за дейността „доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция“ с правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на специална балансираща група)
- внос и износ на електрическа енергия;
- строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводството и внедряване и популяризиране на енергийна ефективност при производството на енергия;
- търговия с електроенергия

Собственост и управление

Национална електрическа компания ЕАД е еднолично акционерно Дружество от структурата на „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

Регистрираният капитал е разпределен в 1,063,766,192 броя поименни акции. Целият размер на капитала на Дружеството е записан и изцяло внесен от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД. Всички акции са с номинал от 1 лев. Акциите на Дружеството са обикновени, поименни, непривилегировани акции, с право на глас. Акцията дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съизмерими с номиналната стойност на акцията.

Краен собственик на капитала на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД е българската държава чрез Министерство на енергетиката.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Национална електрическа компания ЕАД се управлява чрез едностепенна система на управление. Органи на управление на Дружеството са:

- Едноличният собственик на капитала, който решава въпросите от компетентността на Общото събрание;
- Съвет на директорите.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството се управлява от Съвет на директорите с членове:

Вася Николовска – председател на СД на НЕК ЕАД

Светослав Спасов – заместник председател на СД на НЕК ЕАД

Иван Йончев – член на СД и Изпълнителен директор на НЕК ЕАД

Христо Георгиев – член на СД на НЕК ЕАД

Момчил Ванов – член на СД на НЕК ЕАД

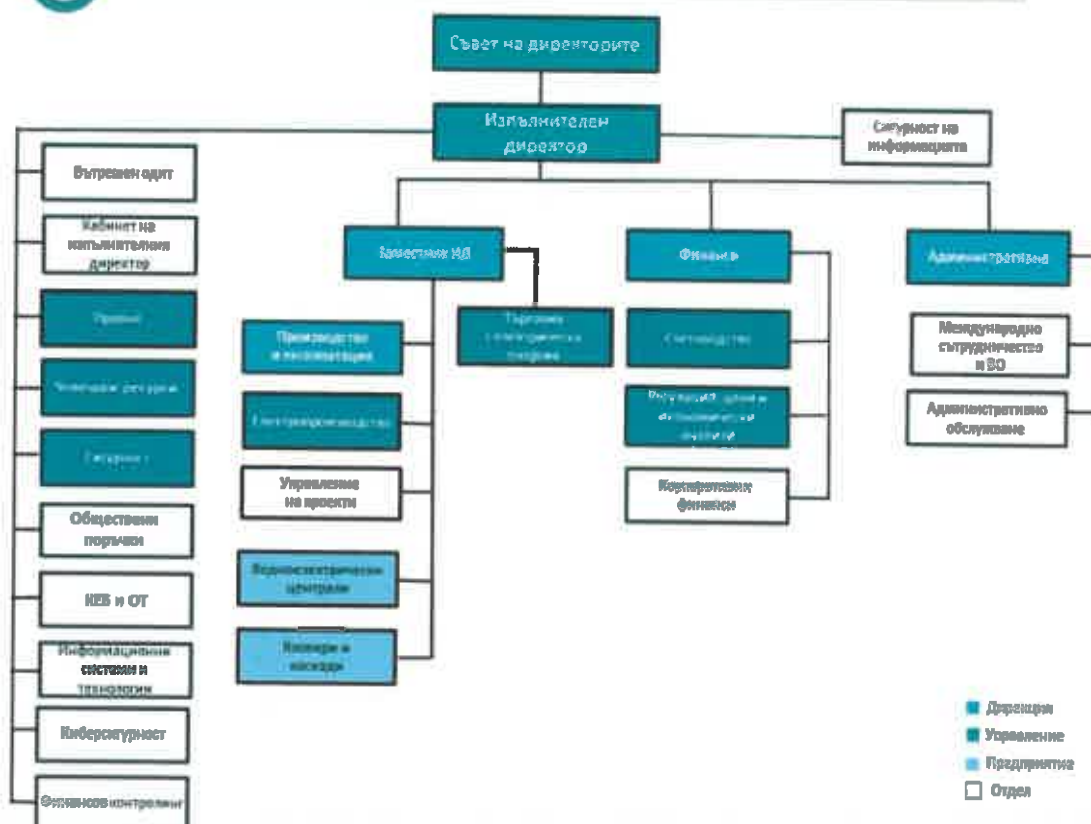
На 28 март 2022 г. Веселин Мирчев Петров е вписан като член на СД и заменя Светослав Иванов Спасов.

Към 31 декември 2021 г. вътрешно структурни единици в НЕК ЕАД са следните предприятия:

- НЕК ЕАД, Предприятие "Водноелектрически централи", град Пловдив – извършва производство на електрическа енергия, строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводството от ВЕЦ, и инвестиционна дейност
- НЕК ЕАД, Предприятие "Язовири и каскади", град София – извършва техническа експлоатация и поддържане на язовири и хидроенергийни обекти

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НЕК ЕАД в сила от 25.09.2020г.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Екологични въпроси

НЕК ЕАД осъществява стопанисване на ХТС (43 язовирни стени, 671 км тунели и канали и над 500 водохващания) и експлоатация на съоръжения за производство на електрическа енергия (30 водно-електрически централи и помпено-акумулиращи водно-електрически централи), във връзка с което една от дългосрочните стратегически цели на Дружеството е опазването и възстановяването на околната среда. Идентифицирани са следните по-значими аспекти на околната среда:

- Използване на енергийния потенциал на водата;
- Водохващане;
- Акумулиране на водни обеми;
- Разходи на природни ресурси – вода, ел. енергия, горива и др.
- Емисии – във водите и почвата вследствие на разливи на масла и горива и в околната среда – шум в отделни обекти;
- Генериране на отпадъци – опасни и отпадъци от строителни материали и др.

Политиката на ръководството е насочена към постигане и поддържане на пълно съответствие с нормативните изисквания и други поети ангажименти касаещи околната среда, както и намаляването на въздействията и тежестта на събитията имащи отношение към околната среда.

В съгласие с това, за всеки нов проект който попада в обхвата на ДИРЕКТИВА 2011/92/ЕС се разработва ОВОС, по най-добрите международни практики.

Управлението на генерираните в дружеството производствени отпадъци, както и на отпадъците от ремонта на сгради и съоръжения се осъществява в съответствие с действащите нормативни уредби, при стриктно предварителното съхранение и сключен договор за предаване на генерираните отпадъци на фирма, притежаваща необходимите по чл. 35 от ЗУО документи.

Въведен и прилаган е строг контрол и отчетност по отношение на флуорираните парникови газове и озоноразрушаващите вещества.

Всички налични в Дружеството опасни химични вещества и смеси се съхраняват в съответствие с нормативните изисквания.

Поддържат се актуални всички разрешителни за водовземане и ползване на водни обекти за производство на електроенергия и за питейно-битови или други цели.

Ежегодно се прогнозира и усвояват финансови средства за изпълнението на програмите касаещи мониторинга на води.

През отчетния период:

- Бяха осигурени ресурси, необходими за успешното поддържане на „Интегрирана система по качество, околна среда и здраве и безопасност при работа“, със сертификат за съответствие по отношение на околната среда № TRBA 110 0178.
- НЕК участва в проект „Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите“ като партньор на МОСВ.
- НЕК ЕАД участва в проект „Създаване на Система за управление на водите в басейна на река Искър (СУБ-БРИ) като първа фаза на Национална система за управление на водите в реално време (НСУВРВ) като асоцииран партньор.

Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите и правата на човека

Равенството между мъжете и жените е основно право, обща ценност на Европейския съюз (ЕС) и необходимо условие за постигане на целите на Съюза за растеж, заетост и социално сближаване. Спазването на Конституцията на РБ, Конвенция №111 относно дискриминация в труда и професиите на МОТ, законите и всички нормативни актове, касаещи правилното прилагане на трудовите

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

взаимоотношения във връзка със спазване изискванията за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, основана на пол, раса, етническа принадлежност, религия, политически убеждения, увреждания, възраст, сексуална ориентация, семейно положение и други признаци, е основна задача на Национална електрическа компания ЕАД (НЕК ЕАД).

В НЕК ЕАД не се допуска дискриминация и неравносложно третиране на мъжете и жените при определяне и договаряне на техните индивидуални работни заплати. Осигурени са равни възможности за всички работници и служители. На всички работници и служители в дружеството, са предоставени възможности за работа, социален просперитет и професионално развитие.

При списъчен състав 2041 човека към края на 2021 г. – 545 са жени, което представлява 26.7 процента.

По категории персонал информацията е следната :

- ръководители – 130 човека, в т.ч. 33 жени
- специалисти – 404 човека, в т.ч. 195 жени
- техници и приложни специалисти – 475 човека, в т.ч. 58 жени
- помощен административен персонал – 123 човека, в т.ч. 98 жени
- персонал зает с услуги на населението, търговията и охраната – 77 човека в т.ч. 58 жени
- квалифицирани работници и сродни на тях – 396 човека в т.ч. 14 жени
- машинни оператори и монтажници – 198 човека в т.ч. 17 жени
- професии не изискващи специална квалификация – 238 човека в т.ч. 72 жени

По възраст на персонала:

- до 20 години – няма
- от 21 до 40 години – 453 човека в т.ч. 114 жени
- от 41 до 60 години – 1359 човека в т.ч. 407 жени
- над 60 години – 229 в т.ч. 24 жени

Най-голям относителен дял към общата численост имат работниците и служителите от 41 до 60 години. Това предполага преобладаващата част от персонала да има значителен трудов опит и изградени трудови навики.

По образование на персонала:

- основно образование – 52 човека, в т.ч. 5 жени
- средно общо – 526 човека, в т.ч. 141 жени
- средно специално – 681 човека, в т.ч. 83 жени
- висше – 782 човека, в т.ч. 316 жени

Най-голям относителен дял към общата численост на персонала имат работниците и служителите с висше образование.

В НЕК ЕАД са осигурени условия за трудова заетост на работниците и служителите, работещи по трудов договор. Осигуряват се технически съоръжения, суровини и материали, енергия, инструменти, работно и специално работно облекло, лични предпазни средства и други условия на работа, достатъчни за нормалното и безопасно извършване на трудовите задължения на работниците и служителите.

Всички работници и служители имат право на равен достъп до свободните работни места, равни възможности за професионално обучение, повишаване на професионалната квалификация и преквалификация, свързани със служебните задължения, еднакво зачитане на човешкото достойнство на работното място, здравословни и безопасни условия на труд.

НЕК ЕАД, в качеството си на работодател информира и консултира както работниците и служителите, така и синдикалните организации, страна по Колективния трудов договор, по всички въпроси свързани и произтичащи от реструктуриране на работната сила, като елемент от социалния мир в дружеството, предпоставка за ефективното водене на преговори и форма на предотвратяване на конфликти.

Предимство за заемане на новоразкрити или вакантни длъжности, при равни други условия, имат работниците и служителите, работещи в Дружеството. Политиката за набиране и подбор на персонал на НЕК ЕАД е ориентирана към задържане на човешкия ресурс, като приоритета при запълването на свободни работни места е чрез вътрешен подбор.

Ръководството определя дейностите с временен, сезонен или краткотраен характер, за които се сключват срочни трудови договори при спазване на разпоредбите на чл. 68 от Кодекса на труда. Срочни трудови

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

договори се сключват и за определен срок, но не по-дълъг от 3 години, за заместване на работник или служител отсъстващ от работа, до завършване на определена работа и други. От общия брой на работниците и служителите в НЕК ЕАД само 18 души са на срочни трудови договори или 0.88 процента. Отношенията със синдикатите следват принципа на открития диалог, като ръководството на НЕК ЕАД поддържа прозрачна комуникация с представителите на същите. Преговори със синдикатите се водят във връзка с уреждане въпросите на трудовите отношения, трудовата заетост, условията на труд, доходите, социалното обслужване, осигурителните отношения, социалното партньорство, механизма на компенсиране на инфлацията и всички други въпроси на трудовите и социалните отношения в дружеството. Работодателят предоставя на синдикатите, страна по Колективния трудов договор и техните подразделения в клоновете (предприятията), текуща информация за реализацията на годишната социална програма и изразходването на средствата за социални дейности.

Следвайки договореностите в Колективния трудов договор, в НЕК ЕАД са приети план-сметки за изразходване на средствата за социално-битово и културно обслужване.

Всички работници и служители, независимо дали са синдикални членове или не, се ползват равнопоставено от социални разходи. Приоритети в тази област са допълнителното пенсионно осигуряване, допълнително здравно застраховане чрез договор за медицинска застраховка, застраховка за живота и трудоспособността на работниците и служителите и други. Част от средствата се изплащат ежемесечно, под формата на средства за поевтиняване на храната, плащания за разходи за рехабилитация и др. Изплащат се средства за официални и професионални празници, еднократни суми за раждане на дете и др.

Социалната политика е специфична част от политиката на дружеството. Изключителната роля и особеното място на социалната политика се обуславя от обстоятелството, че тя е насочена непосредствено към хората и следва принципа на равни възможности и справедливо разпределяне на средствата от социалния фонд. Развитието на човешките ресурси е насочено не само към гарантиране на двете основни човешки потребности – добро възнаграждение и сигурност на работното място, но и към осигуряване на различни възможности за развитие и израстване в кариерата. Стремелът е НЕК ЕАД да се превърне в Работодател, който открива перспективи за себеутвърждаване, както по отношение на реализацията, така и на чувството за принадлежност към уважавана компания.

Целта на обучението и развитието на работниците и служителите е да се усъвършенстват техните знания, умения и личностни качества и да се осигурят възможности за развитието им така, че служителите в максимална степен да отговарят на изискванията на заеманата длъжност и на променящата се външна за дружеството среда.

Обучението на персонала е системен процес, който се провежда по инициатива на ръководството в зависимост конкретните нужди. На всички заети се предоставя възможността да работят в условия на намаляване ролята на прекия контрол и нарастване на участието на служителите при вземане на решения. Това допълнително стимулира персонала по отношение на професионалното и служебното му израстване. Крайната цел е свързана с интереса на дружеството заетите лица непрекъснато да актуализират и обогатяват знанията и уменията си с цел усъвършенстване на професионалните си качества.

С оглед на по-доброто планиране и отчетност на проведените обучения, разходвани средства и брой обучени хора, има разработен и обобщен Годишен план за обучение на работниците и служителите от всички предприятия и подразделения на дружеството.

Видовете провеждани обучения са: въвеждащи обучения, обучения за служебно развитие, обучения за поддържане и повишаване на професионалната квалификация (специализирани обучения), задължително-периодични, извънредни обучения и др.

През изтеклата година в дружеството са проведени 87 обучения, от които 42 специализирани обучения, 14 за служебно развитие и 31 задължително-периодични. Обученият персонал за 2021 г. е в размер на 3172 броя, в индивидуален или групов формат, което показва, че някои от работниците и служителите са участвали в повече от едно обучение. По-голям брой служители- 1680 са участвали в задължително-периодични обучения, а 1492 са взели участие в специализирани и обучения за служебно развитие.

Политиката по обучение и развитие на персонала е част от стратегията по управление на човешките ресурси на компанията и посочва ясни ангажимент на ръководството за целенасочени дългосрочни усилия и инвестиции в тази посока.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Стратегията за човешките ресурси, в частта свързана с трудовите възнаграждения, има за цел да дефинира основните принципи за заплащане на труда на всеки работник или служител, като се отчита най-вече неговия опит, квалификация и личен принос за дейността на дружеството. Макар развитието и възможността за израстване в кариерата да се определят като основни мотивиращи фактори, трудовото възнаграждение има съществена роля, когато става дума за привличане и задържане на квалифициран персонал. НЕК ЕАД се стреми поддържа челни позиции на пазара на труда, чрез стриктно спазване на законовите изисквания по отношение на заплащането на труда, на данъчното и осигурителното законодателство и осигуряването на благоприятни условия на труд.

НЕК ЕАД провежда политиката по трудовите възнаграждения ориентирана към осигуряване на справедливо и равнопоставено заплащане, при отчитане на индивидуалния принос. В основата са следните принципи:

- осигуряване на справедливо заплащане, отразяващо изисквания за квалификация, сложност на труда, степен на отговорност и рискове, свързани с конкретната длъжност;
- недопускане на различия, породени от мястото, където се полага трудът;
- гарантиране на равнопоставеност при заплащането, без да се допуска дискриминация на каквато и да е база;
- осигуряване на равни възможности за всички работници и служители;
- признаване и справедливо компенсиране на индивидуалния принос, след обективна оценка на представянето;
- поощряване на работниците и служителите чрез допълнително възнаграждение за извънреден принос в развитието на дружеството;
- стриктно спазване на законовите изисквания.

Брутното месечно възнаграждение на работниците и служителите в НЕК ЕАД включва:

- основна работна заплата за действително отработено време - възнаграждение, договорено в индивидуалния трудов договор, чийто размер не може да бъде по-малък от минималния размер, договорен в КТД и минималния размер за съответната длъжност по класове професии, определени във ВПРЗ;
- допълнителните трудови възнаграждения съгласно КТ, КТД, вътрешните правила за работна заплата и действащото трудово законодателство.

За стимулиране на работниците и служителите в зависимост от финансовите резултати на дружеството могат да бъдат разпределени средства за допълнително материално стимулиране, съобразно утвърдените с бюджета показатели. При участие в решаването на отговорни и важни задачи работодателя предоставя на работниците и служителите парични целеви награди.

Чрез провежданите през 2021 г. политики се гарантираха справедливо и достойно заплащане на труда на работниците и служителите в НЕК ЕАД. Работните заплати се диференцираха в зависимост от изпълняваната длъжност, образование и професионално равнище, като това послужи за инструмент за повишаване на мотивацията и стимулиране на работниците и служителите за ефективно изпълнение на служебните задължения и допълнително поставените задачи.

През 2021 г. в структурата на НЕК ЕАД са регистрирани четири трудови злоупотреби, три трудови злоупотреби по чл. 55, ал. 1 и една трудова злоупотреба по чл. 55, ал. 2 от КСО.

Загубените календарни дни за възстановяване на пострадалите от трудови злоупотреби през 2021 г. са 343 (триста четиридесет и три) дни, от които 317 (триста и седемнадесет) дни от злоупотуките по чл. 55, ал. 1 от КСО, а 26 дни са загубени от злоупотуката по чл. 55, ал. 2 от КСО.

Трудовите злоупотреби по чл. 55, ал. 1 от КСО са станали през време и във връзка или по повод на извършваната работа. Злопотуката по чл. 55, ал. 2 от КСО е станала по време на обичайният път при отиване на работното място. Изпълнени са предписаните мерки (от протокола за разследване на трудовата злоупотреба) за информиране на персонала и недопускане на подобна злоупотреба отново.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

За предотвратяване и ограничаване на трудовите злополуки, както и за ограничаване и неразпространение на COVID-19 в НЕК ЕАД за 2021 г. са предприети комплекс от мерки:

- налична е утвърдена декларация за политиката по качество, околна среда, здраве и безопасност при работа в дружеството;
- набелязани са цели и показатели по ЗБР, чието изпълнение се следи.
- показателите за трудовия травматизъм за 2021 г. са както следва:

№ по ред	Показатели за трудов травматизъм	2021 г.
1	Коефициент на тежест Кт = (заг. дни/ ср. спис. състав);	0.16
2	Коефициент на честота Кч = (брой злополуки X 1000/ср. спис. състав);	1.93
3	Индекс на честота Ич = (брой злополуки X 1,000,000/отработени час.);	1.17
4	Индекс на тежест Ит = (загубени дни x 1 000 000/отработени часове).	101.12

Средносписъчният състав на НЕК ЕАД за 2021 г. е 2,065 души, а отработените часове – 3,391,882 h.

При поставена цел за големина на индекс на тежест на трудовите злополуки Ит = 70, отчетен е индекс на тежест Ит = 101.12.;

- определени са органи по безопасност и здраве при работа съгласно чл. 2 от Наредба №3/ 27.07.1998 г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата от професионалните рискове и превенция на тези рискове (Загл. изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.);
- учредени са Комитети по условия на труд (КУТ)/ Групи по условия на труд (ГУТ) съгласно чл. 27 от ЗЗБУТ, където се обсъждат въпроси свързани със здравословните и безопасни условия на труд и въведените противоепидемични мерки свързани с COVID-19;
- извършват се инструктажи съгласно „Наредба РД-07-2/ 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“;
- във връзка с въведените противоепидемични мерки свързани с COVID-19, планираните обучения по безопасност и здраве при работа във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 3 от „Наредба № РД-07-2 за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“ и чл. 4 от „Наредба № 4/ 03.11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията“, са извършени дистанционно. Проведени са обучения на длъжностните лица по чл. 24 от „Закона за здравословни и безопасни условия на труд“, лицата провеждащи инструктажи, членове на КУТ и ГУТ в НЕК ЕАД;
- Актуализиран е изготвения „Плана за действие в случай на заразени и/ или контактни с COVID – 19 лица“ по Заповед № ЗАП – 547/13.07.2020 г.;
- организирани и провеждани, при спазване на въведените противоепидемични мерки свързани с COVID-19, са обучения и проверка на знанията по „Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи“, „Правилник за безопасност и здраве при работа в неелектрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по топлопреносни мрежи и хидротехнически съоръжения“, „Правилник за безопасност и здраве при работа в електрообзавеждането до 1000 V“, „Наредба № 9 за техническа експлоатация на електрически централи и мрежи“ и „Наредба № 16-116 от 08.02.2008 г. за техническа експлоатация на енергообзавеждането“ свързани с дейността на НЕК ЕАД;

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

- Разработени, утвърдени и при необходимост се актуализират вътрешните контролирани документи (инструкции, правила, програми и др.) свързани със здравето и безопасността при работа. Персоналът е запознат и спазва изискванията на тези документи;
- Осигурено е обслужване на работниците и служителите в дружеството от Служба по трудова медицина (СТМ) съгласно Договор № 21 ТП-В19А014/15.02.2021;
- Извършва се периодична оценка/ преоценка на риска във връзка с „Наредба № 5/ 11.05.1999 за реда, начина и периодичността на извършване на оценката на риска“ и запознаване на съответният служител с оценката на риска за длъжността и работното му място. Извършват се периодични измервания на факторите на работната среда;
- извършен е анализ на резултатите от проведените периодични профилактични медицински прегледи (ППМП) на работниците и служителите на НЕК ЕАД за 2021 г., същият е разгледан в заседание на КУТ;
- в изпълнение на чл. 315, ал. 1 от КТ, чл. 38, ал. 1 от „Закон за хора с увреждания“, на основание чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от „Наредба за трудоустрояване“ и чл. 1 от „Наредба № РД-07-1/02.02.2012г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност“ са определени подходящите работни места за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност и лица с трайни увреждания;
- съоръженията с повишена опасност (СПО), ползващи се на територията на структурните подразделения на НЕК ЕАД преминават през технически прегледи съгласно чл. 42, ал. 1 и ал. 3 от „Закон за техническите изисквания“. Редът за извършването на прегледите, проверките и изпитванията на отделните видове съоръжения с повишена опасност се определят по чл. 31 от същия закон;
- на работниците и служителите от НЕК ЕАД се осигуряват лични предпазни средства съобразно оценката на риска на работните места;
- проведени са планираните вътрешни одити в НЕК ЕАД съгласно „Програма за одити на Интегрираната система за управление за 2021 г.“ иден. № 00.НДЗ.ИП.01-1 в съответствие със стандартите БДС EN 45001:2018, БДС EN ISO 14001:2015 и БДС EN ISO 9001:2015;
- през месец октомври 2021 г. успешно бе проведен ресертификационен одит на внедрената интегрирана система за управление (ИСУ) в съответствие със стандартите БДС EN 45001:2018, БДС EN ISO 14001:2015 и БДС EN ISO 9001:2015 от акредитирана организация.
- във връзка с извънредната епидемична обстановка свързана с COVID-19, се изпълняват организационни и технически мероприятия за ограничаване и неразпространение на COVID-19 в обектите и структурните звена на НЕК ЕАД. Изпълняваните мероприятия са в съответствие с указанията и съгласно разпоредбите на Министър на здравеопазването и другите компетентни органи.

Предприети мерки с борбата против корупцията

За гарантиране на прозрачно управление и отчетност на дейността на Дружеството и изпълнение на мерките заложи в Секторния антикорупционен план в Енергетиката, е създадена организация за превенция и противодействие с корупцията.

Със заповед на Изпълнителния директор на НЕК ЕАД – ЗАП-135/31.01.2022 г. са определени длъжностни лица от структурата на НЕК ЕАД, които да разглеждат постъпили сигнали за нередности и корупция.

В утвърдените със Заповед на Изпълнителния директор на НЕК ЕАД – ЗАП-1117 от 19.12.2016г. и изменени със Заповед на Изпълнителния директор на НЕК ЕАД – ЗАП-394 от 06.04.2021 г. „Правила на НЕК ЕАД за регистриране и работа по сигналите за корупция, нередности, измами и злоупотреби и/или конфликт на интереси и за защита на лицата подали такива сигнали“, са регламентирани условията и редът за работа в НЕК ЕАД при получаване, регистриране и проверка на сигнали, мерките за предотвратяване на корупцията, както и правилата и процедурите за работа по тях.

Подаването на сигнали става по някой от следните начини:

- ✓ Чрез поставена на партерния етаж в административната сграда на „НЕК“ ЕАД нарочна пощенска кутия.
- ✓ Чрез електронна поща sigmalikorupcia@nek.bg;

НЕФИНАНSOBA ДЕКЛАРАЦИЯ

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

- ✓ Чрез деловодството на НЕК ЕАД;
- ✓ Чрез „гореща телефонна линия” - +359 2 9263702 или факс - +359 2 9263597

Одобрение на годишния финансов отчет, годишния доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация

Нефинансовата декларация е одобрена на 28 април 2022 г. от:

Иван Йончев – член на СД и изпълнителен директор

Грант Торнтон ООД
адрес: бул. Черни връх № 28, 1421 София
адрес: ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна
тел.: (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
факс: (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
ел. поща: office@bg.gt.com
уеб сайт: www.granthornton.bg

Захаринова Нексия ЕООД
адрес: бул. Константин Величков №157-159,
1309 София
тел.: (+3592) 920 46 70
факс: (+3592) 920 46 70
ел. поща: office@zaharinovanexia.com
уеб сайт: www.zaharinovanexia.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До едноличния акционер на
Национална Електрическа Компания ЕАД
ул. Триадица 8, гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Национална Електрическа Компания ЕАД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2021 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за периода, завършващ на тази дата, както и подбрани пояснителни бележки към финансовия отчет.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект от въпросите, описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2021 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на квалифицирано мнение

1. Дружеството притежава дълготрайни материални активи, свързани с проект АЕЦ Белене за изграждане на атомна електроцентрала, както е оповестено в пояснителна бележка 17 „Имоти, машини и съоръжения“ от финансовия отчет. Към 31 декември 2021 г. имотите, машини и съоръжения, отнасящи се до този проект, включват активи в процес на изграждане в размер на 2,380,329 хил. лв. и други дълготрайни материални активи в размер на 75,170 хил. лв. Съгласно счетоводната си политика Дружеството капитализира всички разходи, пряко отнасящи се до проекта, в стойността на активите в процес на изграждане до окончателното решение за бъдещото му.

С решение от 7 юни 2018 г. 44-то Народно събрание възлага на министъра на енергетиката да възобнови действията по търсенето на възможности за изграждане на АЕЦ „Белене“ съвместно със стратегически инвеститор, чрез отделяне на активите и пасивите за проекта АЕЦ „Белене“ в отделно проектно дружество. В изпълнение на това решение на НС и решение на МС от 27 юни 2018 г. Дружеството отправя покана за избор на стратегически инвеститор за изграждане на проекта. На база на получените заявления Министерство на икономиката изготвя кратък списък от 5 компании, които до януари 2020 г. изпращат писма за потвърждение за подаване на обвързващи оферти. Индикативният срок за подаване на обвързваща оферта е бил определен до 31 май 2020 г. Този срок е отложен за неопределено време във връзка с настъпилата пандемична обстановка.

На 20.01.2021 г. Министерски съвет взема решение да възложи на Министъра на енергетиката да предприеме необходимите действия за пълно използване на капацитета на одобрената със заповед на Агенцията за ядрено регулиране площадка № 2 в АЕЦ „Козлодуй“ за изграждане на нова ядрена мощност - ядрена централа, включващо рационалното използване на доставеното оборудване за АЕЦ „Белене“.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството не е в състояние да направи надеждна оценка на стойността на признатите активи, свързани с проекта за изграждане на АЕЦ Белене и съответно във финансовия отчет не са признати загуби за обезценка на активите, както и провизии за потенциални бъдещи задължения на Дружеството във връзка с прекратяване или изграждане на проекта. В резултат на това, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно възстановимата стойност на посочените по-горе активи на Дружеството и пълнотата на признатите задължения, свързани

с този проект, съответно ние не бяхме в състояние да определим размер на необходимите корекции и тяхното влияние върху финансовия отчет към 31 декември 2021 г.

2. Активи в процес на изграждане с балансова стойност в размер на 38,114 хил. лв. към 31.12.2021 г., оповестени в пояснителна бележка 17 „Имоти, машини и съоръжения“ от финансовия отчет на Дружеството, са с преустановено изпълнение и без осигурено финансиране за завършването им. Дружеството не е в състояние да направи надеждна оценка на възстановимата стойност на тези активи в края на отчетния период. В резултат на това, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно възстановимата стойност на тези активи на Дружеството и необходимостта от корекции в тяхната стойност и признаване на обезценка.

3. Както е оповестено в пояснителна бележка 32 „Задължения към свързани лица“ от финансовия отчет, към 31 декември 2021 г. Дружеството не е признало като разходи за минали периоди и задължения към контрагент-свързано лице, съгласно Споразумение за изкупуване на енергия от 7 март 2016 г. за възстановяване на извършени разходи за капиталова инвестиция в размер на 14,327 хил. лв. За тези разходи не е съгласуван механизъм за възстановяване, одобрен от КЕВР. В резултат на това, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно стойността на това задължение на Дружеството и необходимостта от корекции в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и отчета за финансовото състояние.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с „Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на CMCEC)“, заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие

Обръщаме внимание на пояснителна бележка 2 „Основа за изготвяне във финансовия отчет“, в което се посочва, че Дружеството е реализирало печалба в размер на 650,096 хил. лв. за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. Непокритата загуба за предходни години е в размер на 1,246,171 хил. лв. През отчетния период Дружеството е с подобрени показатели за ликвидност спрямо предходния период, но погасяването на задълженията по получени заеми от БЕХ ЕАД и Министерство на енергетиката е свързано с несигурни бъдещи прогнози и събития. Тези събития, наред с останалите въпроси, изложени в пояснителна бележка 2, сочат, че е налице съществена несигурност, която би могла да породи значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на едноличния акционер и други източници на финансиране.

Български Енергиен Холдинг ЕАД е потвърдил своята финансова и оперативна подкрепа за Дружеството съобразно приетата национална стратегия за развитие в енергетиката. Ръководството на дружеството и едноличния акционер са предприели мерки за стабилизиране на финансовото състояние на Дружеството и очакванията им са, че то ще има достатъчно ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и ще продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите си отчети.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Обръщане на внимание

1. Към 31 декември 2021 г. Дружеството експлоатира имоти и съоръжения (пояснителна бележка 17 „Имоти, машини и съоръжения“) с балансова стойност в размер на 872,920 хил. лв., които са обявени за публична държавна собственост по Закона за водите. Съгласно изискванията по този закон функциите по стопанисване и поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях следва да се изпълняват от оператор на язовирна стена, която функция не е възложена на дружеството от компетентните органи. Към датата на финансовия отчет няма промяна в нормативната уредба на собствеността и експлоатацията на посочените активи.

2. Обръщаме внимание на пояснителна бележка 40 „Събития след датата на финансовия отчет“ към финансовия отчет, което оповестява некоригиращо събитие, свързано със започналата на 24 февруари 2022 г. военна инвазия на Руската федерация в Република Украйна и общата несигурност, породила се на световните пазари в резултат на военните действия. Намеренията на ръководството на Дружество са да вземе всички необходими мерки, за да ограничи потенциални бъдещи негативни ефекти от санкциите срещу Руската федерация, имащи пряк ефект върху всички сфери на икономическата дейност в световен мащаб и в България, но въпреки това не се изключва възможността за бъдещо негативно влияние.

3. Обръщаме внимание на пояснителна бележка 40 „Събития след датата на финансовия отчет“, където е оповестено, че на 10 март 2022 г. Министерски съвет е постановил с Решение №142 НЕК ЕАД да възстанови по бюджета на Министерство на енергетиката получената възмездна финансова помощ в срок до 31 март 2022 г. еднократно в пълен размер (1,176,661 хил. лв.) по банковата бюджетна левова сметка на Министерство на енергетиката в Българската народна банка. На 13 април 2022 г. Министерски съвет е постановил с Постановление №52, че се променя срокът за възстановяване на 15 април 2022 г. На 14 април 2022 г. НЕК ЕАД сключва договор за заем с БЕХ ЕАД в размер на 700,000 хил. лв. при годишен лихвен процент от 2.44% и срок на погасяване 33 месеца от датата на сключване на договора съгласно погасителен план. Задължението към Министерство на енергетиката е погасено към 15 април 2022 г.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на тези въпроси.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

В допълнение на въпросите, описани в разделите „База за изразяване на квалифицирано мнение“ и „Съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие“, ние определихме въпроса, описан по-долу, като ключов одиторски въпрос, който да бъде комуникиран в нашия доклад.

Оценка на имоти, машини и съоръжения	
Пояснение 17 Имоти, машини и съоръжения от финансов отчет	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Дружеството е приело модела на преоценената стойност като счетоводна политика за последващо оценяване на основни класове имоти, машини и съоръжения. Преоценената стойност представлява справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с последващо натрупана амортизация и последващо натрупана загуба от обезценка. Честотата на оценките при незначителни промени в справедливите стойности на активите се извършва на всеки три години. Към 31 декември 2021 г. за имоти, машини и съоръжения в размер на 1,569,383 хил. лв. е извършена преоценка, което представлява 26% от стойността на активите на Дружеството. Преоценъчният резерв към 31 декември 2021 г. е 1,430,129 хил. лв., като увеличението му през 2021 г. в резултат на извършената оценка по справедлива стойност е 73,258 хил. лв., нетно от данъци. Преоценките се извършват от независим оценител с достатъчна честота, така че преносната стойност да не	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - проверка и оценка на счетоводната политика на Дружеството, приложена през отчетния период относно класификацията, последващата оценка и обезценка на имоти, машини и съоръжения и анализ на съответствието ѝ с приложимите МСФО; - получаване на разбиране за процеса и процедурите за преоценка на активите на Дружеството, включително по отношение на прилаганите контроли; - проверка на квалификацията и обективността на използвания независим външен оценител, както и на уместността на използваните подходи, методи и предположения за определяне на справедливите стойности на активите, с цел да установим спазване на изискванията на МСФО 13 „Оценяване по

се различава съществено от стойността, която би била определена, ако се използват справедливи стойности към края на всеки отчетен период. Последната преоценка на активите на Дружеството е извършена към 31 декември 2021 г.

Активите, обект на преоценка, са специфични и специализирани, строго свързани с дейността на Дружеството и алтернативната употреба на значителна част от тях е трудна или невъзможна. Следователно, друго използване от страна на пазарните участници е малко вероятно да доведе до максимизиране на стойността на активите, поради което е прието, че текущото им използване в дейността максимизира тяхната стойност. Оценителят е използвал два основни подхода и оценъчни методи: „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ за земи, за които има реален пазар и наблюдавани данни за цени на скоростни пазарни сделки за подобни имоти; и „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ за справедливата стойност на сгради, машини, съоръжения и оборудване. Оценката измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване в резултат на неговата експлоатация. Поради значимостта на имотите, машините и съоръженията в отчета за финансовото състояние на Дружеството и използването на счетоводни преценки, ние считаме този въпрос за ключов одиторски въпрос.

справедлива стойност“;

- тестване на входящи данни, върху които се основава оценката на имоти, машини и съоръжения, спрямо подходяща подкрепяща документация, за оценка на тяхната точност и пълнота;
- получаване на разбиране и оценка на разумността на основните резултати, изчислени от независимия външен оценител, както и на използваните при оценката ключови преценки и допускания с участието на наши вътрешни експерти - оценители;
- дискусии с независимия оценител, извършил оценката относно цялостния подход, източниците на информация и ключовите фактори, повлияли оценката на оценителя;
- извършване на равнение на резултатите от оценителския доклад със счетоводните регистри на Дружеството и позициите от финансовия отчет, които са повлияни от оценката;
- оценка на пълнотата и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, свързани с извършената преоценка на имоти, машини и съоръжения.

Параграф по други въпроси

Финансовият отчет на Дружеството за годината, приключила на 31 декември 2020 г., е одитиран от друг одитор, който е изразил квалифицирано мнение върху този отчет на 17 май 2021 г.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен доклад за дейността, декларация за корпоративно управление, и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ от настоящия доклад, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно посочените в този раздел въпроси. Съответно ние не сме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа съществено неправилно докладване във връзка с тези въпроси.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с „Международните счетоводни стандарти“ (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета (МСФО, приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществени констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от педна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажмента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, чл. 100н, ал. (7) и ал. (8) от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и чл. 29 от Закона за публичните предприятия, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовия период, за който е изготвен финансовият отчет, съответства на отчета, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на финансовия отчет“ по-горе;
- (б) доклад за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Дружеството и средата, в която то функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността, с изключение на възможния ефект, описан в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет“;
- (г) в декларацията за корпоративно управление за финансовата година е представена изискваната от съответните нормативни актове информация, в т.ч. информацията по чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа;
- (д) нефинансовата декларация е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.

Докладване във връзка с чл. 59 от Закона за независимия финансов одит съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- Грант Торнтон ООД и Захаринова Нексия ЕООД, като участници в обединение ДЗЗД ОДИТ БЕХ са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет на Национална Електрическа Компания ЕАД за годината, завършила на 31 декември 2021 г. от едноличния акционер на 15.12.2020 г., за период от три години.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2021 г. на Дружеството, представлява първа поредна година на непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- В подкрепа на одиторското становище ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на одитора и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Дружеството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество, Рег. № 032
Адрес: България, гр. София, бул. Черни връх №26

Григор Петров
Регистриран одитор, отговорен за одита

Димитрина Захаринова
Управител
Захаринова Нексия ЕООД
Одиторско дружество, Рег. № 138
Адрес: България, гр. София, бул. „Константин Величков“ 157-159, ет. 1, офис 3

29 април 2022 г.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

	Бележки	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Приходи от продажби	5	2,429,995	1,534,117
Приходи от Фонд СЕС	8, 23	1,628,038	978,293
Други приходи от дейността	6	17,723	6,524
		4,075,756	2,518,934
Разходи за електрическа енергия	9	(3,095,927)	(2,187,391)
Разходи за материали	10	(5,951)	(5,813)
Разходи за външни услуги	11	(47,059)	(41,529)
Разходи за персонала	13	(95,373)	(89,653)
Разходи за амортизация	17, 18	(56,331)	(56,515)
Разходи от оценка на имоти, машини и съоръжения	17	(199)	-
Възстановена обезценка на финансови активи и инвестиции	12	4,616	3,013
Приход от възстановяване на провизии	34	140	2,662
Други приходи с корективен характер	14	1,314	1,111
Други разходи	14	(26,017)	(5,351)
Печалба от оперативна дейност		754,969	139,468
Финансови разходи	15	(108,555)	(137,437)
Приходи от дивиденди от асоциирани и съвместни предприятия	20	42,270	41,292
Печалба преди данъци		688,684	43,323
(Разходи)/приходи от данъци върху дохода	16, 30	(38,588)	2,991
Печалба за годината		650,096	46,314
Друг всеобхватен доход/(загуба)			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти машини и съоръжения	17	81,398	-
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	30	(8,140)	-
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	33	(345)	(587)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	30	34	59
Друг всеобхватен доход /(загуба) за година, нетно от данъци		72,947	(528)
Общо всеобхватен доход за годината		723,043	45,786

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев

Татяна Димитрова

Изпълнителен директор

Главен счетоводител/Съставител

Дата на съставяне: 31 март 2022 г.

С одиторски доклад:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Рег. № 032

Захарина Нексия ЕООД, одиторско дружество

Рег. № 138

Марий Апостолов, собственик

Регистриран одитор, одиторски запис

Григор Петров

Регистриран одитор, одиторски запис

Димитрина Захарина, Управлятел

Поясненията към финансовия отчет от 1 до 42 представляват неразделна част от него.

	Бележки	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
		хил. лв.	хил. лв.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	17	4,938,227	4,832,887
Нематериални активи	18	1,642	1,863
Инвестиции в асоциирани и други предприятия	19	57,894	57,894
Сума на нетекущите активи		4,997,763	4,892,644
Текущи активи			
Материални запаси	21	12,161	10,671
Търговски и други вземания	22	143,392	108,227
Вземания от Фонд СЕС	23	266,185	93,043
Вземания от свързани лица	24	162,688	68,079
Аванси и предплатени услуги	25	14,871	16,974
Парични средства	26	445,633	98,455
Сума на текущите активи		1,044,930	395,449
ОБЩО АКТИВИ		6,042,693	5,288,093

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев
Изпълнителен директор

Дата на съставяне: 28 април 2022 г.

С одиторски доклад:
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Рег. № 032

Марий Апостолов, Управляващ
Регистриран одитор, одитиран за одита

Татяна Димитрова
Главен счетоводител/Съставител

Захарина Нексия ВООД, одиторско дружество
Рег. № 138

Григор Петров
Регистриран одитор, одитиран за одита

Димитрина Захарина, Управляващ

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 към 31 декември 2021 г.

	Бележки	31 декември 2021 г. хил. лв.	31 декември 2020 г. хил. лв.
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	27.1	1,063,766	1,063,766
Преоценъчен резерв на нефинансови активи	27.2	1,430,129	1,357,425
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	27.3	(5,920)	(5,609)
Други резерви	27.4	68,511	63,491
Натрупана загуба		(1,246,171)	(1,288,019)
Финансов резултат от текущия период		650,096	46,314
Сума на собствения капитал		1,960,411	1,237,368
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Задължения по заеми от банки	28	-	4,293
Отсрочено финансиране	29	37,843	26,672
Задължения за обезщетения при пенсиониране	33	12,667	12,571
Провизии	34	33	74
Дългосрочни задължения към свързани лица	32	2,213,853	365,129
Нетекущи търговски задължения	31	320	2,300
Задължение към МЕ по предоставена възмездна финансова помощ	35	1,055,672	999,926
Пасиви по отсрочени данъци	30	128,023	122,834
Други нетекущи задължения	36	348	347
Сума на нетекущите пасиви		3,448,759	1,534,146
Текущи пасиви			
Задължения по заеми от банки	28	4,316	8,468
Търговски задължения	31	240,615	129,887
Задължения към свързани лица	32	305,634	2,356,167
Отсрочено финансиране	29	988	946
Задължения за обезщетения при пенсиониране	33	1,583	1,266
Провизии	34	108	230
Други задължения	36	63,774	19,615
Задължение за данък върху дохода		16,505	-
Сума на текущите пасиви		633,523	2,516,579
Обща сума на пасивите		4,082,282	4,050,725
Общо собствен капитал и пасиви		6,042,693	5,288,093

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев
 Изпълнителен директор

Татяна Димитрова
 Главен счетоводител/Съставител

Дата на съставяне: 31 април 2022 г.

С одиторски доклад:
 Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
 Рег. № 032

Захаринова Нексия ЕООТ, одиторско дружество
 Рег. № 138

Марий Апостолов, управител
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Григор Петров
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Димитрина Захаринова, управител

Поясненията към финансовия отчет от 1 до 42 представляват неразделна част от него.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Бележки	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност		
<i>Парични постъпления от продажби, в т.ч.:</i>	4,076,145	2,770,062
Парични постъпления от продажби на електроенергия, в т.ч.:	2,665,738	1,754,795
Клиенти електроенергия – ЕРП	1,354,503	1,485,843
Клиенти електроенергия – продажби на свободния пазар и износ	1,162,177	175,663
Клиенти – други	149,058	93,289
Парични постъпления от други продажби	10,915	5,114
Парични постъпления от Фонд СЕС	1,399,492	1,010,153
<i>Парични плащания на доставчици и персонал, в т.ч.:</i>	(3,447,551)	(2,694,400)
Парични плащания на доставчици на електроенергия	(3,348,236)	(2,605,257)
Парични плащания на други доставчици	(24,634)	(22,634)
Парични плащания на персонал	(74,681)	(66,509)
Парични наличности от оперативна дейност	628,594	75,662
Нетен размер от промени в обменни курсове	2	(4)
Платени такси, комисионни и други	(234)	(20)
<i>Нетен размер на други плащания, в т.ч.:</i>	59,225	59,334
Възстановени данъци и осигуровки	103,231	106,904
Други плащания от оперативна дейност	15 (19,006)	(47,570)
Платени данъци от печалбата	(25,000)	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност	687,587	134,972
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(13,234)	(17,030)
Получени дивиденди	10,391	8,846
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(2,843)	(8,184)
Парични потоци от финансова дейност		
Изплащане на задължения по заеми	28 (8,445)	(16,674)
Платени лихви по банков заем	28 (477)	(1,153)
Изплащане на задължения към БЕХ ЕАД	32 (328,273)	(38,454)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(337,195)	(56,281)
Нетно увеличение на парични средства	347,549	70,507
Парични средства към началото на годината	98,455	28,070
Брутна сума на пари и парични еквиваленти в края на годината	446,004	98,577
Ефект от очаквани кредитни загуби	(371)	(122)
Парични средства в края на годината	445,633	98,455

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев
 Изпълнителен директор

Татяна Димитрова
 Главен счетоводител/ Съставител

Дата на съставяне: 31 март 2022 г.

С одиторски доклад:
 Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
 Рег. № 032

Захаринова Нексия ЕООД, одиторско дружество
 Рег. № 138

Марий Апостолов, Управител
 Регистриран одитор, одиторски кабинет

Григор Петров
 Регистриран одитор, одиторски кабинет

Димитрина Захаринова, Управител

Поясненията към финансовия отчет от 1 до 42 представяват неразделна част от него

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Акционерен капитал (бележка 27.1)	Преоценъчен резерв на нефинансови активи (бележка 27.2)	Резерв от преоценки по дефинирани доходи (бележка 27.3)	Други резерви (бележка 27.4)	Натрупана загуба	Общо собствен капитал
ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
1,063,766	1,357,425	(5,609)	63,491	(1,241,705)	1,237,368
-	-	-	-	650,096	650,096
-	73,258	(311)	-	-	72,947
-	73,258	(311)	-	650,096	723,043
Преоценъчен резерв на отписани имоти, машини и съоръжения	(554)	-	-	554	-
Разпределение на печалба в резерви	-	-	5,020	(5,020)	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	1,063,766	1,430,129	(5,920)	68,511	1,960,411

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев

Татяна Димитрова
 Главен счетоводител/ Съставител

Дата на съставяне: 31 март 2022 г.

С одиторски доклад
 Грант Тодоров ООД, одиторско дружество
 Рег. № 032

Марий Апостолов
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Захариева Нексия ЕООД, одиторско дружество
 Рег. № 138

София
 Рег. № 138

Износеният към финансовия отчет от 1 до 42 представляват неразделна част от него.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 За годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Акционерен капитал (бележка 27.1)	Преоценъчен резерв на нефинансови активи (бележка 27.2)	Резерв от преоценки по дефинирани доходи (бележка 27.3)	Други резерви (бележка 27.4)	Натрупа на загуба	Общо собствен капитал
ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
1,063,766	1,358,776	(5,081)	63,491	(1,289,370)	1,191,582
-	-	-	-	-	-
-	-	(528)	-	-	-
-	-	(528)	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	(1,351)	-	-	1,351	-
1,063,766	1,357,425	(5,609)	63,491	(1,241,705)	1,237,368

Печалба за годината

Друга всеобхватна загуба

Общ всеобхватен доход за годината

Преоценъчен резерв на отписани имоти, машини и съоръжения

Салдо към 31 декември 2020 г.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 28 април 2022 г.

Иван Йончев

Изпълнителен директор

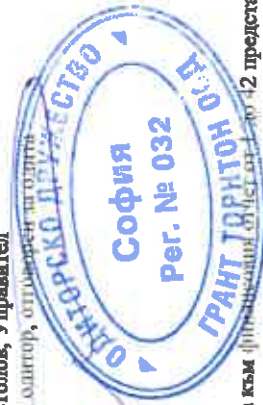
Дата на съставяне: 31 март 2022 г.

С одиторски доказателства:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество Рег. № 032

Марий Апостолов, Управител

Регистриран одитор, одиторско дружество

Изоснената към финансовия отчет от 1 до 42 представяват неразделна част от финансовия отчет.

Татяна Димитрова

Главен счетоводител/ Съставител

(Signature)

Захарянова Нексия ЕООД, одиторско дружество Рег. № 138

Григор Петров

Регистриран одитор, одиторско дружество

Димитрина Захарянова

София

Рег. № 138

ЗАХАРЯНОВА НЕКСИЯ ЕООД

1 Корпоративна информация

„Национална Електрическа Компания“ ЕАД (НЕК ЕАД, Дружеството), с ЕИК 000649348, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Триадипа“ № 8, е създадена като еднолично търговско дружество със 100% държавно участие, регистрирано в България. До 17 септември 2008 г. правата на едноличен собственик на капитала се упражняват от Министъра на икономиката и енергетиката. На 18 септември 2008 г. е създаден „Български енергиен холдинг“ ЕАД, в капитала на който е апортирана инвестицията на държавата в НЕК ЕАД. От този момент НЕК ЕАД е дъщерно дружество на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, който е едноличен собственик на капитала. Едноличен собственик на капитала на БЕХ ЕАД е Българската държава чрез Министъра на енергетиката.

Органи на управление на НЕК ЕАД са едноличния собственик на капитала и пет членен Съвет на директорите.

Към 31 декември 2021 г. членове на Съвета на директорите са: Иван Тодоров Йончев - член на СД и Изпълнителен директор, Момчил Векилов Ванов - член на СД, Христо Величков Георгиев - член на СД, Светослав Иванов Спасов - член на СД - от 05.08.2021 г., Вася Михайлова Николовска - председател на СД - от 05.08.2021 г.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството се представява от Иван Тодоров Йончев, Изпълнителен директор.

На 28 март 2022 г. Веселин Мирчев Петров е вписан като член на СД и заменя Светослав Иванов Спасов.

Основни дейности на дружеството са:

- производство на електрическа енергия;
- централизирани покупки и продажби на електрическа енергия;
- снабдяване с електрическа енергия на потребителите, присъединени към преносната мрежа;
- внос и износ на електрическа енергия;
- строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводство;
- инвестиционна дейност;
- внедряване и популяризиране на енергийната ефективност при производството на енергия.

Дейностите, извършвани от „Национална Електрическа Компания“ ЕАД, подлежат на лицензиране, съгласно чл. 39, ал. 1 във връзка с чл. 21 от Закона за енергетиката. Дружеството притежава лицензии, издадени от Държавната Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:

- Лицензия за обществена доставка на електрическа енергия - № Л-147-13/17.12.2004 г., за срок от 35 години, допълнена с правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на специална балансираща група;
- Лицензия за производство на електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ - № Л-073-01/14.02.2001 г. за срок от 35 години;
- Лицензия за търговия с електрическа енергия - № 1-230-15/04.06.2007 г. за срок от 10 години, допълнена с координатор на стандартна балансираща група. С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) № И2-Л-230 от 15 септември 2016 г. е продължен срока на лицензията за дейността „търговия с електрическа енергия“ с включени права и задължения на координатор на стандартна балансираща група за 10 години до 4 юни 2027 г.)
- Лицензия за дейността „доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция“ - №Л-408-17/01.07.2013 г., за срок от 26 години; (Решение № И1-Л-408/29.01.2014 г. за изменение/допълнение на лицензия № Л-408-17/01.07.2013 г. издадена за дейността „доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция“ с правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на специална балансираща група)

Към 31 декември 2021 г. вътрешноструктурни единици в НЕК ЕАД са следните предприятия:

НЕК ЕАД, Предприятие „Водноелектрически централи“, град Пловдив – извършва производство на електрическа енергия, строителна и ремонтна дейност в областта на електропроизводството от ВЕЦ, и инвестиционна дейност

НЕК ЕАД, Предприятие „Язовири и каскади“, град София – извършва техническа експлоатация и поддържане на язовири и хидроенергийни обекти.

2 Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2021 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2020 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие, като са взети предвид възможните ефекти от продължаващото въздействие на пандемията от коронавирус COVID-19.

Първоначалното въздействие, с обявеното през месец март 2020 г. извънредно положение за ограничаване на разпространението на коронавирус Covid-19, доведе до редица мерки отнасящи се до организацията на работата на Дружеството.

Изпълняваните организационни и технически мероприятия за ограничаване и неразпространение на COVID-19 в обектите и структурните звена на НЕК ЕАД, са в съответствие с указанията и съгласно заповедите на Министър на здравеопазването и другите компетентни органи.

На основание Заповед РД-01-138/17.03.2022 г. на Министър на здравеопазването и предложение от Главен държавен здравен инспектор с Изх. N75-01-19/16.03.22г. относно поетапно разхлабване на временните противоепидемични мерки в страната, бяха облекчени въведените противоепидемични мерки свързани с COVID-19 в Национална електрическа компания ЕАД.

Със Заповед N ЗАП 82/17.01.2022 г. на изпълнителен директор на НЕК ЕАД, са актуализирани разработените планове за действие в случай на заразени и/или контактни с COVID-19 лица в структурните подразделения на дружеството. Определена е последователност от противоепидемични действия за ограничаване и неразпространение на COVID-19 в обектите от структурата на НЕК ЕАД.

Провежда се ежедневен контрол на заболяемостта в дружеството. В случай на регистрирани заразени и/или контактни лица в обектите от структурата на НЕК ЕАД се изпълняват превантивни и извънредни дезинфекционни мероприятия.

В зависимост от епидемичната обстановка, отговорните лица в дружеството имат готовност и опит да актуализират противоепидемичните мерки съобразно разпореденията на Министър на здравеопазването и други компетентни органи.

Провеждат се превантивни и извънредни дезинфекционни мероприятия в зависимост от заболяемостта.

Осигурени са дезинфектанти и възможност да бъдат доставени при необходимост лични предпазни средства за ограничаване и неразпространение на COVID-19.

Извършва се периодична превантивна дезинфекция на често докосвани повърхности в общите помещения на обектите в структурата на компанията.

Към датата на изготвяне на отчета е възстановен нормалният режим на работа в „НЕК“ ЕАД.

За 2021 г. НЕК ЕАД отчита печалба за годината в размер на 650,096 хил. лв. (31 декември 2020 г.: 46,314 хил. лв.) Непокритата загуба от предходни периоди е в размер на 1,246,171 хил. лв. (31 декември 2020 г.: 1,288,019 хил. лв.) Към 31 декември 2021 г. стойността на текущите активи на Дружеството надвишава стойността на текущите пасиви с 411,407 хил. лв. Към 31 декември 2020 г. стойността на текущите пасиви на Дружеството надвишава стойността на текущите активи с 2,121,130 хил. лв. Текущите пасиви към 31 декември 2021 г. включват текущи задължения към едноличния собственик на капитала и други свързани лица в размер на 305,634 хил. лв. (31 декември 2020 г.: 2,356,167 хил. лв.). През отчетния период Дружеството е с подобрени показатели за ликвидност спрямо предходния период. През периода задълженията по получени заеми от БЕХ ЕАД са предоговорени както е посочено в бележка 39. Тези обстоятелства са индикатор, че е налице съществена несигурност, която би могла да породри значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на едноличния собственик и други източници на финансиране.

Едноличният собственик на капитала се е ангажирал с подкрепа за НЕК ЕАД в съответствие с изискванията на Закона за Енергетиката и европейското законодателство с основна цел: постигане на устойчив финансов и бизнес модел на развитие, в условията на променящи се регулаторна рамка и правила за търговия с електроенергия, които уреждат взаимоотношенията на балансиращия пазар.

Ръководството счита, че с финансовата подкрепа от едноличния собственик, Дружеството ще успее да продължи своята дейност и да погасява своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в неговата дейност.

3 Счетоводна политика и промени през периода

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО), които влизат в сила на 1 януари 2020 г., но те не оказват съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

Настоящото допълнение предоставя резюме на (3.2) нови стандарти и изменения, които влизат в сила за първи път за периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. и (3.3) предстоящи изисквания, като стандарти и изменения, които ще влязат в сила на или след 1 януари 2022 г.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2021 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2021 г.:

Следните стандарти и тълкувания се прилагат за първи път към финансово-отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.:

Изменения в МСФО 4 Застрахователни договори - отлагане на МСФО 9 в сила от 1 януари 2021, приети от ЕС.

Измененията доведоха до отлагане на датата на първоначално прилагане на МСФО 17 с две години, т.е. за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г. и промяна във фиксираната дата на изтичане на временното освобождаване в МСФО 4 Застрахователни договори от прилагането на МСФО 9 Финансови инструменти, така че дружествата да бъдат задължени да прилагат МСФО 9 за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2023 г.

Изменения в МСФО 9, МСС 39, МСФО 4, МСФО 7 и МСФО 16 Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2 в сила от 1 януари 2021 г., приети от ЕС

Измененията включват елементи, които засягат финансовото отчитане след реформата на референтния лихвен процент, включително замената му с алтернативни референтни лихвени проценти. Публикуваните изменения разглеждат въпроси, които могат да засегнат финансовото отчитане, когато съществуващия референтен лихвен процент действително бъде заменен.

Изменения на МСФО 16 Лизинг: Намаления на наемите, свързани с Covid-19 след 30 юни 2021 г., в сила от 1 април 2021 г., приети от ЕС

Изменението от май 2020 г., което предоставяше на лизингополучателите освобождаване от необходимостта да третираат свързаната с Covid-19 отстъпка в наема като модификация на лизинговия договор, вече ще може да се прилага до 30 юни 2022 г. Измененията в свързаните с Covid-19 намаления на наемите след 30 юни 2021 г. имат за цел:

- да позволят на лизингополучателите да прилагат практически целесъобразната мярка за намаленията в наемите, свързани с Covid-19 и по-специално плащанията, първоначално дължими на или преди 30 юни 2021 г.
- да изисква от лизингополучателите, прилагащи изменението да го направят за годишни финансови периоди започващи на или след 1 април 2021 г.
- лизингополучателите, прилагащи изменението, да го направят ретроспективно, признавайки кумулативния ефект от първоначалното прилагане на изменението като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) в началото на годишния отчетен период, в който лизингополучателите за първи път прилагат изменението
- да посочат, че през отчетния период, в който лизингополучателите за първи път прилагат изменението, от тях не се изисква да оповестяват информацията, изисквана от параграф 28(е) от МСС 8.

3.3. Стандарти изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2021 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС

- МСФО 3 Бизнес комбинации – извършена е актуализация на препратките към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации, без да се променят по същество отчетните изисквания.
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменение на стандарта по отношение на „Приходи преди привеждането на актива в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация“. Забранява се приспадането от стойността на даден имот, машини и съоръжения на всякакви приходи от продажба на произведена продукция, преди привеждането на този актив в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятията признават приходите от продажбата на продукция и разходите за производството ѝ в печалбата или загубата.
- МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – изменението касае промени в обременяващите договори. Разходите за изпълнение на договор се прецизират, като се уточнява, че „разходите за изпълнение на договор“ включват „разходите, които са пряко свързани с договора“. Разходите, които са пряко свързани с договор, могат да бъдат или допълнителни разходи за изпълнението на този договор, или разпределение на други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договорите.

Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС

- МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане - Изменението позволява на дъщерно дружество, което прилага параграф Г16 (а) от МСФО 1, да оценява кумулативни разлики при прилагане за пръв път на МСФО, като използва стойностите, отчетени в консолидираните отчети от неговото предприятие майка, въз основа на датата на преминаване към МСФО на предприятието майка.
- МСФО 9 Финансови инструменти - Изменението изяснява кои такси включва предприятието, когато прилага теста „10%“ в параграф Б3.3.6 от МСФО 9 при оценка дали да отпише финансов пасив. Предприятието включва само такси, платени или получени между предприятието-кредитополучател, и заемотателя, включително такси, платени или получени или от предприятието, или от заемотателя, от името на другия.
- МСФО 16 Лизинг - Изменението на МСФО 16 премахва от илюстративните примери този пример за възстановяването от лизингодателя на подобрения на наети активи, за да се елиминира всяко потенциално объркване относно третирането на стимулите за лизинг, които могат да възникнат поради начина, по който стимулите за лизинг са илюстрирани в този пример.
- МСС 41 Земеделие - Изменението премахва изискването в параграф 22 от МСС 41 да се изключват данъчните парични потоци при измерване на справедливата стойност на биологичен актив, използвайки метода на настоящата стойност. Това изменение ще осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нерезализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние - не и размера или момента на признаване на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията целят да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период и да се приведе в съответствие формулировката на текстовете във всички

засегнати параграфи, за да се изясни „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца и изрично посочва, че само наличните права „в края на отчетния период“ трябва да влияят върху класификацията на пасива;

- класификацията не се влияе от очакванията на дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС

От предприятията се изисква да оповестяват съществена информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществена информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г. все още не са приети от ЕС

Предприятията трябва да прилагат измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така признава в началото на най-скорошния представен сравнителен период, отсрочени данъци за всички временни разлики свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и признава кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС.

Измененията касат оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефектът от регулираните цени.

4. Счетоводна политика

4.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните във финансовия отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

4.2 Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството прилага счетоводна политика ретроспективно, преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет или прекласифицира позиции във финансовия отчет и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Дружеството и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Във финансовия отчет на Дружеството инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по себестойност.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместни предприятия. Във финансовия отчет на Дружеството инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от съвместно предприятие или асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своя финансов отчет, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.5 Приходи

А Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Продажба на електрическа енергия

Приходите от продажба на електрическа енергия включват следните:

- обществена доставка, включително координатор на специална балансираща група;
- търговия с електрическа енергия, включително координатор на стандартна балансираща група;
- доставка на електрическа енергия като доставчик от последна инстанция, включително координатор на специална балансираща група

Приходите от продажбата на електрическа енергия се признават, с течение на времето, тъй като доставките са поредица от отделна стока, което представлява обещание за доставка на електрическа енергия, която по същество е еднаква и има однороден модел на прехвърляне към клиента.

Приход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход когато електроенергията е доставена през електропреносната и електроразпределителните мрежи на крайните снабдители, на електроразпределителните дружества, на оператора на преносната мрежа (ЕСО ЕАД), на доставчика от последна инстанция, на клиенти на доставчика от последна инстанция и на свободния пазар. Приходите от продажби се признават на базата на показанията на електромерите за консумирана електрическа енергия или на регистрирани графици.

Продажните цени на електрическата енергия, реализирана от НЕК ЕАД могат да бъдат – продажба на регулирана цена, продажба на фиксирана цена по договор, продажба на борсов пазар (фиксирана цена по определена сделка). Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за доставката на отделните количества от поредицата стоки (ел. енергия).

Разпределение на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени (нормативни, договорни или пазарни).

В края на всеки таксуващ период Дружеството измерва своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето. Измерването се извършва чрез потвърждаване на графиките за търговия. Т.е. извършва се оценка на доставените количества енергия, за които Дружеството признава приходи от доставка на електрическа енергия, с изключение на ситуациите, при които дружеството оперира като агент.

Продажните цени са фиксирани (регулирана цена, фиксирана цена по договор, фиксирана цена по определена сделка). Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Приходи от услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложи в конкретния договор. Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни след предоставяне на услугите. В случай, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Приходи от продажби на краткотрайни активи

Приходите от продажби на краткотрайни активи и материали се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е до 30 след доставката.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Основната дейност на НЕК ЕАД е свързана с производство и продажба на електрическа енергия в условията на различни пазари. Независимо дали сделките се извършват на база отделен договор или по силата на общите условия за доставка на електрическа енергия, НЕК ЕАД, в качеството си на обществен доставчик, доставчик последна инстанция или търговец, носи основната отговорност за изпълнението на договора и за осигуряване на заявените количества.

По силата на договорите за доставка на електрическа енергия, Дружеството е изложено на следните рискове на материалните запаси:

- недостиг на входящи количества електрическа енергия;
- свърх резервирани количества електрическа енергия;
- срив в системата на доставките (макар за последното отговорност да се носи от ЕСО и мрежовите оператори, подобно нарушение в електроразпределителната или електропреносната мрежа може да доведе до загуби за Дружеството).

При някои от своите договори, НЕК ЕАД не разполага с правомощия за определяне на цените на стоките на своите клиенти и, следователно, ползата, която Дружеството може да получи от тези стоки и услуги, е ограничена. Това обаче се дължи не на агентската функция на Дружеството като посредник между производители и потребители/търговци на електрическа енергия, а на вменената му от законодателството функция да регулира цените при наличие на обществена доставка и в качеството му на доставчик последна инстанция.

В резултат на свързаните продажби на Дружеството се дължи пълното възнаграждение за доставените количества електрическа енергия, а при възникване на вземането НЕК ЕАД е изложен на кредитен риск за вземането от клиента в замяна на стоките.

Дружеството е агент при следните сделки:

- такса/компонент задължение към обществото (извън обхвата на МСФО 15, тъй като няма характеристики на задължение за изпълнение.
- консумативи по договори за наем;
- изкупуването и реализирането на електрическа енергия от производители на възобновяеми източници с обща инсталирана електрическа мощност до 4 MW до 01 юли 2019г. и след 01 юли 2019 г. до 1 MW.

Значимите счетоводни преценки, оценки и допускания, свързани с приходи от договори с клиенти, са представени в бележка 4.22.

Салда по договори

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

Б Други приходи/ доходи

Други приходи, включват операции, които са инцидентни спрямо основните дейности на Дружеството и са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

	Подход за признаване
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
Приход от преценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава съгласно МСФО 16. Приходите, свързани с краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив, по които е с ниска стойност се признават като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от настия актив.
Излишъци на активи и ликвидация на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив.
Приходи от застрахователни събития	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават, когато изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

В. Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватния доход, когато възникнат, и включват приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от дивиденди от асоциирани и съвместно контролирани предприятия.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен.

Признаване на приходи от лихви

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Фаза 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (брутната балансова стойност, коригирана с провизията за очаквани кредитни загуби).

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

4.6 Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Разходите се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, за които се отнасят.

4.7 Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.8 Нематериални активи

Нематериални активи включват лицензи, софтуер и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезния живот на нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат при приключване на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, то те се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Лицензии	2 - 35 години
Софтуер	2 - 10 години
Други	5 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други оперативни доходи от дейността“.

4.9 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

След първоначалното признаване имотите, машините и съоръженията се оценяват при използване модел на преоценка и модел на цена на придобиване по отношение на класовете еднотипни активи, както следва:

№	Клас имоти, машини и съоръжения	Модел за последваща оценка
1	Земи	Модел на преоценка
2	Подобрения върху земи и терени	Модел на преоценка
3	Сгради и конструкции	
	• Масивни	Модел на преоценка
	• Немасивни	Цена на придобиване
4	Машини, съоръжения и оборудване	Модел на преоценка
5	Компютърни системи	Цена на придобиване
6	Транспортни средства	
	• товарни превозни средства	Модел на преоценка
	• леки автомобили	Цена на придобиване
	• специални превозни средства	Модел на преоценка
7	Обзавеждане и стопански инвентар	Цена на придобиване
8	Резервни части, отчитани като имоти, машини и съоръжения	Модел на преоценка
9	Други имоти, машини и съоръжения	Цена на придобиване

Съгласно модела на преоценка след първоначалното признаване, имотите, машините, съоръженията се оценяват по справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и обезценките, признати след датата на преоценката. Преоценките се извършват достатъчно често, така, че да се гарантира, че справедливата стойност на даден преоценен актив не се различава съществено от неговата балансова стойност.

Съгласно счетоводната политика имотите, машините и съоръженията се преоценяват на 3 години или на по-кратки срокове. Активите, които са публична държавна собственост и активи в процес на изграждане, не се преоценяват. Активите, публична държавна собственост са водостопански системи и съоръжения, определени като такива със Закона за водите. Те се стопанисват от НЕК ЕАД. В бележка 17 са оповестени методите и подходите, използвани при преоценката.

Имоти, машини и съоръжения, които се отчитат по модела на преоценката, се оценяват последващо по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните впоследствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предлагат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Дружеството преглежда имоти, машини и съоръжения за индикации, че тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Като съществено отклонение се приема отклонение на балансовата стойност от справедливата стойност на актива към дата на изготвяне на финансовия отчет с над 5%. Съществено е отклонението и ако то е под 5%, но разликата между балансовата стойност и справедливата стойност като кумулативна величина на имоти, машини и съоръжения е съществена за целите на изготвяне на финансовия отчет.

Съгласно модела на цена на придобиване след първоначалното признаване имоти, машини и съоръжения се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезния живот на имоти, машини и съоръжения се преразглеждат при приключване на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, то те се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	5 – 80 години
• Машини и съоръжения	2 – 40 години
• Стопански инвентар	2 – 15 години
• Транспортни средства	2 – 20 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други оперативни доходи от дейността“.

4.10 Отчитане на лизинговите договори

Дружеството като лизингополучател

За всички нови договори, сключени на или след 1 януари 2019 г., Дружеството преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Дружеството оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

- договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Дружеството;
- Дружеството има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определения актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;
- Дружеството има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Дружеството оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

Оценяване и признаване на лизинг като лизингополучател

На датата на започване на лизинга Дружеството признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Дружеството, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Дружеството амортизира активите с право на ползване на линейна база от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Дружеството, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Дружеството оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, дружеството използва лихвения процент, който то би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат платени съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Дружеството оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизинговите плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Дружеството е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения, а задълженията за лизинг са включени в търговски и други задължения.

Дружеството като лизингодател

Счетоводната политика на Групата, по МСФО 16 не се е променила от сравнителния период.

Като лизингодател Дружеството класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизингът се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху основния актив, и се класифицира като оперативен лизинг, ако не го прави.

4.11 Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бизнес план на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не

съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.12 Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.13 Търговски вземания

Търговските вземания представляват правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно.

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност по цената на сделката, на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, присъщ на длъжника.

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Обезценка

По отношение на търговските вземания, активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране, Дружеството прилага опростен подход, в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. За целта е приложена практически целесъобразна мярка по МСФО 9 и е създадена матрица на провизиите, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания и активи по договори с клиенти. За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби (Бележка 4.22).

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят

4.14 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити в банки с матуритет до три месеца.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

4.15 Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, които представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

4.15.1 Финансови активи

Първоначално признаване и класификация

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. (Бележка 5 Приходи по договори с клиенти).

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица и предоставени заеми. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначално признаване Дружеството класифицира инвестициите в капиталови инструменти в тази категория когато отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 „Финансови инструменти: Представяне“ и не се държат за търгуване.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз основа на котирани цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтираните парични потоци.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават в статия „финансови приходи“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато правото на плащане е установено. Капиталовите инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не подлежат на обезценка.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция. Такива финансови активи се представят в пояснителните бележки към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е преквърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "преквърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността. Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
1	Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
2	Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
3	Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
4	Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
5	Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
6	Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
7	Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Дружеството прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за дължниците и за съответната индустрия.

За парични средства в банки Дружеството признава обезценка за очаквани кредитни загуби като прилага стандартизирания подход, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства.

Към всяка отчетна дата Дружеството определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните бележки:

- Оповестявания на значими преценки и предположения Бележка 4.22
- Търговски и други вземания Бележка 22
- Вземания от свързани лица Бележка 39
- Парични средства Бележка 26
- Кредитен риск Бележка 37.2

4.15.2 Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Дружеството не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които

следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Получените заеми са временно привлечени средства срещу престация от български или чуждестранни банки и други финансови институции, търговски заеми и др.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.16 Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте бележка 4.22.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.17 Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасивите се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Преустановената дейност е компонент на дружеството, който или е освободен, или е класифициран като държан за продажба или разпределение към собственика, и:

- представлява определен вид основна дейност или обхваща дейности от определена географска област;
- е част от отделен съгласуван план за продажба на даден вид основна дейност или на дейности от определена географска област; или
- представлява дъщерно предприятие, придобито с цел последваща продажба.

Печалбата или загубата от преустановени дейности, както и компонентите на печалбата или загубата от предходни периоди, са представени като една сума в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Оповестяването на преустановените дейности от предходната година е свързано с всички дейности, които са били преустановени към датата на финансовия отчет за последния представен период. В случай че дейности, които са били представени като преустановени в предходен период, бъдат подновени през текущата година, съответните оповестявания за предходния период следва да бъдат променени.

4.18 Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Регистрираният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Преоценъчният резерв включва преоценки на имоти, машини и съоръжения и е представен в отчета за финансово състояние нетно от данъци.

Другите резерви включват общи резерви и допълнителни резерви.

Задълженията за плащане на дивиденди на едноличния акционер са включени на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.19 Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата и

другия всеобхватен доход, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки).

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който настите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да плати.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в държавни фондове.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на настия персонал за фонд „Пенсии“, Допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство“ (ОЗМ), фонд „Безработица“, фонд „Трудова злополука и професионална болест“ (ТЗПБ) и здравно осигуряване (ЗО).

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството ѝ на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове, както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Дължимите от Дружеството вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив и като текущо задължение.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение, както следва:

- брутното му трудово възнаграждение за 2 месеца;
- брутното му трудово възнаграждение за 6 месеца – ако е работил в структурите на енергетиката през последните 10 години от трудовия си стаж.

Дружеството дължи допълнително обезщетение за продължителен трудов стаж в структурите на енергетиката:

- брутното му трудово възнаграждение за 2 месеца – ако е работил в структурите на енергетиката над 10 години;
 - брутното му трудово възнаграждение за 3 месеца – ако е работил в структурите на енергетиката над 20 години;
 - брутното му трудово възнаграждение за 4 месеца – ако е работил в структурите на енергетиката над 25 години
- Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също

се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на дългосрочни ДЦК.

Актьорските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Разходите за трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“.

4.20 Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база на най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обещанията от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Дружеството в бележка 38.

Провизия за разходи за опазване на околната среда

Към датата на финансовия отчет е призна провизия за разходи за опазване на околната среда, отнасяща се до разходи, които се очаква да бъдат извършени във връзка с обезвреждане на луминисцентни и други съдържащи живак лампи, обезвреждане и рециклиране на акумулаторни батерии, обезвреждане, рециклиране и подмяна на кондензаторни батерии, съдържащи ПХБ с нови и утилизация на белилната пръст, използвана в базата за регенерация на масла.

Провизия за разходи за въглеродни емисии

Към датата на финансовия отчет Дружеството признава провизия за разходите за въглеродни емисии, съгласно условията на дългосрочните договори с централите „Ей и Ес 3С Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД.

4.21 Финансирания (правителствени дарения и отсрочени финансирания)

Правителствените дарения и отсрочените финансирания се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението/ финансирането ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени. Когато дарението/ финансирането е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението/ финансирането на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението/ финансирането е свързано с актив, то се представя като отсрочено финансиране (приход за бъдещ период) и се включва в доходите на равни суми за очаквания срок на полезен живот на свързания с него актив.

Когато Дружеството получава непарични правителствени дарения, дарението и актива се отчитат по номинална стойност, като дарението/ финансирането се признава като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на равни части всяка година, за срока на полезния живот на актива.

Ползата на правителствен заем с лихва под пазарния процент се третира като безвъзмездни средства, предоставени от държавата. Засемът се признава и оценява съгласно МСФО 9 Финансови инструменти: признаване и оценяване. Ползата от лихвата под пазарния процент се оценява като разликата между началната балансова стойност на заема, определена съгласно МСФО 9 и получените постъпления. При отчитане на ползата предприятието взема предвид условията и задълженията, които са били или трябва да бъдат изпълнени при определяне на разходите, които е предназначена да компенсира ползата от заема.

4.22 Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика и несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Значими преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Активи с право на ползване и пасиви по лизингови договори

Ръководството прави приблизителни оценки базирани на преценките му относно установяване на елементи на лизинг в договорите, вероятните срокове на лизинговите договори, опциите за удължаване и прекратяване, определяне на диференциален лихвен процент и др. при признаване на „активи с право на ползване“ и пасиви по лизингови договори. Тези оценки оказват влияние върху отчетните приходи, разходи, активи и пасиви по лизингови договори и съответстващите оповестявания.

В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат промени в балансовата стойност на активи с право на ползване, пасиви по лизингови договори и отчетените разходи и приходи в резултат на промени от преоценки или изменения в лизинговите договори

Дългосрочни договори за изкупуване на електроенергия

Дружеството е сключило дългосрочни договори за изкупуване на електроенергия със следните контрагенти, опериращи топлоелектроцентрали в Маришкия басейн – Ей и Ес-3С Марица Изток 1 ЕООД (за 15 години) и КонтурГлобал Марица Изток 3 АД (за 15 години). Въз основа на сключените дългосрочни споразумения Дружеството има право да заявява количества електроенергия, които всяка една от топлоелектроцентралите да произведе за определен период от време на база инсталираните производствени мощности, като НЕК ЕАД е задължен да изкупува минималните договорени количества произведена електроенергия. Също така изкупува и разполагаемост, която е годишно договорена. При нужда Дружеството има възможност да заявява по-големи количества електроенергия от минимално договорените.

Ръководството счита, че тъй като всички съществени рискове и изгоди от използването упоменатите топлоелектроцентрали не се поемат от Дружеството, не попадат в обхвата на МСФО 16. Допълнителна информация за дългосрочните споразумения за закупуване на електрическа енергия е представена в бележка 38.

Резултатът от направения преглед и анализ на дългосрочните договори за изкупуване на електроенергия към датата на влизане в сила на МСФО 16 е:

- Целта и начинът на използване на актива са определен предварително в договор и от трета независима страна (КЕВР), която и текущо продължава да има значително влияние върху направляването на ползването на въпросния актив;
- Оперативното ръководство на електроцентралите има свобода за оперативно решения за ежедневното управление на електроцентралата;
- НЕК не е участвал в процеса на проектиране на актива, и активът е проектиран и построен по начин, който да ограничава използването на актива само за целите на НЕК

Следователно, дългосрочните договори за изкупуване на електрическа енергия са извън обхвата на МСФО 16.

Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите по договори с клиенти ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори. Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени бележка 4.5 Приходи, Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти.

Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурност в приблизителните оценки към датата на финансовия отчет, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Провизии

Дружеството признава провизия за опазване на околната среда и провизия за въглеродни емисии. Определянето на провизиите изисква ръководството да направи преценка относно очакваните разходи, необходими за покриване на съответните задължения на Дружеството и времеви период. Към 31 декември 2021 г., най-добрата преценка за необходимите провизии е в размер на 141 хил. лв. (2020 г.: 304 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в бележка 34.

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2021 г. задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране признато в отчета за финансовото състояние е в размер на 14,250 хил. лв. (2020: 13,837 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в бележка 33.

Полезен живот на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни жизни и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезния живот на имоти, машини и съоръжения е представена в бележка 4.9, а на нематериалните активи – в бележка 4.8.

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка на парични средства в банки

Паричните средства и паричните еквиваленти са най-високо ликвидните финансови инструменти. Те не са носители на сетълмент риск, а ликвидният риск, който носят и е ограничен до техническата възможност дадено разпореждане с тях да не бъде изпълнено. Паричните средства, депозирани в банки, обаче са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Дружеството прилага стандартизиран подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Към 31 декември 2021 г. най-добрата преценка на ръководството за очакваните кредитни загуби на парични средства в банки възлиза на 493 хил. лв. (31 декември 2020 г. 122 хил. лв.), бележка 26.

Подход за обезценка на краткосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура, лихвен лист и др.), задължаващо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите. Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 до 5 години.

За целите на изчисляване на очакваните кредитни загуби, за финансови активи, възникнали по договори с контрагенти от индустрия „Енергия“, Дружеството е определило наличието на допълнителен риск. Поради това, търговски вземания, възникнали от контрагенти в горепосочената индустрия се считат за такива с по-висок риск.

Допълнителният риск се идентифицира на база исторически опит за събираемостта на вземанията на Дружеството с контрагенти от тази индустрия, включително и влошено финансово състояние, ликвидни проблеми и други затруднения най-вече за търговци на електрическа енергия.

Така идентифицираните рискови фактори се считат за индикация за възможно нарастване на кредитния риск. Количественият ефект на нарастване на кредитния риск към контрагенти от индустрия „Енергия“ се определя посредством обособяване на допълнителна индустрия – „Енергия – висок риск“, при която е добавен компонентът „специфичен риск“, който участва при определянето на дисконтовия процент, използван за изчисляване на размера на обезценката. Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически данни за неизпълнение, прогнозните икономически условия, определяне на риска по индустрии и размера на очакваните кредитни загуби е значителна преценка. Информация за обезценките за очаквани кредитни загуби на Дружеството е представена в бележка 22 и 24.

Подход за обезценка на предоставени кредити, търговски вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Дружеството прилага индивидуален подход за обезценка на вземания с елемент на финансиране и предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководствата при изготвянето на финансовите отчети.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

В зависимост от характеристиките на актива и контрагента е възможно очакваните бъдещи парични потоци от актива съществено да се различават от договорените такива. Това би довело и до наличието на съществени равнища на очакваните кредитни загуби от актива.

Преразглеждане на очакваните бъдещи парични потоци по всеки конкретен актив се извършва към всяка отчетна дата.

В случай на наличие на финансово обезпечение се взема предвид вероятността за неизпълнение, изведена от кредитния рейтинг на съответната финансова институция (на база на Average Cumulative Issuer-Weighted Global Default Rates¹, съставен и публикуван от Moody's) или от изпълнението на капиталовите изисквания (като в случай на финансова застраховка се прилагат очакваните коефициенти за неизпълнение, определени от Рамка на Платежоспособност).

Подход за обезценка на съдебни и присъдени вземания

В случаите в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като Съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартираните изпълнителни процедури, събираемостта на тези вземания и респ. очакваните бъдещи входящи парични потоци са ниски, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

Очакваните кредитни загуби представляват сумата на очакваните кредитни загуби за всяко съдебно и присъдено вземане, основана на историческата събираемост на този клас активи. Допълнителна информация също е предоставена в бележка 22.

¹ Exhibit 36 - Average Cumulative Issuer-Weighted Global Default Rates By Alphanumeric Rating, 1998-2017, Source: Moody's Annual Default Study and Recover Rates 1920-2018 and 1920-2017 Excel Data

Обезценка на материални запаси

Дружеството признава обезценка на обездвижени и залежали материални запаси до тяхната нетна реализируема стойност. Ръководството оценява годишно адекватността на тази обезценка и себестойността на материалните запаси се намалява до тяхната очаквана нетна реализируема стойност. Към 31 декември 2021 г., най-добрата преценка за необходимата обезценка на материалните запаси е в размер на 18 хил. лв. (2020 г.: 18 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в бележка 21.

Справедлива стойност на имоти, машини и съоръжения

Дружеството отчита последващо основни групи имоти, машини и съоръжения по преоценена стойност, като използва доклади на независими външни оценители и вътрешни специалисти за определяне на справедливата им стойност. Подробна информация относно преоценката, използваните оценителски методи, допускания, и преценки при определяне на справедливата стойност е представена в бележка 17 „Имоти, машини и съоръжения“.

Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Дружеството определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация, или ако няма такава - чрез подходящи модели за оценка. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува“ в края на последния работен ден на отчетния период. Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на активен пазар. При прилагане на техники за оценяване, ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желасци страни в края на отчетния период. Ръководството счита, че справедливите стойности на финансовите инструменти, включващи пари и парични еквиваленти, търговски и други вземания, предоставени и получени заеми, търговски и други задължения и други финансови активи, не се отличават от техните балансови стойности, особено ако те са с краткосрочен характер или приложимите лихвени проценти се променят според пазарните условия.

4.23 Значими събития и сделки през периода

Промени в регулаторната рамка и законодателството до 31 декември 2021 г.

С измененията на нормативните изисквания в Закон за енергетиката (ЗЕ), изм. и доп. ДВ. бр. 9 от 2 февруари 2021 г., и изм. и доп. ДВ. бр. 21 от 12 март 2021 г., както и в Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), изм. ДВ. бр.9 от 2 февруари 2021 г., и изм. ДВ. бр.21 от 12 март 2021 г. бяха наложени промените в пазарната среда за производителите с преференциални цени.

Тези изменения оказаха влияние и върху дейността на НЕК ЕАД, като тяхното действие беше съответно от 1 юли 2021 г. и са следните:

Изменения, касаещи покупките на НЕК ЕАД:

От 01.07.2021 г. НЕК закупува електроенергия само от производители от ВЕИ и ВЕКП с преференциални цени с инсталирани мощности по-малка от 500 kW, дългосрочните договори с ТЕЦ Вй И Ес Марица изток 1 и ТЕЦ КонтурГлобал Марица изток 3, както и от централи с определена разполагаемост за регулирания пазар от КЕВР.

Изменения в пазарните обстоятелства за производителите:

Производителите на електроенергия с инсталирани мощности 500 kW и над 500 kW от ВЕИ и ВЕКП с преференциални цени съгласно измененията в ЗЕ и ценовото решение на КЕВР за регулаторния период 2021-2022 г. продават електроенергията си на свободен пазар /БНББ/, като за разликата в цените ще подават заявления за компенсиране от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС). С измененията в ЗЕ, тези производители отпаднаха от портфолиото на Обществения доставчик.

НЕК ЕАД в качеството си на Обществен доставчик, ще продължи да изкупува от крайните снабдители енергията на ВЕИ и ВЕКП производители с обща инсталирана мощност под 500 kW, и ще предявява искане към ФСЕС за компенсиране на разходите до пълната цена, по която купува/продава енергията на крайния снабдител.

Изменения в пазарните обстоятелства за потребителите:

Процесът стартира с измененията в Закона за енергетика от 26.06.2020 г., небитовите потребители, присъединени към мрежа ниско напрежение, трябва задължително да си изберат търговец и да излизат на свободния пазар от 1 октомври 2020 г., като е предвиден и преходен период – до края на месец юни 2021 г. При определянето на прогнозната месечна разполагаемост и количества по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, КЕВР е направил прогнозата за потреблението на регулирания пазар за регулаторния период 2020-2021 г. в съответствие с очакваната изменена структура на пазара на електрическа енергия, поради излизането от обхвата на регулирания пазар на всички небитови крайни клиенти, присъединени на ниво ниско напрежение.

След измененията в ЗЕ, ДВ. бр.57/ 26.06.2020 г. и либерализация за стопански потребители, присъединени на НН от 01.10.2020 г., с преходен период до 30.06.2021 г., няма настъпила либерализация на пазара на електрическа енергия за битови потребители, и след 01.07.2021 г. битовите потребители продължават да се снабдяват по регулирани цени.

Съгласно Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. на КЕВР, Общественият доставчик доставя електроенергия за крайните снабдители за снабдяване само на битови потребители за ценовия период от 01.07.2021 до 30.06.2022 г.

Пазарни обединения

През периода Българската тръжна зона започна работа в условията на пазарно обединение като част от единния европейски пазар „Ден напред“, с първи ден на доставка 12.5.2021 г. На 11.5.2021 г. България се присъедини към единния европейски пазар на електроенергия „Ден напред“ (SDAC) чрез границата с Гърция. С първи ден на доставка на 28 октомври 2021 г. беше извършено и пазарно обединение на границата с Румъния като част от единния европейски пазар „Ден напред“. Чрез включването на българо-румънската граница регионът на Югоизточна Европа (ЮИЕ) вече е напълно интегриран към пазар „Ден напред“ в рамките на Европейския съюз.

Единното обединение на пазарите „Ден напред“ (SDAC) в ЕС разпределя ограничения трансграничен капацитет за пренос по най-ефективния начин, обединявайки пазарите за електрическа енергия на едро от различни региони посредством общ алгоритъм, отчитащ едновременно трансграничните ограничения при преноса, максимизирайки по този начин ползите за всички участници на пазарите.

Либерализация на допълнителните услуги

С измененията на нормативните изисквания в Закон за енергетиката (ЗЕ), изм. и доп. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021 г., и съответните изменения в Правила за търговия с електрическа енергия, Операторът на електропреносната мрежа закупува разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности въз основа на тръжна процедура.

Разполагаемостта за резерв за допълнителни услуги, необходими на ЕСО за регулиране на системата в деня на доставка (Д) се закупуват на тръжен принцип, съгласно „Правила за провеждане на тръжни процедури за закупуване на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности“ (Правилата) от всички производители, които са регистрирани, като доставчици на резерв за първично регулиране, резерв за автоматично и ръчно вторично регулиране.

Търговете за резерв за първично регулиране, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране за компенсиране на измененията в баланса в реално време, в резултат на обмена на енергия в ЕЕС и работата на ВЕИ стартираха на месечен принцип, след което търговете станаха дневни.

От 01.07.2021 г. ЕСО ЕАД провежда ежедневни тържни процедури за присъждане на цена на регулиращата енергия, предоставяна от доставчиците на резерв и изготвяне на приоритетни списъци за активиране на резерви за автоматично вторично и ръчно вторично регулиране.

НЕК ЕАД участва на търговете за резерв в качеството на Агрегатор с централите: ТЕЦ „Ей и Ес Гълъбово Марица изток 1“ ЕООД, ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД.

5 Приходи от продажби

	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
<i>Приходи от продажби на електрическа енергия</i>		
Продажби на крайни снабдители и електроразпределителни дружества	1,212,630	1,273,425
Приходи от продажби на свободния пазар и от износ	985,972	176,319
Продажби на балансираща електрическа енергия	149,580	52,235
Продажби от доставчик от последна инстанция на клиенти средно и високо напрежение	32,042	5,688
Приходи ел. енергия чл.73 ал.1 т.1 от ПТВЕ	913	1,244
	2,381,137	1,508,911
<i>Приходи от други продажби</i>		
Приходи от продажби на резерв и системни услуги	40,959	19,501
Приходи от услуга „водоподаване“	8,711	5,669
Корекция на приходи от добавка към цена пренос за зелена енергия	(514)	-
Корекция на приходи от добавка към цена пренос за ВЕКП	(177)	-
Корекция на приходи от пренос за невъзстановяеми разходи	(157)	-
Приходи от услуга – координатор на специална балансираща група	36	36
	48,858	25,206
Общо приходи от продажби	2,429,995	1,534,117

През 2021 г. са извършени корекции на приходи от добавка към цена пренос за зелена енергия в размер на 514 хил. лв., приходи от добавка към цена пренос за ВЕКП в размер на 177 хил. лв., приходи от пренос за невъзстановяеми разходи в размер на 157 хил. лв. във връзка, отчетени в предходни периоди, на база влезли в сила през периода решения на правни спорове.

6 Други приходи от дейността

В други приходи от дейността Дружеството включва приходи по договори с клиенти, които не са свързани с основната дейност и са инцидентни, също така приходи и доходи, които се оценяват по други стандарти.

	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
<i>Други приходи по договори с клиенти, в т.ч.</i>		
Приходи от продажба на текущи активи	70	130
Приходи от продажба на стоки и краткотрайни активи	1,008	825
Приходи от продажби на услуги почивни бази	950	607
Приходи от продажба на такси и услуги	2,215	384
	4,243	1,946
<i>Други приходи, в т.ч.</i>		
Приходи от неустойки за забавени плащания от клиенти	1,410	784
Приходи от финансиране (Бележка 29)	754	590
Приходи от неустойки по договори	1,097	1,606
Приходи от застрахователни обезщетения	13	16
Приходи от наеми	131	116
Приходи от излишъци на активи	18	13
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	65	547
Приходи от отписани задължения	107	110
Други приходи	9,885	796
	13,480	4,578
	17,723	6,524

Други приходи за 2021 г. включва основно приходи, свързани с лихви за забава и съдебни разноски, по съдебни дела в размер 9,688 хил. лв.

7 Приходи от договори с клиенти

7.1 Сегментна информация за приходите по договори с клиенти

Основните групи приходи по договори с клиенти включват:

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от договори с клиенти, свързани с продажба на електрическа енергия	2,421,284	1,528,448
Приходи от договори с клиенти, свързани с предоставяне на услуги	10,926	6,053
Приходи от продажба на стоки и краткотрайни активи	1,078	955
Приходи от продажби на услуги почивни бази	950	607
Общо приходи по договори с клиенти	2,434,238	1,536,063

7.2 Географски пазари

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Вътрешен пазар	2,434,238	1,536,063
	2,434,238	1,536,063

7.3 Момент във времето за признаване на приходите

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	2,432,210	1,534,501
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	2,028	1,562
	2,434,238	1,536,063

Следващата таблица предоставя информация за прилаганата от Дружеството счетоводна политика за признаване на приходите и времето на удовлетворяване на задължения за изпълнение на договорите с клиенти по МСФО 15.

Вид на продукта/услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15
Договори за продажба на електрическа енергия	Клиентите получават контрол когато електрическата енергия се достави, което става след регистрацията на графици от Дружеството и клиента. Фактурите са платими обикновено в срок от 30 дни.	Приходите от продажбата на електрическа енергия се признават, с течение на времето. Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, на базата на показванията на електромерите за консумирана в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право по договора
Приходи от услуги	Контролът се прехвърля, когато услугата е извършена. Вземането е дължимо незабавно.	Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния

Вид на продукта/услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15
		период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени.
Приходи от продажби на услуги почивни бази	Контролът се прехвърля, когато услугата е извършена. Вземането е дължимо незабавно.	Приходите от предоставяне на услуги, свързани с предоставяне на нощувки в почивните бази на Дружеството, се признават в счетоводния период, през който са реализирани нощувките.
Приходи от продажби на краткотрайни активи	Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е до 30 след доставката.	Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи.

6.4. Салда по договори с клиенти

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания от клиенти (бележка 22)	129,892	90,319
Търговски вземания от свързани лица (бележка 24)	162,688	68,079
	292,580	158,398

Търговските вземания не са лихвоносни и обичайният кредитен срок е до 30 дни.

8 Приходи от Фонд Сигурност на енергийната система (Фонд СЕС)

С измененията в Закон за енергетиката (ЗЕ), ДВ, бр. 56 от 2015 г., се създаде Фонд "Сигурност на електроенергийната система", който е юридическо лице със седалище София. Разпоредбите, с които се регламентира дейността на фонда са разписани в чл. 36б до чл. 36к на Закон за енергетиката.

Една от целите на фонда е управление на средствата за покриване на разходите, извършени от обществения доставчик (ОД), произтичащи от задълженията му по изкупуване на електрическа енергия от производители присъединени към електропреносната мрежа, по договори за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия, както и тази, произведена от възобновяеми източници, от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия и количеството електрическа енергия от производители, ползващи местни първични енергийни източници (на гориво), до 15 на сто от цялата първична енергия, необходима за производството на електрическа енергия. Други разходи на обществения доставчик, които могат да бъдат покрити от фонда, са такива определени с решение на комисията, включително за минали регулаторни периоди. Плащането към обществения доставчик за покриване на разходите със средства от фонда се извършва ежемесечно.

За ценовия период от 1 юли 2020 г. до 30 юни 2021 г. разходите на обществения доставчик, които се покриват от фонда, съгласно решение № Ц-29 от 1 юли 2020 г. на КЕВР са оценени общо на 881,500 хил. лв. и включват компенсация на разходи за предходен период в размер на 16,697 хил. лв. От приходите във Фонд СЕС за настоящия период се компенсират разходи между прогнозната пазарна цена и преференциалните цени по дългосрочни договори – 612,710 хил. лв., и 88,923 хил. лв. за цена достъп на производители и дължимка вноска по чл.36е от ЗЕ, ВЕИ –66,448 хил. лв. (до 1 МВт инсталирана мощност) и ВЕКП до 1 МВт инсталирана мощност – 1,113 хил. лв. или общо 769,194 хил. лв. Също така се компенсират и 95,609 хил. лв. на ТЕЦ Марица изток 2 през

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

обществения доставчик. С решение № Ц-10 от 24 февруари 2021 г. КЕВР определи разходи в размер на 247,027 хил. лв. за компенсиране на ОД от Фонд СЕС, произтичащи от по-високата отчетена и очаквана цена на въглеродните емисии до края на регулаторния период спрямо прогнозираната в Решение № Ц-29 от 1 юли 2020 г. Така за ценовия период от 1 юли 2020 г. до 30 юни 2021 г. разходите на обществения доставчик, които се покриват от фонда, съгласно Решение № Ц-29 от 1 юли 2020 г. и Решение № Ц-10 от 24.02.2021 г. на КЕВР са оценени общо на 1,128,527 хил. лв.

За ценовия период от 1 юли 2021 г. до 30 юни 2022 г. разходите на обществения доставчик, които се покриват от фонда, съгласно решение № Ц-27 от 1 юли 2021 г. на КЕВР са оценени общо на 1,335,421 хил. лв. и включват компенсация на разходи за предходен период в размер на 161,675 хил. лв. Тези разходи за предходния период включват: компенсиране на обществения доставчик разходи за закупуване на електроенергия от централите с дългосрочни договори във връзка с повишени цени на квоти парникови газове спрямо заложените в съгласно Решение № Ц-29 от 1 юли 2020 г. и Решение № Ц-10 от 24.02.2021 г. на КЕВР в размер на 18,653 хил. лв.; компенсиране на обществения доставчик разходи за закупуване на електроенергия от ВЕИ производители в размер на 17,558 хил. лв. (в решението са определени средства в размер на 19,000 хил. лв., но по отчет са в размер на 17,558 хил. лв.); обществения доставчик получава като посредник средства в размер на 106 хил. лв. за възстановяване на недовзета помощ по Наредба Е-РД-04-06 от 28.09.2016 г. във връзка с писмо № Е-Е-ДП-132 от 28.01.2021 г. от Министерство на енергетиката; общественият доставчик получава като посредник средства за възстановяване в размер на 223 хил. лв. в резултат от промяна на преференциални цени на закупена електроенергия от ВЕКП, в изпълнение на влезли в сила съдебни решения; компенсиране на разходи на обществения доставчик като посредник във връзка със Заповед № Е-РЗ-16-377 от 05.05.2021 г. на Министъра на енергетиката относно допълнително задължение за обслужване на обществото, наложено на ТЕЦ Марица изток 2 в размер на 14,118 хил. лв.; компенсиране на разходи на обществения доставчик като посредник във връзка с искане по чл.35 ал.2 т.2 от ЗЕ на ТЕЦ Марица изток 2 за количества електроенергия по Решение Ц19 от 01.07.2019 г. и Решение Ц 29 от 01.07.2020 г. в размер на 111,017 хил. лв.

От приходите във Фонд СЕС за настоящия период се компенсират разходи между прогнозната пазарна цена и преференциалните цени по дългосрочни договори – 926,213 хил. лв., и 104,464 хил. лв. за цена достъп на производители и дължима вноска по чл.36е от ЗЕ, ВЕИ – 47 894 хил. лв. (до 500 КВт инсталирана мощност) и ВЕКП до 500 КВт инсталирана мощност – 959 хил. лв. или общо 1,079,531 хил. лв. Също така се компенсират и 94,214 хил. лв. на ТЕЦ Марица изток 2 през обществения доставчик. Така за ценовия период от 1 юли 2021 г. до 30 юни 2022 г. разходите на обществения доставчик, които се покриват от фонда, съгласно Решение № Ц-27 от 1 юли 2021 г. на КЕВР са оценени общо на 1,173,745 хил. лв.

По своята същност предоставените от Фонд СЕС средства, представляват безвъзмездни средства, предоставени от държавата, попадащи в обхвата на МСС 20 „Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата и оповестяване на държавна помощ“. Предоставените от Фонд СЕС средства се признават в печалбата или загубата на системна база (месечно) през периодите, през които предприятието признава като разход съответните разходи, които безвъзмездните средства са предназначени да компенсират до изчерпването на бюджета на фонда. В процеса на предявяване на исканията за компенсации, ако разходите на Дружеството надхвърлят регламентирания в ценовото решение на КЕВР за регулаторния период, дори да отговарят на условията за възстановяване, превишението следва да се признава като приход от финансиране след получаване на паричните средства. Това се дължи на факта, че не може да бъде определен моментът на тяхното възстановяване поради изчерпване на бюджета за компенсации на Фонда.

За периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г. на НЕК ЕАД са признати приходи за компенсиране разходите на обществения доставчик в размер на 1,628,038 хил. лв. (2020 г.: 978,293 хил. лв.), оповестени в Бележка 23 Вземания от Фонд Сигурност на електроенергийната система.

9 Разходи за електрическа енергия

	2021 г.	2020 г.
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за електрическа енергия от ТЕЦ	2,784,325	1,889,662
Разходи за електрическа енергия от АЕЦ „Козлодуй“	161,588	162,049
Разходи за електрическа енергия от възобновяеми източници, средно и високо напрежение	128,481	127,651
(Възстановени разходи)/ разходи за електрическа енергия от централи с комбинирано производство, средно и високо напрежение	(14,477)	1,230
Електрическа енергия за балансиращ пазар	6,469	3,182
Електрическа енергия чл.73, ал.1, т.1 от ПТТЕ	880	1,824
Други доставчици на ЕЕ	28,661	1,793
	3,095,927	2,187,391

През 2021 г. са възстановени разходи за електрическа енергия от централи с комбинирано производство в размер на 15,219 хил. лв., в т. ч. 15,169 хил. лв. свързани с приключили правни спорове с „Топлофикация София“ ЕАД.

10 Разходи за материали

	2021 г.	2020 г.
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за електроенергия	1,070	1,216
Разходи за течни горива	977	826
Разходи за хранителни продукти	531	427
Разходи за материали за придобиване на машини и съоръжения по стопански начин	1,178	943
Разходи за работно облекло	325	492
Разходи за резервни части	218	498
Разходи за смазочни материали	95	84
Разходи за инструменти и инвентар	161	139
Разходи за други материали	1,396	1,188
	5,951	5,813

11 Разходи за външни услуги

	2021 г.	2020 г.
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за застраховки	16,750	17,498
Разходи за охрана на обекти	11,811	10,866
Разходи за данъци и такси	5,833	3,363
Разходи за системни услуги	8,455	5,294
Разходи за ремонт на машини и съоръжения чрез възлагане	344	1,125
Разходи за услуга водоподаване	1,215	1,215
Разходи за управленски услуги – ББХ ЕАД	89	62
Разходи за такси и услуги борсов пазар на ЕЕ	894	403
Разходи по охрана на труда	50	86
Разходи за други външни услуги	1,618	1,617
	47,059	41,529

12 Възстановена обезценка на финансови активи

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от клиенти	(3,792)	(2,434)
Съдебни и присъдени вземания	(1,600)	124
Търговски вземания от свързани лица и ФСЕС	(8)	-
Други вземания	1,179	(787)
Парични средства и краткосрочни депозити	(395)	84
Възстановена обезценка на финансови активи	(4,616)	(3,013)

13 Разходи за персонала

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Заплати и възнаграждения	58,007	53,827
Осигуряване „Социални надбавки и помощи“	19,125	18,125
Осигуровки фонд „Пенсии“	6,689	6,570
Други задължителни осигуровки за фондовете на ДОО	3,017	2,882
Здравни осигуровки	3,126	3,046
Начисления за обезщетение при пенсиониране (Бележка 33)	1,046	1,020
Други осигуровки и надбавки	4,363	4,183
	95,373	89,653

14 Други разходи и суми с корективен характер

Други разходи

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за глоби и неустойки	9	256
Разходи за местни данъци и такси	1,428	1,304
Разходи за данъци върху разходите	663	654
Разходи за командировки	404	330
Разходи за обучение и квалификация	254	142
Разходи за дарения	1	51
Брак на материални запаси и имоти, машини и съоръжения	366	8
Други и други съдебни разходи	22,892	2,606
	26,017	5,351

Други разходи включват основно разходи за обезщетения, лихви за забава и съдебни разходи по приключили съдебни дела в размер 21,249 хил. лв. (2020 г.: 1,461 хил. лв.).

Суми с корективен характер

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Промени в наличности на материали собствено производство	160	116
Отчетна стойност на продадени текущи активи	(250)	(198)
Коректив за разходи за придобиване на имоти машини и съоръжения	1,404	1,193
	1,314	1,111

15 Финансови разходи

	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Финансови разходи		
Разходи за лихви по кредити, отчитани по амортизирана стойност	(107,070)	(137,330)
Общ лихвен разход (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) за финансови пасиви, които не са оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	(107,070)	(137,330)
Разходи за лихви по доходи на персонала при пенсиониране (Бележка 34)	(72)	(82)
Нетна загуба от курсови разлики	(742)	(5)
Разходи за банкови и други такси	(673)	(20)
	(108,557)	(137,437)
Финансови приходи		
Нетна печалба от курсови разлики	2	-
Нетни финансови разходи	(108,555)	(137,437)

16 Разходи/приходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (2020 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	688,684	43,323
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху дохода	(68,868)	(4,332)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	34,268	19,139
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:	(6,905)	(14,862)
Текущ разход за данък върху дохода	(41,505)	-
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	2,917	2,991
(Разход)/приход за данък върху дохода	(38,588)	2,991
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи, признати в ДВД	(8,106)	59

Бележка 30 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

17 Имоти, машини и съоръжения

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Активи в процес на изграждане	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:						
На 1 януари 2020 г.	184,147	2,419,054	7,963	11,360	2,364,064	4,986,588
Придобити	-	-	-	-	76,969	76,969
Трансфери по групи и в нематериални активи	1,613	11,880	16	102	(13,927)	(316)
Отписани	(53)	(3,391)	(102)	(363)	(1,410)	(5,319)
На 31 декември 2020 г.	185,707	2,427,543	7,877	11,099	2,425,696	5,057,922
На 1 януари 2021 г.	185,707	2,427,543	7,877	11,099	2,425,696	5,057,922
Придобити	-	-	-	-	81,348	81,348
Трансфери по групи и в нематериални активи	453	10,298	90	39	(10,952)	(72)
Отписани	(377)	(162)	(6)	(283)	(729)	(1,557)
Преоценка, отчетена през друг всеобхватен доход	12,038	69,236	122	-	-	81,396
Отписана амортизация в резултат на преоценка	(9,646)	(120,573)	(705)	-	-	(130,924)
Преоценка, отчетена през печалба или загуба	(214)	15	-	-	-	(199)
На 31 декември 2021 г.	187,961	2,386,357	7,378	10,855	2,495,363	5,087,914
Амортизация						
На 1 януари 2020 г.	5,051	150,727	6,302	10,589	-	172,669
Начислена амортизация за годината	3,327	52,170	546	173	-	56,216
Отписана	(3)	(3,383)	(102)	(362)	-	(3,850)
На 31 декември 2020 г.	8,375	199,514	6,746	10,400	-	225,035
На 1 януари 2021 г.	8,375	199,514	6,746	10,400	-	225,035
Начислена амортизация за годината	3,352	52,084	425	177	-	56,038
Отписана	(11)	(162)	(6)	(283)	-	(462)
Отписана амортизация от последваща оценка 31.12.2021 г., отчетена през друг всеобхватен доход	(9,646)	(120,573)	(705)	-	-	(130,924)
На 31 декември 2021 г.	2,070	130,863	6,460	10,294	-	149,687
Балансова стойност:						
На 31 декември 2020 г.	177,332	2,228,029	1,131	699	2,425,696	4,832,887
На 31 декември 2021 г.	185,891	2,255,494	918	561	2,495,363	4,938,227

Преглед за преоценка

Съгласно счетоводната политика имотите, машините и съоръженията се преоценяват на 3 години или на по-кратки срокове. Към 31 декември 2021 г. е извършена оценка на справедливата стойност съгласно изискванията на МСС 16 и МСФО 13. Преоценката е извършена на база на оценка на техните справедливи стойности от независими лицензирани оценители.

Преоценка в размер на 81,398 хил. лв. е отчетена в другия всеобхватен доход, нетно от данъци. Разход от обезценка в размер на 199 хил. лв. е отчетен в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи от оценка на имоти, машини и съоръжения“.

Съгласно МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“, при оценяването на справедливата стойност на нефинансовите активи се отчита способността на даден пазарен участник да генерира икономически ползи чрез използване на актива с цел максимизиране на стойността му или чрез продажбата му на друг пазарен участник, който ще го използва по такъв начин. Активите на НЕК ЕАД, включени в прегледа за преоценка, са специфични, строго свързани с дейността на дружеството и алтернативната употреба на по - голяма част от тях е невъзможна

или трудно, т.е. друго използване от страна на пазарните участници, малко вероятно би довело до максимизиране стойността на активите, поради което е прието, че текущото им използване в дейността максимизира стойността.

При прегледа са приложени подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните категории имоти, машини и съоръжения, като е ползвана комбинация от трите базисни подхода, основани на икономическите принципи на равновесие на цените, очаквани ползи или заместване :

- Пазарен подход- извежда индикативна стойност, като сравнява актива, предмет на оценка с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация.
- Приходен подход-извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност, т.е. разглежда прихода , който актива ще генерира през полезния си живот и извежда индикативна стойност чрез процес на капитализация.
- Разходен подход-извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна стойност чрез покупка или изграждане.

В рамките на всеки подход, както и при възможните комбинации между тях са ползвани една или няколко техники (методи) за оценяване:

- Метод на пазарните сравнения, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на сравнение на цени на активен пазар при актуални сделки с идентични права върху активи, имащи сходни характеристики.
- Метод на дисконтираните парични потоци, извежда стойност на базата на поредица от парични потоци за бъдещи периоди, които се преобразуват към настояща стойност, чрез прилагане на подходяща дисконтова норма.
- Метод на амортизираната възстановителна стойност, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на разходите за неговото създаване или заместване с подобен към момента на оценката, намалени със стойността на физическото, морално и икономическо обезценяване.

Оценката по справедлива стойност към 31 декември 2021 г. е базирана на наблюдаеми и ненаблюдаеми данни, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Съгласно счетоводната политика при оценката до справедлива стойност се прилага ниво на същественост за отклонението между балансовата стойност и справедливата стойност до 5%. За съществено се счита и отклонение което е под 5% , ако кумулативният ефект е съществен за целите на изготвяне на финансовия отчет.

Преглед за обезценка

Към 31 декември 2021 г. Дружеството е извършило преглед за наличие на индикации за обезценка. Избраното ниво за тест за обезценка на активите на Дружеството е единица генерираща парични потоци. При прегледа не са настъпили съществени промени спрямо предходния период, свързани с пазарната и икономическата среда, в която функционира дружеството и е преценило, че балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения не надвишава възстановимата им стойност.

Активи в процес на изграждане

Активите, в процес на изграждане, включват следните съществени разходи по инвестиционни проекти.

Обект	2021 г.	2020 г.
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Проект АЕЦ Белене	2,380,329	2,325,019
Проект Яденица	42,849	42,701
Каскада Горна Арда	24,513	24,513
Каскада Места	7,118	7,118
Други обекти	40,553	26,345
Общо	2,495,363	2,425,696

В активите в процес на изграждане, са включени разходи по проекти в размер на 38,114 хил. лв. (31.12.2020 г. 38,053 хил. лв.), които поради влошеното финансово състояние на НЕК ЕАД, през последните години, ръководството на Дружеството не предвижда финансиране (Каскада Горна Арда, Места и други по-малки проекти). Същите не са включени в инвестиционната програма на Дружеството за следващия пет годишен период.

Проект АЕЦ Белене

Строителството по проект за изграждане на АЕЦ „Белене“ е започнало през 1981 г. През 1991 г. финансирането на проекта е спряно.

През май 2004 г., Правителството на Република България взе решение да се продължат дейностите по изграждането на втора атомна електроцентрала Белене, като на 7 април 2005 г. в съответствие с изискванията на чл. 45 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия, взе окончателно решение за изграждане на АЕЦ „Белене“.

На 30 октомври 2006 г. НЕК ЕАД официално обяви за изпълнител ЗАО „Атомстройекспорт“ с вариант А92 за изграждане на два 1,000 мегаватова блока с леководни реактори на площадката в Белене.

На 29 ноември 2006 г. в гр. София ЗАО „Атомстройекспорт“ и НЕК ЕАД подписаха Споразумение за изграждане на АЕЦ „Белене“.

На 29 март 2012 г. Правителството на Република България взе решение за прекратяване изграждането на Ядрена централа на площадка „Белене“. С решение от 27 февруари 2013 г. 41-то Народно събрание подкрепя решението на правителството за спиране на проекта за строителство на нова ядрена електроцентрала на площадката „Белене“ и настоява за окончателното му прекратяване.

На 14.06.2016 г. Арбитражният трибунал към Международната търговска камара – Париж постанови решение, с което осъжда НЕК ЕАД да заплати на АО Атомстройекспорт (АСЕ) сума в размер на 1,176,661 хил. лв. (601,167 хил. евро).

На 7 юни 2018 г. Народното събрание взе решение за възобновяване на действията по търсенето на възможности за изграждане на АЕЦ „Белене“ съвместно със стратегически инвеститор, на пазарен принцип и без предоставяне на държавна гаранция, чрез отделяне на активите и пасивите за проекта АЕЦ „Белене“ в отделно проектно дружество.

Министерският съвет отмени Решение №250 от 2012 г. за отмяна на Решение №259 от 2005 г. за прекратяване изграждането на Ядрена централа на площадка „Белене“ и определяне на енергиен обект „Ядрена централа на площадка „Белене“ като обект с национално значение и на Решение №260 на Министерския съвет от 2005 г. за изграждане на ядрена централа на площадка „Белене“.

В изпълнение на решения на Народното събрание от 7-ми юни 2018 г. и на Министерския съвет от 27-ми юни 2018 г. „Национална електрическа компания“ ЕАД отправи покана за избор на стратегически инвеститор за изграждане на АЕЦ „Белене“. В рамките на поканата се дава възможност и за заявяване на интерес за придобиване на миноритарно участие в бъдещата проектна компания, както и/или за закупуване на електрическа енергия от бъдещата електроцентрала. Целта на поканата е да предостави определена информация на страните, които желаят да заявят участие в процедурата.

В рамките на обявения срок тринадесет кандидата са подали заявления.

Министерството на енергетиката изпрати писма до петте компании от "краткия списък" (short list) изготвен от работна група, съобразно с предвижданията на процедурата за избор на стратегически инвеститор за реализацията на АЕЦ „Белене“, за потвърждаване на подаването на обвързващи оферти за по-нататъшното си участие в процедурата.

В Министерство на енергетиката до 31 януари 2020 г. са получени писма за потвърждение за подаване на обвързващи оферти и от петте компании.

Индикативният срок за подаване на обвързващата оферта се предвиждаше да бъде 31 май 2020 г., но във връзка с актуалната пандемична обстановка срокът за изготвяне на обвързващи оферти ще започне да тече от датата, на която ще бъде осигурен физически достъп на кандидатите до "информационната зала" за проекта, обособена в сградата на Националната електрическа компания.

Изпратен е информационният меморандум за проекта АЕЦ "Белене" до всички потенциални кандидати от т.нар. "кратка листа" (short list). Това са Китайската национална ядрена корпорация (CNNC), Атоменергопром АД - Росатом, Кореиската хидро-ядрена корпорация, Фраматом САС – Франция и Дженерал Електрик, САЩ.

Меморандумът съдържа базова информация за проекта, правната рамка в страната, както и анализ на пазарната ситуация в региона. Изпращането му до кандидатите е, след като през м. април те са подписали споразумението за конфиденциалност по проекта. То е обвързващо както за самите тях, така и за всички техни консултанти, банкери, агенти и други.

Като се отчитат продължаващите мерки в много държави във връзка с пандемията от коронавирус, информационният меморандум е изпратен онлайн. Стремелът на българската страна е да създаде оптимални условия за кандидатите да подготвят обвързващата си оферта в условията на извънредно положение.

През 2021 г. изменението в капитализираните разходи по проекта е 55,311 хил. лв., представляващи разходи по съхранение, капитализирани лихви и други.

Към 31 декември 2021 г. стойността на разходите за проект АЕЦ „Белене“, включени в салдото на активи в процес на изграждане, е в размер на 2,380,330 хил. лв. (31.12.2020 г.: 2,325,019 хил. лв.), свързани с проект Белене са и имоти, машини и съоръжения с балансовата стойност в размер на 75,170 хил. лв. към (31.12.2020 г.: 74,061 хил. лв.).

Към 31 декември 2021 г. Дружеството не е в състояние да направи надеждна оценка за възстановимата стойност на разходите по проекта, включени в стойността на имоти, машини и съоръжения в процес на изграждане, поради специфичния характер и липсата на яснота относно бъдещата реализация на проекта, която не е изцяло под контрола на ръководството на Дружеството.

На база на гореизложените факти, ръководството на Дружеството счита, че към 31 декември 2021 г. съществува значителна несигурност относно бъдещата реализация на проекта, възстановимата стойност на активите, свързани с проекта за изграждане на АЕЦ „Белене“.

Активи публична държавна собственост

Към 31 декември 2021 г. в имоти, машини и съоръжения са включени активи с балансова стойност 872,920 хил. лв. (2020 г.: 882,950 хил. лв.), които са обявени за публична държавна собственост по Закона за водите. НЕК ЕАД, чрез предприятие „Язовири и каскади“, извършва всички дейности по поддържането и стопанисването на язовирните стени, прилежащите им съоръжения и събирателните деривации на част от комплексните и значими язовири - публична държавна собственост съгласно чл.13, ал.1, т.1 от Закона за водите. Съгласно изискванията на същия закон функциите по стопанисване и поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях следва да се изпълняват от „оператор на язовирна стена“, която функция към датата на съставяне на този финансов отчет все още не е възложена на Дружеството от компетентните органи. Към датата на настоящия финансов отчет, няма промяна в нормативната уредба по отношение на собствеността и експлоатацията на посочените активи.

До уточняване на бъдещи промени относно гореспоменатите водностопански съоръжения, те се стопанисват от НЕК ЕАД, срещу което Дружеството генерира приходи.

Активи с неустановена собственост

Към 31 декември 2021 г. за земи и сгради с балансова стойност в размер на 17,333 хил. лв. (31.12.2020 г.: 17,001 хил. лв.) тече процедура по издаване на актове за държавна собственост.

Обезпечения по кредити

За обезпечение на експортния и търговските заеми от ИНГ Банк Н.В. – Холандия са вписани договорна ипотека на земите и сградите на ВЕЦ Студен кладенец, ВЕЦ Ивайловград и ВЕЦ Кърджали (каскада „Долна Арда“) с балансова стойност –16,118 хил. лв. (2020 г.: 16,248 хил. лв.) и особен залог на движими вещи, като са заложили всички текущи и бъдещи активи, включително машини и съоръжения, част от каскада „Долна Арда“, в полза на ИНГ Банк Н.В. Издадени са записи на заповед в полза на Банката. Заемът е напълно погасен през ноември 2020 г. и предстои заличаване на обезпеченията.

Към 31 декември 2019 г. заемът от Банк Аустрия Кредитанщалт е изцяло погасен. През 2020 г. е започната дейност по заличаване на обезпеченията по заема и към 31.12.2020 г. има частично заличаване на обезпечения, към 31.03.2021 г. всички обезпечения по кредита са напълно заличени.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Други оповестявания

За имотите, машините и съоръженията, отчитани по преоценена стойност, оповестяването на балансовата сума, която би била призната, ако активите се отчитаха съгласно метода на цената на придобиване, е практически неприложимо, поради сложността на притежаваните активи и дългите периоди от време, през които тези активи са собственост на Дружеството.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация“. Приходите и разходите от обезценки са включени на ред „Приходи/разходи от оценка на ИМС“.

18 Нематериални активи

	Лицензи хил. лв.	Софтуер хил. лв.	Други хил. лв.	Общо хил. лв.
Отчетна стойност				
На 1 януари 2020 г.	2,723	17,886	15,067	35,676
Придобити	132	62	122	316
Отписани	(139)	(47)	(5)	(191)
На 31 декември 2020 г.	2,716	17,901	15,184	35,801
На 1 януари 2021 г.	2,716	17,901	15,184	35,801
Придобити	10	14	48	72
Отписани	-	(55)	(1)	(56)
На 31 декември 2021 г.	2,726	17,860	15,231	35,817
Амортизация				
На 1 януари 2020 г.	2,580	17,829	13,421	33,830
Начислена	73	46	180	299
Отписана	(139)	(47)	(5)	(191)
На 31 декември 2020 г.	2,514	17,828	13,596	33,938
На 1 януари 2021 г.	2,514	17,828	13,596	33,938
Начислена	66	44	183	293
Отписана	-	(55)	(1)	(56)
На 31 декември 2021 г.	2,580	17,817	13,778	34,175
Балансова стойност				
На 31 декември 2020 г.	202	73	1,588	1,863
На 31 декември 2021 г.	146	43	1,453	1,642

Дружеството е извършило преглед за обезценка на нематериалните активи към 31 декември 2021 г. Не са установени индикатори за това, че балансовата стойност на активите надвишава тяхната възстановима стойност.

19 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

	Държава	Дял	31 декември 2021 г.	Дял	31 декември 2020 г.
			Стойност на инвестицията хил. лв.		Стойност на инвестицията хил. лв.
Асоциирани и съвместни предприятия					
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	България	27%	55,289	27%	55,289
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	България	27%	14	27%	14
ЗАД Енергия	България	42%	1,512	42%	1,512
ПОД Алианс България АД	България	34%	1,020	34%	1,020
ХЕК "Торна Арда" АД	България	24%	-	24%	-
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.	Гърция	50%	59	50%	59
			57.894		57.894

Инвестициите са отчетени по себестойност. Датата на финансовите отчети на асоциираните и съвместните предприятия е 31 декември. Акциите на асоциираните предприятия не се търгуват на публична фондова борса.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Всички трансфери на парични средства към Дружеството, като изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51% от всички акционери в асоциираните предприятия.

През 2018 г. акционерният капитал на ХЕК „Горна Арда“ АД е увеличен, чрез издаване на нови акции, като след увеличението, съотношението между броя на акциите, притежавани от акционерите е както следва:

- ЕВН АГ-Австрия – 22,140 броя акции, респективно 76 % от регистрирания капитал
- НЕК ЕАД -6,990 броя акции , респективно 24 % от регистрирания капитал.

През 2018 г. също така капиталът на ХЕК „Горна Арда“ АД е намален чрез номиналната стойност на всяка акция от 100 лева на 2 лева, като намаленият капитал е в размер на 58,260 лв.

Предвид обстоятелството, че ХЕК „Горна Арда“ не осъществява дейност, не генерира приходи, няма бюджети и прогноза за бъдещо развитие, Ръководството е взело Решение и през 2018 г. инвестицията на НЕК ЕАД в размер на 1,467 хил. лв. е обезценена на 100 %.

През периода ПОД Алианс България АД е увеличило акционерния си капитал от 5,000 хил. лв. на 7,500 хил. лв. чрез разпределяне на печалби.

Обобщена финансова информация за асоциирани и съвместни предприятия

В таблиците е представена обобщена финансова информация на база на финансовите отчети на асоциираните и съвместните предприятия на НЕК ЕАД

	Общо активи	Общо пасиви	Приходи	Нетна печалба
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2021 г.				
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	1,261,327	926,081	1,169,590	106,054
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	17,779	12,770	32,367	4,943
ЗАД Енергия АД	53,106	18,843	19,073	13,741
ПОД Алианс България АД	83,596	8,264	45,666	24,168
„ХЕК Горна Арда“ АД*	-	-	-	-
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А.	-	-	-	-
– NECO S.A.*	-	-	-	-
	1,415,808	965,958	1,266,696	148,906

* Финансова информация за периода, приключващ на 31 декември 2021 г., не е представена, т.к. тези дружества не са извършвали дейност за периода.

	Общо активи	Общо пасиви	Приходи	Нетна печалба/ (загуба)
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2020 г.				
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	908,976	570,491	696,405	106,279
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	18,086	12,950	33,702	5,072
ЗАД Енергия АД	50,985	20,457	15,219	9,737
ПОД Алианс България АД	73,044	3,585	37,864	21,253
„ХЕК Горна Арда“ АД	141	1	-	(2)
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.	3,489	2,110	-	(473)
	1,054,721	609,594	783,190	141,866

20 Приходи от дивиденди от асоциирани предприятия

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	30,510	31,050
ЗАД Енергия	4,170	3,277
ПОД Алианс България АД	6,221	5,569
КонтурГлобал Оперейшънс България АД	1 369	1 396
	42,270	41,292

21 Материални запаси

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Материални запаси	12,179	10,689
Обезценка до нетна реализуема стойност	(18)	(18)
Материални запаси, нетно от обезценка	12.161	10.671

Изменението на обезценката на материални запаси до нетна реализуема стойност през годината е както следва:

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо на 1 януари	(18)	(18)
Салдо на 31 декември	(18)	(18)

Материалните запаси към 31 декември 2021 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

Към 31 декември 2020 г Дружеството е извършило преглед на основната част от материалните запаси. При прегледа на материалните запаси бе установено, че балансовата им стойност не се различава съществено от нетната им реализуема стойност.

22 Търговски и други вземания

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски и други вземания, брутна сума	194,740	194,740
Нарупана обезценка на търговски вземания	(194 740)	(194 740)
Търговски вземания, нетна сума	-	-
Вземания от клиенти електрическа енергия брутно	152,239	119,316
Обезценка на вземания от клиенти за ел. енергия	(22 681)	(29 758)
Вземания от клиенти за ел. енергия, нетно от обезценка	129,558	89,558
Вземания от клиенти други продажби брутно	631	1,013
Обезценка на вземания от клиенти други продажби	(297)	(252)
Вземания от клиенти други продажби нетно	334	761
Съдебни и присъдени вземания, отчетна стойност	63,019	53,324
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(50 413)	(47 503)
Съдебни и присъдени вземания, нетно от обезценка	12,606	5,821
Други вземания, брутно	12,150	12,363
Обезценка на други вземания	(11 256)	(12 013)
Други вземания, нетно от обезценка	894	350
Финансови активи	143 392	96 490
Данъци за възстановяване в т.ч.:	-	11,737
ДДС за възстановяване и митни сборове	-	11,737
Търговски и други вземания- текуща част	143,392	108,227

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Търговските вземания не са лихвоносни и обикновено са със срок на плащане от 1 до 30 дни.

Към 31 декември 2021 г. дружеството е извършило преглед и е начислило обезценка за очаквани кредитни загуби, в съответствие с приетата счетоводна политика и изискванията на МСФО 9.

Движението на обезценката за очаквани кредитни загуби на вземания от клиенти е представени по долу:

Движение на обезценката на търговски и други вземания

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Салдо на 1 януари обезценка по МСФО 9

Начислена за периода

Реинтегрирана

Отписана

Салдо на 31 декември обезценка по МСФО 9

2021 г.	2020 г.
хил. лв.	хил. лв.
(284,266)	(286,551)
(2,437)	(3,429)
7,304	5,398
12	316
(279,387)	(284,266)

23 Вземания от Фонд СЕС

Вземания на 1 януари

Признати приходи за компенсиране разходите на обществения доставчик

Разходи от ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД, подлежащи на компенсиране от Фонд СЕС

Признати суми за възстановяване на бенефициери във връзка с Наредба № В-РД- 04-06 от 28 септември 2016 г. за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници.

Получени парични средства

Вземания на 31 декември

31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
хил. лв.	хил. лв.
93,043	124,862
1,628,038	978,293
(55,510)	-
106	41
(1,399,492)	(1,010,153)
266,185	93,043

24 Вземания от свързани лица

Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)

Електроенергиен системен оператор ЕАД

Булгартрансгаз ЕАД – ДПИ

ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД

Асоциирани и съвместни предприятия

КонтурГлобал Марица Изток 3 АД

КонтурГлобал Оперейшънс България АД

Други свързани лица под общ контрол

Предприятия от публичния сектор под общ контрол на Министерски съвет в Република България, в т.ч.

БНЕБ ЕАД

ВМЗ ЕАД

Национална компания „Железопътна инфраструктура“ ЕАД

Общо нетен размер на вземанията от свързани лица

Брутна сума на вземанията от свързани лица

Вземания от свързани лица, нетна сума

31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
хил. лв.	хил. лв.
63,787	13,181
63,557	12,862
70	-
160	319
75	64
68	57
7	7
98,826	54,834
98,826	54,834
89,311	-
1,455	-
8,060	54,834
162,688	68,079
162,688	68,079
162,688	68,079

25 Аванси и предплатени услуги

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
<i>Текущи</i>		
Предплащания по договори за имоти, машини и съоръжения (Бележка 17)	3,765	5,990
Текущи предплатени услуги	11,106	10,984
	14,871	16,974

Текущите предплатени услуги в размер на 11,106 хил. лв. включват застраховки, абонаменти и други предплатени услуги.

26 Парични средства

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банкови сметки	446,000	98,518
Парични средства в брой	126	59
Парични средства в отчета за паричните потоци	446,126	98,577
Ефект от очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9	(493)	(122)
Парични средства в отчета за финансовото състояние	445,633	98,455

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити.

27 Собствен капитал

27.1. Акционерен капитал

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Обикновени акции с номинал от 1 лв. всяка	1,063,766	1,063,766
	1,063,766	1,063,766

Към 31 декември 2021 г. регистрираният капитал на Дружеството е в размер на 1,063,766,192 лв. (2020: 1,063,766,192 лв.), разпределен в 1,063,766,192 броя поименни акции (2020: 1,063,766,192 броя) с номинал от 1 лев всяка. Едноличен собственик на акционерния капитал е Български Енергиен Холдинг ЕАД. Едноличен собственик на капитала на Български Енергиен Холдинг ЕАД е държавата, като правата на едноличния собственик се упражняват от Министъра на енергетиката.

Няма изменение в акционерния капитал на Дружеството през 2021 г.

	Брой обикновени акции	Регистриран и емитиран капитал
	хил. бр.	хил. лв.
На 1 януари 2021 г.	1,063,766	1,063,766
На 31 декември 2021 г.	1,063,766	1,063,766
На 31 декември 2021 г.	1,063,766	1,063,766

27.2. Преоценъчен резерв на нефинансови активи

Преоценъчният резерв на нефинансовите активи отразява увеличението в справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход. Натрупаният преоценъчен резерв към 31.12.2021 г. е в размер на 1,430,129 хил. лв. (2020 г.: 1,357,425 хил. лв.). Преоценъчният резерв е представен нетно от данъци.

27.3. Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи

Резервът от преоценки по планове с дефинирани доходи е отрицателен в размер на 5,920 хил. лв. към 31.12.2021 г. и съдържа признатите преоценки по планове с дефинирани доходи (31.12.2020 г.: резервът е отрицателен в размер на 5,609 хил. лв.).

27.4. Други резерви

Другите резерви на Дружеството се състоят от общи резерви в размер 68,511 хил. лв. като отрицателния резерв през 2021г. е покрит с разпределение на печалбата за 2020 г. в резерви. (общи резерви към 31.12.2020 г.: 63,879 хил. лв. и отрицателен резерв в размер на 388 хил. лв.).

28 Задължения по заеми от банки

Тази бележка дава информация за договорените условия на получените от Дружеството лихвени заеми. За повече информация за лихвения и валутния риск, на които Дружеството е изложено, вижте бележка 37.

Дългосрочни задължения

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
ЕИБ	-	4,293
	-	4,293

Краткосрочни задължения

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
ЕИБ	4,316	8,468
	4,316	8,468
Общо заеми по амортизирана стойност	4,316	12,761

	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.	
	Валута	Номинална стойност	Балансова стойност	Номинална стойност
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови кредити	EUR	4,292	4,292	12,737
Начислени лихви	EUR	24	24	24
		4,316	4,316	12,761

Дългосрочен заем от Европейска инвестиционна банка (ЕИБ)

През ноември 2002 г. Дружеството е подписало договор като Бенефициент по държавен инвестиционен заем за финансиране на проект за рехабилитация в електроенергетиката - Енергия II. Одобренията сума по кредита е в размер на 60,000 хил. евро (117,345 хил. лв.), като цялата сума е усвоена.

Номиналната непогасена част на главницата към 31 декември 2021 г. е в размер 2,195 хил. евро (4,293 хил. лв.). Заемът е отпуснат на Република България с Красен Бенефициент – НЕК ЕАД. Заемът е отпуснат на шест транша, като всеки транш е с фиксирана лихва, както следва: 1 транш – 10 млн. евро на 07.06.2004 – 4.69%, 2 транш – 7 млн. евро на 19.05.2006 – 4.285%, 3 транш – 6 млн. евро на 13.11.2006 – 4.026%, 4 транш – 13 млн. евро на 03.07.2007 – 4.844%, 5 транш – 18 млн. евро на 12.03.2008 – 4.341%, 6 транш – 6 млн. евро на 28.10.2008 – 4.555%. Главниците и лихвите се плащат на 15 юни и 15 декември, като окончателното погасяване е на 15.06.2022 г.

28.1. Равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, възникващи от финансови дейности

Изменение на пасиви от:	Пасиви, възникващи от финансови дейности			Общо пасиви от финансови дейности:
	Банкови заеми	Търговски заеми от свързани лица	Заем от Министерство на енергетиката	
На 1 януари 2021 г.	хил. лв. 12.761	хил. лв. 2.595.200	хил. лв. 999.926	хил. лв. 3.607.887
Парични потоци от финансова дейност- нетно	(8,922)	(328,273)	-	(337,195)
Плащания	(8,922)	(328,273)	-	(337,195)
Промени с непаричен характер - безналични	477	106.594	55.746	162.817
Начислени лихви (увеличения)	477	102,373	-	102,850
Амортизация на разходи по заеми	-	4.221	55.746	59.967
На 31 декември 2021 г.	4.316	2.373.521	1.055.672	3.433.509

Изменение на пасиви от:	Пасиви, възникващи от финансови дейности			Общо пасиви от финансови дейности:
	Банкови заеми	Търговски заеми от свързани лица	Заем от Министерство на енергетиката	
На 1 януари 2020 г.	хил. лв. 29.054	хил. лв. 2.497.859	хил. лв. 947.124	хил. лв. 3.474.037
Парични потоци от финансова дейност- нетно	(17,827)	(38,454)	-	(56,281)
Плащания	(17,827)	(38,454)	-	(56,281)
Промени с непаричен характер - безналични	1,534	135,795	52,802	190,131
Начислени лихви (увеличения)	1,098	129,963	-	131,061
Амортизация на разходи по заеми	436	5.832	52.802	59.070
На 31 декември 2020 г.	12.761	2.595.200	999.926	3.607.887

29 Отсрочено финансиране

Отсроченото финансиране представлява отложени приходи от финансиране за нетекущи активи.

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
На 1 януари	хил. лв. 27,618	хил. лв. 18,174
Получено финансиране през годината	12,048	10,123
Признати приходи от финансиране в отчета за печалбата или загубата (бележка 6)	(754)	(590)
Възстановено ДДС и други	(81)	(89)
На 31 декември	38.831	27.618
Нетекуща част	37,843	26,672
Текуща част	988	946
	38.831	27.618

Отсроченото финансиране на Дружеството е получено по програми на Фонд Енергийни ресурси, Швейцарско правителство, Механизъм за свързаност на Европа и по превантивна програма от ЗАД Енергия за рехабилитация на водноелектроенергетически централи и други активи.

Към датата на одобрение на финансовия отчет няма неизпълнени условия, свързани с тези финансираня.

30 Пасиви по отсрочени данъци

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г. са възникнали по отношение на следните балансови позиции:

	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.		31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви	Нетен размер	Нетен размер
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	-	145,015	-	139,841	145,015	139,841
Финансиране	(1,077)	-	(671)	-	(1,077)	(671)
Инвестиции	(217)	-	(217)	-	(217)	(217)
Материални запаси	(2)	-	(2)	-	(2)	(2)
Търговски и други вземания	(13,482)	-	(13,933)	-	(13,482)	(13,933)
Задължения за обезщетения при пенсиониране	(1,425)	-	(1,384)	-	(1,425)	(1,384)
Провизии	(14)	-	(30)	-	(14)	(30)
Доходи на физически лица	(649)	-	(665)	-	(649)	(665)
Неизползвани отпуски и социални осигуровки	(126)	-	(105)	-	(126)	(105)
Общо	(16,992)	145,015	(17,007)	139,841	128,023	122,834

Движение на отсрочени данъци през 31 декември 2021 г.

	1 януари 2021 г.	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен доход	31 декември 2021 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	139,841	(2,966)	8,140	145,015
Финансиране	(671)	(406)	-	(1,077)
Инвестиции	(217)	-	-	(217)
Материални запаси	(2)	-	-	(2)
Търговски и други вземания	(13,933)	451	-	(13,482)
Задължения за обезщетения при пенсиониране	(1,384)	(7)	(34)	(1,425)
Провизии	(30)	16	-	(14)
Доходи физически лица	(665)	16	-	(649)
Неизползвани отпуски и социални осигуровки	(105)	(21)	-	(126)
Нетни пасиви	122,834	(2,917)	8,106	128,023

Движение на отсрочените данъци 2020 г.

	1 януари 2020 г.	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен доход	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	142,777	(2,936)	-	139,841
Финансиране	(273)	(398)	-	(671)
Инвестиции	(217)	-	-	(217)
Материални запаси	(2)	-	-	(2)
Търговски и други вземания	(14,153)	220	-	(13,933)
Задължения за обезщетения при пенсиониране	(1,329)	4	(59)	(1,384)
Провизии	(475)	445	-	(30)
Доходи физически лица	(331)	(334)	-	(665)
Неизползвани отпуски и социални осигуровки	(113)	8	-	(105)
Нетни пасиви	125,884	(2,991)	(59)	122,834

Към 31.12.2020 г. сумата на неизползваните данъчни загуби, за които в отчета за финансовото състояние не е признат отсрочен данъчен актив, възлиза на 126,785 хил. лв. загуби от минали години, които могат да бъдат пренасяни за данъчни цели най-късно до 2021 г. През 2021 г. тези загуби са приспаднати от данъчния резултат на Дружеството.

Към 31 декември 2021 г. не е признат отсрочен данъчен актив в размер на 160,558 хил. лв. (31 декември 2020 г.: 295,363 хил. лв.), за непризнати разходи за лихви от прилагане на режима на слаба капитализация (чл.43, ал.1 – 112,403 хил. лв. и чл.43 а - 48,155 хил. лв. от ЗКПО).

31 Търговски задължения

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи		
Доставчици на имоти, машини и съоръжения	320	2,300
	320	2,300
Текущи		
Доставчици на електрическа енергия	222,363	115,696
Доставчици на имоти, машини и съоръжения, материали и услуги	18,252	14,191
	240,615	129,887

Краткосрочните търговски задължения не са лихвоносни и обичайно се уреждат в десет до тридесет дневен срок.

32 Задължения към свързани лица

	31 декември 2021 г. хил. лв.	31 декември 2020 г. хил. лв.
Нетекущи задължения		
<i>Едноличен собственик</i>		
БЕХ ЕАД (бележка 39)	2,213,853	365,129
	2,213,853	365,129
Текущи задължения		
<i>Едноличен собственик</i>		
БЕХ ЕАД	159,693	2,230,087
<i>Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)</i>		
АЕЦ Козлодуй ЕАД	31,657	31,818
Енергиен Системен Оператор ЕАД	2,216	982
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	31,728	42,927
ВЕЦ Козлодуй ЕАД	28	28
<i>Асоциирани предприятия</i>		
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	69,260	39,175
ЗАД Енергия	10,965	10,974
ПОД Алианс България АД	82	83
<i>Задължения към други свързани лица</i>		
БНЕБ ЕАД	-	88
В и К Плевен ЕООД	-	1
Български пощи ЕАД	5	4
	305,634	2,356,167
	2,519,487	2,721,296

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД има спор относно задълженията си към „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД за възстановяване на разходи за капиталова инвестиция.

В подписаното Споразумение за изменение на СИЕ от 2016 г. между НЕК ЕАД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД (централата), е включен ангажимент за възстановяване на капиталова инвестиция. Тя е част от извършена инвестиция за намаляване емисиите на серен диоксид (SO₂) и на азотни оксиди (NO_x) в централата. Тъй като за възстановяване на тази инвестиция на централата, съгласно Споразумението, регулаторно няма регламентиран механизъм за възстановяване на разхода на НЕК ЕАД, то това би се отразило директно на финансовото състояние на Дружеството. Във връзка с това са предприети действия по информиране на КЕВР, БЕХ ЕАД и Министерство на енергетиката. Също така НЕК ЕАД отрази този разход в заявлението за цени за регулаторните периоди от 01.07.2020 г. и 01.07.2021 г.

Следва да се има предвид, че „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД е подало жалба срещу мълчалив отказ на КЕВР да се произнесе за одобряването на тарифен модел. В мотивите на КЕВР към ценовото решение от 01.07.2019 г. е цитирано решението на съда, който е изложил мотиви, че доколкото както в Споразумение за изменение на Споразумение за изкупуване на енергия от 07.03.2016 г., така и в Решение № Р-236 от 22.04.2016 г. на КЕВР, липсва правна регламентация и предвидена процедура за одобряване на тарифния модел, то се касае за служебно производство, което започва по инициатива на КЕВР, която единствено може да прецени кога и по какъв ред следва да бъде одобрен този модел. Към момента административното производство в тази връзка не е приключило поради необходимост от анализ на представения от „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД модел. В Решение Ц-29/01.07.2020 г. и Решение Ц-27/01.07.2021 г. е отбелязано, че в комисията е представен за одобрение тарифен модел от „КонтурГлобал Марица изток 3“ АД, като административното производство в тази връзка не е приключило с изричен административен акт.

Одобрението от страна на КЕВР на заявлението за цени на НЕК ЕАД с включен такъв разход ще даде сигурност, за предприемане на действия по извършване на плащанията към централата.

На 04.06.2019 г. в НЕК ЕАД е получено Известие за арбитраж за започването на арбитражна процедура от „КонтурГлобал Марица изток 3“ АД по чл.21.5 от Споразумение за изкупуване на енергия.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В Споразумение от 07.03.2016 г. към СИЕ страните са се договорили, че НЕК ЕАД има задължението да плати размера на инвестицията за модернизация (изчислена от „КонтурГлобал Марица изток 3“ АД на приблизително 17 милиона евро) плюс възвращаемост на така установената инвестиция при норма определена в новия тарифен модел, одобрен от КЕВР. Съгласно Споразумението общият размер на инвестицията трябва да бъде платена от НЕК ЕАД както следва:

- 10 милиона евро не по-късно от 31.12.2017 г.,
- останалата сума от общия размер на инвестицията ще бъде платена на четири равни вноски, дължими на всеки шест месеца, като първата вноска трябва да бъде платена не по-късно от 30.06.2018 г.

Претенцията на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД включва следните суми:

- 1) 12 млн. евро, претендирани като непогасена главница (с ДДС) за първа вноска съгласно Споразумението за изменение от 07.03.2016 г. към ДДИЕ и фактура № 2000003118/21.12.2017 г.; заедно със законна лихва за забава за първа вноска от 01.01.2018 г., денят, следващ падежа на претенцията (31.12.2017 г.), до окончателното погасяване на претенцията;
- 2) 7,086,086.97 евро, претендирани като непогасени главници за следващите четири вноски съгласно Споразумението за изменение от 07.03.2016 г. към ДДИЕ; заедно със законна лихва за забава от деня, следващ падежа на всяка вноска, до окончателното погасяване на претенцията; „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД посочва, че до 25.01.2021 г. общият размер на всички лихви е 4,908,764.61 евро;
- 3) разноските, свързани с арбитражното производство.

На 08.02.2022 г. Арбитражният съд постанови Частично арбитражно решение, съгласно което:

- осъжда НЕК ЕАД да заплати на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД 10 милиона евро;
- отхвърля иска на ищеца за 7.1 милиона евро без да нахвърля правото за повторното му предявяване при настъпване на условията за неговата изискуемост и
- отлага въпросите, касаещи ДДС, лихвите и разноските, за разрешаване в допълнително окончателно решение.

Страните имат възможност да представят становищата си по отложените въпроси.

Сумата в размер на 19,558 хил. лв. е призната във финансовия отчет за 2021 г. като коригиращо събитие.

33 Задължения за обезщетения при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор на Дружеството, то е задължено да изплати на служителите си при пенсиониране определен брой brutни месечни заплати, в зависимост от прослужения стаж в предприятието. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е:

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Настояща стойност на задължението към 1 януари	13,837	13,294
Разход за лихви	72	82
Разход за текущ стаж	1,046	1,020
Актуерна загуба/(печалба), призната в друг всеобхватен доход	345	587
Изплатени обезщетения на пенсионирани лица	(1,050)	(1,146)
Настояща стойност на задължението към 31 декември	14,250	13,837

Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е представена по-долу:

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Настояща стойност на задължението в края на периода	14,250	13,837
Задължение, признато в отчета за финансовото състояние	14,250	13,837
Нетекущи задължения за обезщетения при пенсиониране	12,667	12,571
Текущи задължения за обезщетения при пенсиониране	1,583	1,266

Към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г. при изчисляване на настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи по текущия трудов стаж Дружеството прилага кредитния метод за прогнозираните единици. Този метод разглежда всеки период от трудовия стаж като пораждащ допълнителна единица право на доходи и измерва всяка такава единица поотделно, за да се пресметне окончателното задължение.

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ и минал трудов стаж (Бележка 13)	1,046	1,020
Разходи за лихви (Бележка 15)	72	82
Разход, признат в отчета за печалбата или загубата	1,118	1,102

Актюерски предположения

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
Дисконтов процент към 31 декември	0.6	0.5
Нарастване на заплатите за следващата година	3%	3%
Нарастване на заплатите за годините след следващата година	3%	3%

Актюерските предположения за смъртност се базират на публикуваните от Националния статистически институт таблици за обща смъртност на населението в България за периода 2017-2019 г.

За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент $i = 0.6\%$ (0.5% - 2020 г.). Той се основава на доходността на емисиите дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет) в съответствие с препоръките на Параграф 83 от МСС 19. Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, се налага ефективният годишен лихвен процент за дисконтиране да бъде определен чрез екстраполация на данните за ефективната годишна доходност на дългосрочните ДЦК, следвайки изискванията на Параграф 86 на МСС 19.

Ефект от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
	хил. лв.	хил. лв.
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+" увеличение, "-" намаление)	126	130
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2021 г. ("+" увеличение, "-" намаление)	1,107	1,134
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
	хил. лв.	хил. лв.
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+" увеличение, "-" намаление)	(22)	(16)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2021 г. ("+" увеличение, "-" намаление)	(1,005)	(1,029)

34 Провизии

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекуща част		
Провизия за опазване на околната среда	33	74
	33	74
Текуща част		
Провизия за опазване на околната среда и други провизии	108	113
Провизия за въглеродни емисии	-	117
	108	230
	141	304

Изменението на провизиите през годината е представено по-долу:

	Провизия за опазване на околната среда	Провизия за въглеродни емисии	Други провизии	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2020 г.	217	2,750	396	3,363
Използвана през периода	(1)	-	(396)	(397)
Отписана провизия	(29)	(2,633)	-	(2,662)
Салдо към 31 декември 2020 г.	187	117	-	304
Използвана през периода	(23)	-	-	(23)
Отписана провизия	(23)	(117)	-	(140)
Балансова стойност на 31 декември 2021 г.	141	-	-	141

Провизия за опазване на околната среда

Към отчетната дата е призната провизия за разходи за опазване на околната среда, отнасяща се до разходи, които се очаква да бъдат извършени във връзка с обезвреждане на луминисцентни и други съдържащи живак лампи, обезвреждане и рециклиране на акумулаторни батерии, управление на строителни отпадъци.

Провизия за въглеродни емисии

Към датата на отчета за финансовото състояние е призната провизия за въглеродни емисии в размер на 117 хил. лв., отнасящи се за разходи през 2021 г.

35 Задължение към Министерство на енергетиката по предоставена възмездна финансова помощ:

	Номинална стойност	Балансова стойност
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни задължения към МЕ		
31 декември 2021 г.	1,176,661	1,055,672
31 декември 2020 г.	1,176,661	999,926

На 28 септември 2016 г. Българският парламент прие Закон за предоставяне на помощ за изплащане на задълженията на НЕК ЕАД, по решение на арбитражно дело № ICC Case 18086/GZ/МНМ. Законът е обнародван в Държавен вестник на 30 септември 2016 г. и предвижда Министерският съвет да осигури по реда на чл. 109, ал. 4, т. 2 от Закона за публичните финанси чрез бюджета на Министерство на енергетиката възмездна финансова помощ на НЕК ЕАД за изплащането на присъдените суми на АСЕ.

В изпълнение на чл. 3 от Закона за предоставяне на помощ за изплащане на задълженията на НЕК, на 29 септември 2016 г. е изпратено уведомление до Европейската комисия по реда на чл.108, ал. 3 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Решението на Европейската комисия е, че в конкретния случай не е налице държавна помощ, респ. не са налице основанията по чл. 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

На 5 декември 2016 г. е подписано Споразумение за предоставяне на възмездна финансова помощ между Министерство на енергетиката и НЕК ЕАД, съгласно което:

- Министерство на енергетиката ще предостави на НЕК ЕАД възмездна финансова помощ в размер на 601,617,133 евро (1,176,660,837 лв.);
- НЕК ЕАД се задължава в срок до 14 декември 2016 г. да изплати присъдените суми по арбитражното дело № ICC Case 18086/GZ/MHM при условията и реда на Споразумението за окончателно уреждане на отношенията с ACE;
- НЕК ЕАД се задължава да възстанови по бюджета на Министерство на енергетиката получената възмездната финансова помощ в срок от 7 (седем) години. Погасяването се извършва еднократно на падежа на заема (м. декември 2023 г.);
- НЕК ЕАД няма да заплаща лихви върху получената финансова помощ и не предоставя обезпечения;

Първоначално и последващо оценяване и представяне на възмездната безлихвена финансова помощ във финансовите отчети на Дружеството

Предоставената възмездна безлихвена финансова помощ за изплащане задълженията на НЕК ЕАД за присъдените суми по арбитражното дело № ICC Case 18086/GZ/MHM относно проект АЕЦ Белене, по своята същност представлява финансов пасив (кредит) и при отчитането му се прилагат разпоредбите на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Дружеството е признало първоначално получената възмездна безлихвена помощ по справедлива стойност, оценена по настоящата стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирани с преобладаващия пазарен лихвен процент (или проценти) за сходен инструмент (сходен по отношение на паричната единица, срока, вида лихвен процент и други фактори) със сходен кредитен рейтинг.

В допълнение в съответствие с разпоредбите на МСС 20 „Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ“, ползата от лихвата под пазарния процент се оценява като разлика между справедливата (настоящата) стойност на заема и получените парични постъпления.

Дружеството е анализирано и е взело предвид условията и задълженията, които е изпълнило при определяне на разходите, които компенсира ползата от заема и е преценило, че преференциалният заем може да се разглежда като компенсация от българската държава за НЕК ЕАД за търговските щети, понесени от дружеството от изпълнението на държавната политика във връзка с проекта АЕЦ „Белене“, с цел оказване на финансова подкрепа за изплащане на задължението по присъдените суми по арбитражното дело № ICC Case 18086/GZ/MHM, при условията и реда на Споразумението за окончателно уреждане на отношенията с ACE. Компенсацията се отнася до разходи и загуби, които вече са понесени от Дружеството и разликата между настоящата стойност и паричните постъпления от тази възмездна безлихвена помощ е признатата в печалбата или загубата за периода в съответствие с МСС 20.

Последващо възмездната безлихвена помощ се оценява по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, разликата до настоящата стойност се признава като финансов разход, който се капитализира в стойността на активи в процес на изграждане на проект АЕЦ Белене за периода на заема, така че на падежа балансовата стойност на заема да е равна на получените парични средства.

Както е оповестено в бележка 40, на 10 март 2022 г. Министерски съвет постанови с Решение №142 НЕК ЕАД да възстанови по бюджета на Министерство на енергетиката получената възмездна финансова помощ в срок до 31 март 2022 г. еднократно в пълен размер (1,176,661 хил. лв.) по банковата бюджетна левова сметка на Министерство на енергетиката в Българската народна банка. Дружеството не е направило допълнителни корекции на финансов отчет към 31.12.2021 г., тъй като се счита за некоригиращо събитие. Задължението към Министерство на енергетиката е погасено към 15 април 2022 г.

36 Други задължения

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
<i>Нетекущи задължения</i>		
Задържани гаранции	348	347
	348	347
<i>Текущи задължения</i>		
Разчети за гаранции по договори	1 007	1 046
Финансови пасиви	1 007	1 046
Присъдени задължения	19,558	-
ДДС за внасяне	19,159	-
Задължения към персонала	9,162	8,521
Други данъци за водоползване и наеми	5,006	2,502
Задължения към Фонд "СЕС"	1,462	955
Задължения към обществено осигуряване	2,316	2,228
Данък върху доходите на физически лица	1,182	1,454
Данъци върху разходите съгласно ЗКПО	663	654
Разчети за акцизи	41	2
Други задължения	4 218	2 253
Нефинансови пасиви	62 767	18 569
Текущи други задължения	63 774	19 615
	64 122	19 962

Нетекущи задължения в размер на 348 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 347 хил. лв.) са свързани с договори с изпълнители, представляващи гаранции за добро изпълнение, определени съгласно договорните условия. Присъдени задължения в размер 19,558 хил. лв. се отнасят до задължение по съдебно дело към свързано лице КонтурГлобал Марица Изток 3 АД, оповестено в бележка 32.

37 Цели и политика за управление на финансовия риск

37.1 Категории финансови активи и пасиви

Финансови активи	Бележка	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Вземания от клиенти	22	129,892	90,319
Вземания от свързани лица		162,688	68,079
Вземания от свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	24	63,787	13,181
Вземания от асоциирани и други свързани лица	24	98,901	54,898
Съдебни и присъдени вземания		12,606	5,821
Други вземания		894	350
Вземания от фонд „Сигурност на електро енергийната система“	23	266,185	93,043
Пари и парични еквиваленти		445,633	98,455
		1 017 898	356 067
Финансови пасиви	Бележка	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Заеми	28	4,316	12,761
Дългосрочно задължение към МЕ		1,055,672	999,926
Търговски и други задължения	36,31	242,290	133,580
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)		2,439,175	2,670,971
Задължения към асоциирани и други свързани лица		80 312	50 325
		3 821 765	3 867 563

37.2 Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск за дружеството основно произтича от търговски вземания от клиенти и други вземания.

Експозиция спрямо кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция към 31 декември. Максималната кредитна експозиция е:

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от клиенти	129,892	90,319
Вземания от свързани лица	162,688	68,079
<i>Вземания от свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)</i>	<i>63,787</i>	<i>13,181</i>
<i>Вземания от асоциирани и други свързани лица</i>	<i>98,901</i>	<i>54,898</i>
Съдебни и присъдени вземания	12,606	5,821
Други вземания	894	350
Вземания от фонд "Сигурност на електро енергийната система"	266,185	93,043
Пари и парични еквиваленти	445,633	98,455
	1,017,898	356,067

Движение на корективната сметка за обезценка на финансови активи:

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо на 1 януари обезценка	(284,388)	(286,589)
Начислена за периода	(2,808)	(3,513)
Реинтегрирана	7,304	5,398
Отписана	12	316
	(279,880)	(284,388)

Вземания от клиенти

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Кредитният риск е резултат също от характеристиките на индустрията или на страната.

В Дружеството са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти. За всеки клиент се извършва оценка на неговата кредитоспособност като текущо се следи неговата експозиция. За сделки, при които рискът е значителен, се изисква представяне на банкови гаранции.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В следващата таблица се съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти от несвързани лица на Дружеството, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби съответно към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.:

31 декември 2021	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирали	0.07%	99,531	(67)	99,464
От 0-30 дни	0.30%	28,971	(88)	28,883
От 61 – 90 дни	44%	249	(109)	140
Над 90 дни	48%	67	(32)	35
		347,610	(217,718)	129,892

31 декември 2020	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирали	7%	81,573	(5,832)	75,741
От 0-30 дни	0%	11,648	(1)	11,647
От 61 – 90 дни	8%	313	(25)	288
Над 90 дни	11%	141	(15)	126
		315,069	(224,750)	90,319

Вземания от свързани лица

В следващата таблица се съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти свързани лица, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби съответно към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.:

31 декември 2021	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирали	0%	162,688	-	162,688
		162,688	-	162,688

31 декември 2020	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непадежирали	0%	68,079	-	68,079
		68,079	-	68,079

37.3 Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че Дружеството не изпълни своите задължения, когато те станат изискуеми. Дружеството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или кризисни условия, без да се реализират неприемливи загуби.

Тъй като дейността на Дружеството е свързана с регулярна доставка и постоянни плащания от страна на клиентите, то контролът на ликвидния риск се състои главно в три посоки:

- внимателно планиране на всички изходящи парични потоци, базирано на месечни прогнози;
- условия на плащане за клиенти, които се извършват в рамките на един месец – договарят се графици на плащане, като в случай на просрочване е договорено плащане на неустойки;
- овърдрафт споразумения с банки, които осигуряват управление на ликвидния риск в краткосрочен план.

По-долу са представени договорените падежи на финансови задължения, включително оценените плащания на лихви като е изключен ефекта от договорени ангажименти за взаимно прихващане.

31 декември 2021 г.	Балансова стойност	Договорени парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Недеривативни финансови задължения							
Заеми и финансов лизинг	(4,316)	(4,316)	(4,316)	-	-	-	-
Дългосрочно задължение към МЕ	(1,055,672)	(1,176,661)	-	-		(1,176,661)	-
Търговски и други задължения	(242,290)	(242,290)	(241,970)	-	(194)	(126)	-
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	(2,439,175)	(2,439,175)	(146,975)	(78,348)	(126,353)	(393,364)	(1,694,135)
Задължения към асоциирани и други свързани лица	(80,312)	(80,312)	(80,312)	-	-	-	-
Общо	(3,821,765)	(3,942,754)	(473,573)	(78,348)	(126,547)	(1,570,151)	(1,694,135)

31 декември 2020 г.	Балансова стойност	Договорени парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Недеривативни финансови задължения						
Заеми и финансов лизинг	(12,761)	(13,249)	(4,477)	(4,393)	(4,379)	-
Дългосрочно задължение към МЕ	(999,926)	(1,176,661)	-	-	-	(1,176,661)
Търговски и други задължения	(133,580)	(133,580)	(131,280)	-	(1,974)	(326)
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	(2,670,971)	(2,749,190)	(1,213,295)	(1,153,206)	(344,085)	(38,604)
Задължения към асоциирани и други свързани лица	(50,325)	(50,325)	(50,325)	-	-	-
Общо	(3,867,563)	(4,123,005)	(1,399,377)	(1,157,599)	(350,438)	(1,215,591)

37.4 Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че промяната на пазарните цени, като чуждестранна валута, лихвени проценти или капиталови инструменти, ще засегне дохода на Дружеството от финансови инструменти. Целта на управлението на пазарния риск е да се управлява и да се установи контрол над пазарната експозиция при приемливи параметри при оптимизиране на възвращаемостта.

Компанията предприема периодични анализи върху макроикономическата среда в страната и задълбочен анализ на специфичните макро-показатели, които се представят на Съвета на директорите. Над 80 % от основната дейност е регулирана и ръководството на дружеството не може да влияе върху цените, които се определят от КЕВР.

37.4.1. Валутен риск

Преобладаващата валутна експозиция на Дружеството е деноминирана в евро (EUR). Поради това че курсът на лева е фиксиран към курса на еврото в България (1,95583 лв. = 1 евро), Дружеството не е изложено на значителен валутен риск за тези валутни позиции.

37.4.2. Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Към 31 декември 2021 г. финансовите активи и пасиви на дружеството са с фиксирани лихвени проценти или безлихвени, поради което към 31 декември 2021 г. Дружеството не е изложено на съществен риск от промяна в пазарните лихвени проценти.

37.4.3. Справедлива стойност

Справедлива стойност е сумата, за която един финансов инструмент може да бъде разменен или уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка между тях, и която служи за най-добър индикатор за неговата пазарна цена на активен пазар.

Дружеството определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация или ако няма такава, чрез подходящи модели за оценка. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува“ в края на последния работен ден на отчетния период. Справедливата стойност на финансови инструменти, за които няма активен пазар, се определя чрез модели за оценка. Тези модели включват използване на скорошни пазарни сделки между информирани, честни и желаещи страни; използване на текущата справедлива стойност на друг инструмент, със сходни характеристики; анализ на дисконтираните парични потоци или други техники за оценка.

Ръководството на Дружеството счита, че справедливите стойности на финансовите инструменти, които включват парични средства, търговски и други вземания, лихвоносни заеми и привлечени средства, търговски и други задължения не се отличават съществено от техните балансови стойности поради тяхната надеждна структура и лихвени условия. Дружеството не счита, че справедливата стойност на банкови заеми с фиксирани лихви се отличава съществено от балансовата им стойност, тъй като фиксираните лихвени нива са близки до пазарните.

37.5 Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Дружеството групира активите и пасивите, отчитани по справедлива стойност в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите и нефинансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
 - 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
 - 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.
- Даден актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември, оценявани периодично по справедлива стойност:

	2021 Ниво 3 хил. лв.	2020 Ниво 3 хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения, оценявани по справедлива стойност	1,569,383	1,523,540

Справедливата стойност на основната част от имоти, машини и съоръжения на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители и специалисти на Дружеството (вижте бележка 17 „Имоти, машини и съоръжения“).

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

37.6 Управление на капитала

Целта на Съвета на директорите е да поддържа баланс между възвръщаемост, която може да е възможна с високите нива на задлъжнялост и ползите и сигурността от силна капиталова позиция. През 2021 г. възвръщаемостта на собствения капитал е в размер на 33.16% (2020 г.: е в размер на 3.74%).

Дружеството следва да спазва външно-наложени капиталови изисквания, както и такива, свързани с други финансови показатели на ниво финансов отчет, съгласно сключени договори за дългосрочни банкови заеми, както е оповестено в бележка 28.

38. Ангажименти и условни задължения

Капиталови ангажименти

Проект АЕЦ Белене

Във връзка с проекта АЕЦ Белене, на 29 ноември 2006 г. Дружеството подписва Споразумение за изграждане на АЕЦ Белене с ЗАО „Атомстройекспорт“ като изпълнител на проекта и на 31 януари 2005 г. - с Уорли Парсънс като архитект инженер по проекта.

На 29 март 2012 г. Правителството на Република България взе решение за прекратяване изграждането на Ядрена централа на площадка „Белене“. С решение от 27 февруари 2013 г. 41-то Народно събрание подкрепя решението на правителството за спиране на проекта за строителство на нова ядрена електроцентрала на площадката „Белене“ и настоява за окончателното му прекратяване. С решение на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД от 03.10.2013 г. е констатирано, че договорът с Уорли Парсънс е развален по право поради прекратяване на проекта през 2012 г. и невъзможност за изпълнение.

На 7 юни 2018 г. Народното събрание взе решение за възобновяване на действията по търсенето на възможности за изграждане на АЕЦ „Белене“ съвместно със стратегически инвеститор, на пазарен принцип и без предоставяне на държавна гаранция, чрез отделяне на активите и пасивите за проекта АЕЦ „Белене“ в отделно проектно дружество.

Министерският съвет отмени Решение №250 от 2012 г. за отмяна на Решение №259 от 2005 г. за прекратяване изграждането на Ядрена централа на площадка „Белене“ и определяне на енергиен обект „Ядрена централа на площадка „Белене“ като обект с национално значение и на Решение №260 на Министерския съвет от 2005 г. за изграждане на ядрена централа на площадка „Белене“

В изпълнение на решения на Народното събрание от 7-ми юни 2018 г. и на Министерския съвет от 29-ти юни 2018 г. "Национална електрическа компания" ЕАД отправи покана за избор на стратегически инвеститор за изграждане на АЕЦ "Белене". В рамките на поканата се дава възможност и за заявяване на интерес за

придобиване на миноритарно участие в бъдещата проекта компания, както и/или за закупуване на електрическа енергия от бъдещата електроцентрала. Целта на поканата е да предостави определена информация на страните, които желаят да заявят участие в процедурата.

В рамките на обявения срок тринадесет кандидата са подали заявления.

Министерството на енергетиката изпрати писма до петте компании от "краткия списък" (short list) изготвен от работна група, съобразно с предвижданията на процедурата за избор на стратегически инвеститор за реализацията на АЕЦ "Белене", за потвърждаване на подаването на обвързващи оферти за по-нататъшното си участие в процедурата.

В Министерство на енергетиката до 31 януари 2020 г. са получени писма за потвърждение за подаване на обвързващи оферти и от петте компании.

Индикативният срок за подаване на обвързващата оферта се предвиждаше да бъде 31 май 2020 г., но във връзка с актуалната пандемична обстановка срокът за изготвяне на обвързващи оферти ще започне да тече от датата, на която ще бъде осигурен физически достъп на кандидатите до "информационната зала" за проекта, обособена в сградата на Националната електрическа компания.

Изпратен е информационният меморандум за проекта АЕЦ "Белене" до всички потенциални кандидати от т.нар. "кратка листа" (short list). Това са Китайската национална ядрена корпорация (CNNC), Атоменергопром АД - Росатом, Корейската хидро-ядрена корпорация, Фраматом САС – Франция и Дженерал Електрик, САЩ.

Меморандумът съдържа базова информация за проекта, правната рамка в страната, както и анализ на пазарната ситуация в региона. Изпращането му до кандидатите е, след като през м. април те са подписали споразумението за конфиденциалност по проекта. То е обвързващо както за самите тях, така и за всички техни консултанти, банкери, агенти и други.

Като се отчитат продължаващите мерки в много държави във връзка с пандемията от коронавирус, информационният меморандум е изпратен онлайн. Стремелът на българската страна е да създаде оптимални условия за кандидатите да подготвят обвързващата си оферта в условията на извънредно положение.

Дружеството е приело да отчита всички суми (платени и начислени), пряко отнасящи се до прекратения проект АЕЦ Белене в съответствие с критериите за признаване на МСС 16 при спазване на последователна политика, като активи на имоти машини и съоръжения в процес на изграждане, до окончателно решение за бъдещето на проекта. Към настоящия момент има неяснота относно възможните алтернативи за реализация на проекта, съответно оборудването, изисква се значителен период от време за съгласуване, преговори и одобрение на възможни варианти, което не е изцяло под контрола на ръководството на Дружеството и не е в състояние да направи преценка относно възможна прекласификация на отчетените стойности съгласно МСФО и относно оценката им.

Планът за инвестиционната дейност на НЕК ЕАД е насочен основно за рехабилитация, реконструкция и ново строителство на хидроенергийни обекти и включва следните значими направления и капиталови обекти.

Проект „Яденица“

Проектът е включен в Националния план за инвестиции (НПИ) за периода 2013 - 2020 г. с Решение на Министерски съвет на Република България от 28.09.2011 г., във връзка със Заявлението на Република България за дерогация по чл.10в от Директива 2003/87/ЕО на Европейската комисия (ЕК). С Решение №707 от 30.08.2012 г. на Министерски съвет на Република България, язовир „Яденица“, представляващ основно съоръжение на Проекта „Яденица“, е обявен за „национален обект“ по смисъла на Закона за държавната собственост, както и за „обект с национално значение“ по смисъла на Закона за устройство на територията.

Проектът „Яденица“ е с осигурено финансиране на подготвителни работи (процедури до получаване на Разрешение за строеж) от фонд „Механизъм за свързване на Европа“ на Европейската комисия.

На 24.04.2015 г. влезе в сила споразумението за безвъзмездни финансови средства подписано между НЕК ЕАД и Изпълнителна агенция „Иновации и мрежи“ към Европейската комисия. Съгласно това споразумение, отпуснатите на НЕК ЕАД средствата са в размер до 3,213 хил. евро. С тях ще се покрият 50% от разходите за

обновяване на ОВОС и актуализация на проект и изработване на Подробен устройствен план (ПУП), както и за получаване на разрешително за строеж на язовир Яденица. Останалите 50% са собствени средства на дружеството.

В рамките на споразумението са възложени всички необходими предварителни дейности, необходими за получаване на разрешение на строеж. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет НЕК ЕАД разполага с влязла сила решение по ОВОС, актуализиран работен проект- съгласуван с компетентните институции, положителен доклад за съответствие по част конструктивна, финансов анализ и оценка на риска, технически спецификации за възлагане на строителството и влязъл в сила ПУП-ПП.

През 2018 г. са приключени дейностите по одобрение на подробен устройствен план (ПУП) и е реализиран договор за осигуряване на публичност на обект „Яденица“.

На 25 януари 2019 г. е изпратен финален технически и финансов отчет, съгласно Споразумението с INEA, отразяващ изпълнените дейности, реализираните разходи и постигнатите проектни цели. Отчетените разходи са в размер на 2,536 хил. евро.

На 22.02.2019 г. INEA информира НЕК ЕАД оценката на представения окончателен доклад и финансов отчет е приключена, в резултат на което всички декларираните от НЕК ЕАД разходи са приети за допустими. Съгласно Споразумението на НЕК ЕАД са възстановими 50 % от претендираните разходи, за което на 27.02.2019 г. НЕК ЕАД получи 304 хил. евро представляващи разликата между получения аванс и дължимата сума. От страна на INEA Действието се счита за завършено, за което не се предвиждат допълнителни известия.

Гаранцията за предварително финансиране от 22.07.2015 г. издадена от Български енергиен холдинг ЕАД за сумата от 963,900 евро е напълно освободена, в резултат на което INEA върна оригиналната гаранция на издаващата институция.

В ход е подготовка на необходимите документи, изисквани по процедурата по издаване на разрешително за строеж за изграждането на обекта в съответствие с действащата нормативна уредба.

НЕК е предприел необходимите действия за издаване на Разрешение за водовземане и ползване на воден обект от Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" (БДИБР). След прекратяване на процедурата от страна на БДИР е образувано касационно административно дело № 88/2021г., ВАС. С Решението на ВАС 12016/24.11.2021г. по касационно административно дело № 88/2021 г., е потвърдено като правилно първоинстанционното решение на Административен съд – София град. В Решението на АССГ е определен едномесечен срок за издаване на административен акт, който срок започва да тече от датата на влизане в сила на съдебното решение т.е. в срок до 24.12.2021 г. До момента няма издадено Разрешение за водовземане и ползване на воден обект от Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" (БДИБР).

На 24 март 2022 г. излиза Решение №168 на Министерски съвет (МС) за обявяване на имоти – частна държавна собственост, за имоти – публична държавна собственост, и за безвъзмездно предоставяне за управление на имоти – публична държавна собственост, на МЕ. Предстои провеждане на процедура за предоставяне на възмездно право на строеж от Министерски съвет (МС) по искане на МЕ. След получаване на гореописаните документи НЕК ЕАД ще подаде необходимите документи, изисквани по процедурата по издаване на разрешително за строеж за изграждането на обекта в съответствие с действащата нормативна уредба.

Рехабилитация на хидроенергиен комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“ и рехабилитация на ОРУ 110 кV на ВЕЦ „Въча-1“ и част от системите на ВЕЦ-а под общ контрол“

Проектът се финансира със средства от Международен фонд за извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“ (МФК). Има подписано Споразумение за безвъзмездна помощ – ГРАНТ 049Б с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР).

Общият бюджет на проекта е 37 милиона евро (без консултантските услуги), от които 70% се финансират от МФК, а 30% от НЕК ЕАД. Консултантските услуги на стойност до 300 хил. евро се финансират изцяло от МФК.

Подписани са три договора за изпълнение на различните подобекти, като общата стойност към момента възлиза на 42,487,476 евро, в т.ч. : Грант – 26,580,000 евро и собствени средства – 15,907,476 евро.

Във връзка с настъпилата форсмажорна ситуация през март 2020 г. и въздействието върху сроковете за изпълнение на обектите, което оказва пандемичната обстановка, НЕК ЕАД поиска и получи одобрение за удължаване на сроковете по отделните договори от ЕБВР.

През 2021 г. пандемията продължи да оказва негативно въздействие върху сроковете за изпълнение на проекта.

Договор No GA049A-2A/ 25.04.2019 Рехабилитация на ПАВЕЦ „Чапра“, с изпълнител: Консорциум ABB AG & VOITH HYDRO GmbH & Co. KG. Стойност на договора: EUR 17,177,332.60. За обекта има издадено разрешение за строеж, в сила от 25.02.2020 г. В изпълнение са три от четирите етапа на проекта. По първите два етапа монтажните работи са завършени и се изпълняват сухи проби и довършителни работи. Етап III се намира в началото на демонтажните работи.

Договор No GA049A-3/18.05.2018 Рехабилитация на ПАВЕЦ „Белмекен“, ВЕЦ „Сестримо“ и ВЕЦ „Момина клисура“, с изпълнител: Консорциум KONČAR KET – ČKD BLANSKO – RUDIS. Стойност на договора: EUR 19,997,642.45. Издадени са разрешения за строеж и за трите централи, в сила от 17.01.2019 г.

Завършен е първи етап, като три ХА са въведени в експлоатация и един е в 72-часови проби. Втори етап е завършен за един ХА, който е в 72-часови проби и един ХА е в рехабилитация с довършителни монтажни работи. За останалите три ХА рехабилитацията ще започне през 2022 г.

Договор No:GA049A-4/27.08.2019 г. Рехабилитация на ОРУ 110kV на ВЕЦ „Въча-1“ и други системи на ВЕЦ под общ контрол, с изпълнител: Консорциум KONČAR KET - ČKD BLANSKO for Vacha-I HPP. Стойност на договора: EUR 4,955,557. Издадено е разрешение за строеж, в сила от 28.10.2020 г.

Завършени са монтажните работи по първи етап с рехабилитацията на ХА2, ХА3, ХА4 и първа част на ОРУ110kV. В началото на 2022 г. предстоят 72-часови проби на рехабилитираните съоръжения.

Задължения на НЕК ЕАД във връзка с развитие на енергийния сектор

Във връзка с модернизацията на блок V и VI на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД, на 29.05.2000 г. е подписано заемно споразумение между АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД като Заемополучател, Националната електрическа компания (НЕК) ЕАД като Гарант и Европейската атомна енергийна общност (ЕВРАТОМ) като Заемодател за отпускане на заем в размер на 212,5 млн. евро за финансиране на Програмата за модернизация на енергийните блокове. Съгласно клауза 15.2 на този договор НЕК ЕАД заедно с АЕЦ „Козлодуй“ носи отговорност като единствен главен длъжник. На същата дата е подписано и Гаранционно споразумение между Република България като Гарант и Европейската атомна енергийна общност като Заемодател (ЕВРАТОМ), с което държавата също гарантира изплащането на заема. Двете споразумения са ратифицирани със закон от 38-то Народно събрание на Република България на 29.11.2000 г. Заемът е отпуснат на 8 транша с променлив лихвен процент шестмесечен EURIBOR с надбавка до 0.13 %, а един от траншовете е с фиксиран лихвен процент 5.76%. Периодът на изплащане на главниците по заема по всеки транш е различен. Заемът е напълно погасен през май 2021 г.

Дългосрочни споразумения за закупуване на електрическа енергия

На 13 юни 2001 г. НЕК ЕАД сключва дългосрочен - 15 годишен договор с „Консолидейтд Континентъл Комърс Лимитид“, понастоящем „ВЙ И Ес - 3С Марица Изток 1“ ЕООД (AES) за закупуване на електрическа енергия. Договора влиза поетапно в сила при въвеждането в експлоатация на новата мощност на 2 юни 2011 г. и при достигането от страна на ТЕЦ AES Гълъбово на пълна нетна мощност от 600 МВт считано от 28 декември 2011 г. На 14.08.2015 г. е сключено споразумение за намаляване цената за разполагаемост с 14%, което е в сила от 26.04.2016 г., след изплащане на задълженията към централата. В съответствие с това НЕК ЕАД поема ангажимент в бъдеще да не изпада в просрочие към електроцентралата. Ако това условие не бъде спазено от компанията договореното намаление няма да се прилага до издължаване на просрочените суми от НЕК ЕАД към електроцентралата.

Съгласно договор за особен залог от 30.11.2005 г. и споразумение за изменение на договора за особен залог от 26.04.2016 г., НЕК ЕАД е заложил свои вземания за продадена електрическа енергия от ЕВН България електроснабдяване ЕАД и Енерго-Про Продажби АД като гаранция срещу бъдещите задължения за изкупуване на електроенергия. Сумата на заложените вземания е равна на очакваното максимално общо плащане за закупена електроенергия, за който и да е месец от календарната година.

Съгласно сключения дългосрочен договор за изкупуване на енергия НЕК ЕАД е задължен да изкупува минимално количество от 3,156,500 МВтч електроенергия на календарна година (или пропорционално количество при непълна календарна година) и договорената с търговски план разполагаемост.

На 13 юни 2001 г. е сключен и дългосрочен 15-годишен договор за изкупуване на електроенергия и разполагаемост между НЕК ЕАД и „Енергийна компания Марица Изток 3“ АД, понастоящем „КонтурГлобал Марица Изток 3“. Договорът влезе в сила през месец февруари 2009 г. при приключване на договорените рехабилитационни дейности по модернизацията на съществуващия ТЕЦ Марица Изток 3, след които инсталираната мощност е 808 МВт.

Съгласно договор за особен залог от 01.02.2002 г. и последно споразумение за изменение на договора за особен залог от 26.04.2016 г., НЕК ЕАД е заложил свои вземания за продадена електрическа енергия от ЧЕЗ Електро България АД, Енерго-Про Продажби АД, като гаранция срещу бъдещи задължения за закупуване на електрическа енергия. Сумата на заложените вземания е равна на 1.25 пъти очакваното максимално общо плащане за закупена електрическа енергия, за който и да е месец през календарната година.

В изпълнение на договора за изкупуване на електроенергия и разполагаемост НЕК ЕАД ежегодно издава записи на заповед в полза на КонтурГлобал Марица Изток 3 АД. Съгласно сключения дългосрочен договор за изкупуване на енергия НЕК ЕАД е задължен за изкупува минимално количество от 3,489,000 МВтч електроенергия на календарна година (или пропорционално количество при непълна календарна година) и базовата разполагаемост.

От 26.04.2016 г. влязоха в сила споразумения за намаляване на цената за разполагаемост с 15% на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ и с 14% на „Ей И Ес - 3С Марица Изток 1“, след изплащане на задълженията на НЕК ЕАД към двете електроцентрали. В съответствие с това НЕК ЕАД пос ангажимент в бъдеще да не изпада в просрочие към електроцентралите.

В таблицата по-долу са показани задълженията на НЕК ЕАД по отношение на минималните дължими плащания за закупена електроенергия и разполагаемост за оставащия срок на сключените дългосрочни договори за изкупуване на енергия от централите.

	Общо минимално дължима сума
	хил. лв.
Минимални дължими плащания за закупена разполагаемост *	1,999,555
Минимални дължими плащания за закупена електроенергия **	5,768,714
Общо	7,768,269

* Посочената сума е минимално дължимата според сключените дългосрочни договори за изкупуване на енергия и е формирана на база заложените фиксирани ценообразоващи елементи и елементи с фиксирана ескалация.

** Посочената сума е изчислена на база на цена за електроенергия и разполагаемост съгласно подадено ценово заявление от НЕК ЕАД до КЕВР за регулаторния период 2021-2022 г.

Минималните плащания за закупена разполагаемост по всеки един от дългосрочните договори за изкупуване на електроенергия от електроцентралите са както следва:

	До 1 година	От 1 до 5 години	Повече от 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Минимални плащания за закупена разполагаемост	568,397	1,431,158	-	1,999,555

През 2021 г. НЕК ЕАД е закупило от КонтурГлобал Марица Изток 3 АД нетна електрическа енергия в размер на 4,959 ГВтч., което е значително по-голямо количество от минимално договореното 3,489 ГВтч съгласно СИЕ.

От Ей И Ес Марица изток 1 са изкупени 3,305 ГВтч нетна електроенергия, което също е повече от задължителното минимално количество електроенергия за изкупуване в СИЕ от 3,156 ГВтч.

Съгласно изискванията на Закона за енергията от възобновяеми източници, НЕК ЕАД в качеството си на обществен доставчик до 24.07.2015 г. има задължение да изкупува цялото количество електрическа енергия произведена от възобновяеми или алтернативни енергийни източници с изключение на енергията, произведена от

водноелектроенергетически централи с инсталирана мощност над 10 MW. С промяната на чл.31, ал.5 на същия закон Общественият доставчик, съответно крайните снабдители изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници по преференциална цена за количествата електрическа енергия до размера на нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. Количествата електроенергия над нетното специфично производство се изкупуват по цена на излишък на балансиращия пазар или съгласно чл.31, ал.12 могат да се реализират на свободния пазар. Задължителното изкупуване на електрическата енергия се извършва по договори за изкупуване. Съгласно Закона за енергията от възобновяеми източници, променен на 3 май 2011 г., срокът на договорите е 20 години - за електрическата енергия, произведена от геотермална и слънчева енергия и за електрическа енергия, произведена от биомаса, 12 години – за електрическа енергия, произведена от ядрена енергия, и 15 години - за електрическата енергия, произведена от водноелектроенергетически централи с инсталирана мощност до 10 MW, както и за електрическа енергия, произведена от други видове възобновяеми енергийни източници. Сроковете за задължително изкупуване започват да текат от датата на въвеждане в експлоатация на енергийния обект, а за енергийни обекти, въведени в експлоатация след 31 декември 2015 г., сроковете се намаляват с времето от тази дата до датата на въвеждане в експлоатация на енергийния обект.

С влизане в сила на ценовото решение на КЕВР за регулаторния период 2020 – 2021 г. от 01.07.2020 г. задълженията на НЕК ЕАД по изкупуването на електроенергия намаляха и компанията изкупува електроенергия само от ВЕИ централи, които са под 1 MW инсталирана мощност. От 01.07.2021 г. с влизане в сила на последното ценово решение на КЕВР дружеството вече изкупува електроенергия от ВЕИ само с инсталирана мощност под 500 kW.

В изпълнение на разпоредбата на параграф 34, ал. 8 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г.) договорите на Дружеството с производители от ВЕИ с обща инсталирана мощност от 1 MW до 4 MW са прекратени от дата на влизане в сила на договорите за компенсиране с премия на производителите с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството няма сключени дългосрочни договори за изкупуване.

Условни задължения

Съществени съдебни дела срещу НЕК ЕАД

„Енергийна финансова група“ АД (ЕФГ)

„Енергийна финансова група“ АД (ЕФГ) е завело две дела с общ размер на главниците приблизително 3 122-хил. лв. и лихви за забава с претенции за плащане на прекъснати вземания от „УорлиПарсънс Нюклиър Сървисис“ ЕАД на ЕФГ по фактури за извършени консултантски услуги.

По едното дело исковете /59 хил. лв. главница/ са отхвърлени на първа инстанция. Решението е обжалвано от ЕФГ и Софийски апелативен съд е отменил решението на СГС и е уважил исковете. Решението е обжалвано от НЕК ЕАД пред Върховен касационен съд. ВКС е отменил решението на Софийски апелативен съд и е върнал делото за ново разглеждане от САпС. Очаква се решение на САпС.

По второто дело с цена на иска 3,063 хил. лв., от които 2,347 хил. лв. – главница и 716 хил. лв. - лихва за забава с решение на СГС от 13.03.2020 г. исковете са уважени. Решението е потвърдено от Апелативен съд София, като НЕК ЕАД е подало касационна жалба пред ВКС. Предвид внесено обезпечение от НЕК ЕАД по сметка на ВКС изпълнението на въззивното решение е спряно. Очаква се произнасяне на ВКС по допустимостта на касационното обжалване.

„Мечел Карбон“ АГ

„Мечел Карбон“ АГ е завело дело с размер на главната 21,4 хил. лв. и лихви за забава. Претенциите са за плащане на главници за доставена електрическа енергия от „Топлофикация Русе“ ЕАД, платени от НЕК ЕАД на „Топлофикация Русе“ ЕАД като залогодател вместо на определения от „Мечел Карбон“ АГ като заложен кредитор депозитар след получаване на съобщение за пристъпване към изпълнение от страна на „Мечел Карбон“ АГ по реда на ЗОЗ ведно с лихви и разноски.

Софийски градски съд е уважил предявените искове, като НЕК ЕАД е подало въззивна жалба срещу осъдителното решение пред Софийски апелативен съд.

„Полимери“ АД (н)

„Полимери“ АД (н) е завело дело пред Софийски градски съд срещу НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД при условията на солидарност с претенции за заплащане на обезщетение за неоснователно обогатяване в размер на 8,307 хил. лв. за ползване на собствена електрическа уредба ЕКРУ 110кВ за периода от м. 12.2011 г. до м. 06.2017 г.

СГС е отхвърлил предявените искове. „Полимери“ АД (н) е подало въззивна жалба до Софийски апелативен съд, като до момента няма произнасяне на втората инстанция.

„Хаос инвест 1“ ЕАД

„Хаос инвест 1“ ЕАД е завело пет дела пред Софийски градски съд срещу НЕК ЕАД с претенции за плащане на суми за изкупена електрическа енергия в периода януари-февруари 2018 г. за главници в размер на 5 813 хил. лв. с ДДС главници и лихви за забава.

Делата са на различен етап в първата инстанция, като две от тях са спрени до приключване на преюдициални административни производства.

„Ритъм - 4 - ТБ“ ООД и „Видахим“ АД

„Ритъм - 4 - ТБ“ ООД и „Видахим“ АД са завели дело пред Софийски градски съд срещу НЕК ЕАД за обезщетение за неизпълнението на договорно задължение от страна на НЕК ЕАД и деликтен иск за обезщетение за вреди претърпени на извъндоговорно основание по реда на чл. 49, във връзка с чл. 45 от ЗЗД при условията на евентуалност. Исковете са заведени като частични за сумата от 1,000 хил. лв. от общо претендирани като дължими от НЕК ЕАД суми в размер на 48,000 хил. лв. за неизкупено количество електроенергия.

Производството е в начален етап.

Към 31 декември 2021 г. са предявени други искове към Дружеството с различни правни основания: за плащане на суми за изкупена електрическа енергия над нетно специфично производство произведена от ВЕИ, за неоснователно обогатяване, за цедирани от производители на електрическа енергия вземания и други. Производствата по тези искове не са приключили с окончателни съдебни решения. Поради това обстоятелство, ръководството на Дружеството е преценило да не се начисляват допълнително провизии по съдебни искове.

Разчети с Напоителни системи ЕАД

НЕК ЕАД и „Напоителни системи“ ЕАД осъществяват дейности по поддръжка и експлоатация на язовири, язовирни стени, хидротехнически и хидромелиоративни съоръжения, като изпълняват определените от Министерство на околната среда и водите задължения за подаване на водни маси. НЕК ЕАД чрез предприятие „Язовири и каскади“ е оказвал услугата „водоподаване“ на „Напоителни системи“ ЕАД, подобна по характер услуга е оказвал и „Напоителни системи“ ЕАД на НЕК ЕАД.

Не е постигната договореност между Дружеството и „Напоителни системи“ ЕАД, като не са подписани протоколи за доставени количества вода за периода от май 2003 г. до датата на издаване на този финансов отчет, поради което е възможно да възникнат допълнително задължения към „Напоителни системи“ ЕАД, които към настоящия момент не могат да бъдат надеждно определени.

В тази връзка е сключено споразумение между НЕК ЕАД и „Напоителни системи“ ЕАД, с което двете страни са декларирали, че всяка от тях извършва услугата „водоподаване“ на другата страна. Споразумението предвижда подписване на договори, чрез които да се регламентират правата и задълженията на всяка страна свързани с предоставяне на услугата „водоподаване“.

Гаранции

Към 31 декември 2021 г. няма издадени банкови гаранции по нареждане на НЕК ЕАД в полза на други дружества /трети лица, (към 31 декември 2020 г. е в размер на 100 хил. лв. към свързани лица от групата на БЕХ - ЕСО ЕАД).

Записи на заповед

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 135,347 хил. лв. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3. (Към 31 декември 2020 г. НЕК ЕАД е издал записи на заповед в общ размер на 100,486 хил. лв., в т. ч. към свързани лица КонтурГлобал Марица Изток 3 в размер на 100,376 хил. лв. към ЕСО ЕАД в размер на 110 хил. лв.)

39. Свързани лица

Краен собственик

Крайният собственик на Дружеството е Българската държава, чрез Министъра на енергетиката.

Едноличен собственик

Едноличен собственик на Дружеството е Български Енергиен Холдинг ЕАД.

Асоциирани предприятия

Към 31 декември 2021 г. асоциирани предприятия на НЕК ЕАД са ЗАД Енергия, КонтурГлобал Марица Изток 3 АД, КонтурГлобал Оперейпънс България АД, ПОД Алианс България АД и ХЕК „Горна Арда“ АД.

Съвместни предприятия

Към 31 декември 2021 г. НЕК ЕАД притежава 50% от капитала на Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.

Свързани лица от икономическа група на Български Енергиен Холдинг ЕАД

Енергиен системен оператор ЕАД, АЕЦ Козлодуй ЕАД, ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД, Мини Марица - Изток ЕАД, Булгаргаз ЕАД, Булгартрансгаз ЕАД, Булгартел ЕАД, АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД, ВЕЦ Козлодуй ЕАД, Интерприборсервиз ООД, ПФК Берое-Стара Загора“ ЕАД, Булгартел-Скопие ДООЕЛ,

Други свързани лица

Други свързани лица на НЕК ЕАД са БНЕБ ЕАД, В и К Плевен ВООД и Български пощи ЕАД, тъй като са под общ контрол на Българската държава.

39.1. Условия на сделките със свързани лица

Сделките, свързани с покупка и продажба на електрическа енергия и услуги, свързани с електрическа енергия, се извършват по регулирани цени, определени с Решение на КЕВР, с изключение на продажбите на борсовия пазар с БНЕБ ЕАД. Всички останали продажбите и покупки от свързани лица се извършват при пазарни условия.

Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени (с изключение на заемите) и уреждането им се извършва с парични средства, освен ако не е упоменато друго, и са оповестени в бележка 32.

За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции, с изключение на оповестените в бележка 38, издадени запис на заповеди и гаранции. Вземанията от свързани лица са оповестени в бележка 24.

39.2. Задължения към Български енергиен холдинг ЕАД

Задълженията към БЕХ ЕАД към 31.12.2021 г. включват:

Задължения към БЕХ ЕАД	31 декември 2021 г.			
	Номинална стойност	Балансова стойност	Дължими лихви	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
(1) Дългосрочен заем	762,488	762,488	137	762,625
(2) Дългосрочен заем	1,047,684	1,047,684	188	1,047,872
(3) Споразумение за разсрочване на лихви от 22.01.2018 г.	35,250	35,250	-	35,250
(4) Споразумение за разсрочване на лихви от 08.02.2022 г.	527,774	527,774	-	527,774
(5) Търговски задължения	25	25	-	25
	2,373,221	2,373,221	325	2,373,546

Задълженията по падежи са както следва:

	Падеж	31 декември 2021 г.
Дългосрочни задължения		хил. лв.
(1) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2031 г.	693,467
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2028 г.	1,047,684
(4) Споразумение за разсрочване на лихви	28.07.2031 г.	472,702
		2,213,853
Краткосрочни задължения и текуща част на дългосрочни задължения		
(1) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2031 г.	69,158
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2028 г.	188
(3) Споразумение за разсрочване на лихви от 22.01.2018 г.	30.11.2022 г.	35,250
(4) Споразумение за разсрочване на лихви от 08.02.2022 г.	28.07.2031 г.	55,072
Търговски задължения		25
		159,693

Получени заеми – 2021 г.:

1) На 21 август 2014 г. е подписано кредитно споразумение, с което се консолидират заемите на НЕК ЕАД към БЕХ ЕАД и цедираното вземане от „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД от 1 април 2014 г. в общ размер на 1,209,148 хил. лв. Първоначалният срок на кредита е 10 години, с четири месеца гратисен период и годишен лихвен процент 4.49%. С Допълнително споразумение № 1/08.02.2022 г., считано от 28.07.2021 г., лихвеният процент по заема е намален на 3.225%, предвидено е дължимата остатъчна главница от 973,777 хил. лв. да бъде погасена за 10 години с последна вноска на 28.07.2031 г., а натрупаните до 28.07.2021 г. просрочени лихви и законна лихва за забава по кредитното споразумение в размер на 241,613 хил. лв. са оформени в Споразумение за разсрочване на лихвени задължения от 08.02.2022 г. В погасителния план към Допълнително споразумение № 1 са отчетени две плащания на 17.09.2021 и 05.10.2021 г. в общ размер на 200 млн. лв., като от 28.12.2021 г. той е оформен на 116 месечни анюитетни вноски по 7,716 хил. лв. Към 31 декември 2021 г. задължението по главница по кредита е в размер на 762,488 хил. лв. и лихви 137 хил. лв.

(2) На 25 април 2016 г. е подписан договор за предоставяне на целеви заем в размер на 521,625 хил. евро (1,020,210 хил. лв.) за погасяване на дължимите от НЕК ЕАД просрочени суми към „Ей И Ес 3С Марица изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица изток 3“ АД, което е необходимо условие за влизане в сила на подписаните споразумения за изменение на дългосрочните договори за изкупуване на електрическа енергия от двете централи. Срокът на кредита е дванадесет месеца и при годишен лихвен процент 6.65%. В договора се съдържа клауза за предоговаряне на условията при успешно пласиране на облигационната емисия. На 30 декември е направена промяна на условията на договор за предоставяне на целеви заем на НЕК ЕАД от 25 април 2016 г., както следва:

Размер на главницата – 535,672,538 евро (1,047,684,419 лв.);

Лихвен процент по заема – 5.575% на годишна база;

Срок на действие на договора – 59 месеца и 26 дни;

Падеж на главницата – 28 юли 2021 г.;

Дата на влизане в сила – 2 август 2016 г.

На 08.02.2022 г. е подписано Допълнително споразумение № 2 към Договора за заем, с което, считано от 28.07.2021 г., лихвеният процент по кредита става 3,225%. Предвидено е за срок от 7 години НЕК ЕАД да плаща ежемесечна лихва по заема в размер на 2,816 хил. лв., а с последната вноска на 28.07.2028 г. да заплати и цялата главница. Просрочените към 28.07.2021 лихви, заедно с просрочените лихви и законната лихва за забава по Кредитното споразумение от т. (1) са оформени в Споразумение за разсрочване на лихвени задължения от 08.02.2022 г. Към 31 декември 2021 г. задължението по главница по кредита е в размер на 1,047,684 хил. лв. и лихви в размер на 188 хил. лв.

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Споразумения за разсрочване на задължения

(3) На 22 януари 2018 г. е подписано споразумение за разсрочване на лихвени задължения на „Национална електрическа компания“ ЕАД към БЕХ ЕАД за минал период, с падеж 30 ноември 2022 г., погасявани на 60 равни месечни вноски, считано от 31 декември 2017 г. Към 31 декември 2021 г. размерът на задължението е 35,250 хил. лв.

(4) На 08 февруари 2022 г. е подписано споразумение за разсрочване на лихвени задължения на „Национална електрическа компания“ ЕАД към БЕХ ЕАД. Натрупаните към 28.07.2021 г. просрочени лихви и законна лихва за забава по Кредитното споразумение по т. (1) и Договора за заем по т. (2) в размер на 550,720 хил. лв. (съответно 421,613 хил. лв. и 309,108 хил. лв.) са новирани и обединени в едно споразумение за разсрочване на дължими суми, като върху тях не се дължи лихва за разсрочено плащане. Сроктът на изплащане е 10 години на равни месечни вноски от 4,589 хил. лв. с последна вноска на 28.07.2031 г. Към 31 декември 2021 г. размерът на задължението е в размер на 527,774 хил. лв. за текуща и нетекуща част.

Към 31.12.2021 г. заемите от БЕХ ЕАД не са обезпечени.

Задълженията към БЕХ ЕАД към 31.12.2020 г. включват:

Задължения към БЕХ ЕАД	31 декември 2020 г.			
	Номинална стойност	Балансова стойност	Дължими лихви	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
(1) Дългосрочен заем	1,003,777	1,003,777	198,570	1,202,347
(2) Дългосрочен заем	1,047,685	1,043,464	275,685	1,319,149
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	73,704	73,704	-	73,704
Търговски задължения	16	16	-	16
	2,125,182	2,120,961	474,255	2,595,216

Задълженията по падежи са както следва:

Дългосрочни задължения	Падеж	31 декември 2020 г.
		хил. лв.
(1) Заем от БЕХ ЕАД	31.03.2024 г.	329,879
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2021 г.	-
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	30.11.2022 г.	35,250
		365,129
Краткосрочни задължения и текуща част на дългосрочни задължения		
(1) Заем от БЕХ ЕАД	31.03.2024 г.	872,468
(2) Заем от БЕХ ЕАД	28.07.2021 г.	1,319,149
(3) Споразумение за разсрочване на лихви	30.11.2022 г.	38,454
Търговски задължения		16
		2,230,087

Движението на заемите е както следва:

	2021 г.	2020 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Задължение на 1 януари	2,595,200	2,497,859
Плащания по заеми	(328,274)	(38,454)
Начислени разходи за лихви	102,374	129,963
Амортизация на финансови разходи	4,221	5,832
Задължение на 31 декември	2,373,521	2,595,200

39.3. Сделки със свързани лица

Продажби на свързани лица

Дружество	Сделки/Основание	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Единоличен собственик			
Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)			
„ЕСО“ ЕАД	балансираща енергия	147,074	50,644
	резерв и допълнителни услуги	40,959	19,501
	приходи от търг. с ел. енергия	-	21,045
	други продажби	-	3
		188,033	91,193
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	продажба на ДА	794	1,968
	други продажби	21	6
		815	1,974
"Мияна Марица Изток" ЕАД	други продажби	18	6
		18	6
"ТЕЦ Марица Изток - 2" ЕАД	водоподаване	1,592	1,596
		1,592	1,596
"Булгартрансгаз" ЕАД	ел. енергия	58	-
Асоциирани и съвместни предприятия			
„КонтурГлобал Марица Изток“ 3 АД	неустойки	411	425
	върнати неустойки	(411)	(425)
	такса управление	65	65
	водоподаване	342	336
	дивидент	30,510	31,050
		30,917	31,451
„КонтурГлобал Оперейшънс България“ АД	такса управление	65	65
	дивидент	1,369	1,396
		1,434	1,461
ПОД Алианс	дивидент	6,221	5,569
ЗАД Енергия	застрахователни обезщетения	10	16
	Дивидент	4,170	3,278
		4,180	3,294
Други свързани лица			
Под общ контрол на Българската държава			
БНЕБорса ЕАД	ел. енергия	918,861	155,155
		918,861	155,155
ВМЗ ЕАД	ел. енергия	6,534	-
НКЖИ Електроразпределение ЕАД	ел. енергия	23,290	-
		1,181,953	291,699

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Покупки от свързани лица

Дружество	сделки/основание	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Единоличен собственик			
„БЕХ“ ЕАД	Лихви заеми	102,373	129,964
	амортизация финансови разходи по заеми	4,221	5,832
	Услуги	89	62
	Други доставки	-	5
		106.683	135.863
Дружества под общ контрол (Група БЕХ ЕАД)			
„ЕСО“ ЕАД	пренос	785	92
	достъп	7,670	5,202
	Балансираща енергия	6,266	3,152
	Други услуги	-	11
		14.721	8.457
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД	ел. енергия	161,588	162,049
	лихви по споразумение	-	32
	Други	-	1
		161.588	162.082
"Мяни Марица Изток" ЕАД	ел. енергия ЯиК	4	3
"ТЕЦ Марица Изток - 2" ЕАД	ел. енергия	419,037	416,477
	други	2	2
	ел. енергия ЯиК	8	7
		419.047	416.486
Асоциирани и съвместно контролирани предприятия			
„КонтурГлобал Марица Изток“ 3 АД	РМ	245,896	244,516
	ЕЕ	219,107	181,641
	доп. услуги	5,647	5,391
	фонд 5% вноса	56,059	33,180
	въглеродни емисии	694,944	258,935
	неустойки	-	198
	обезщетение по съдебно дело	19,558	-
		1.241.211	723.861
ПОД Алианс	ДПО	997	1.001
З АД Енергия	услуга	28.860	17.498
Други свързани лица			
Под общ контрол на Българската държава			
БНЕБорса ЕАД	такси борсов пазар	893	403
	ел. енергия	28,661	1,793
	обучение и квалификация	-	1
		2.002.682	1.467.472

Сделки със свързани лица - директори и служители с контролни функции

Дружеството има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции.
Общата сума на начислените възнаграждения, включени в разходите за персонала, е както следва:

	2021 г. хил. лв.	2020 г. хил. лв.
Възнаграждения на Съвета на Директорите	198	200
Социални разходи и разходи за осигуровки върху възнагражденията на членовете на Съвета на Директорите	54	51
	252	251

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

Безналични сделки със свързани лица

За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. са извършени безналични сделки със следните свързани лица:

Дружества	Вид транзакция	Сума хил. лв.
НЕК ЕАД - "АЕЦ Козлодуй" ЕАД	прихващане на насрещни вземания и задължения	952
НЕК ЕАД - „КонтурГлобал Марица Изток“ 3 АД	прихващане на насрещни вземания и задължения	31,399
НЕК ЕАД - „КонтурГлобал Марица Изток“ 3 АД	прихващане на насрещни вземания и задължения	1,447
- „КонтурГлобал Оперейшънс България“ АД	ОБЩО	33,798

40. Събития след датата на финансовия отчет

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, с изключение на следните:

40.1. Военен конфликт между Украйна и Руската федерация

В 24 февруари 2022 г., Русия предприе военни действия в съседна Украйна. Този конфликт бързо се разраства и е считан за най-сериозната военна обстановка в Европа след края на Втората световна война.

Въпреки че руските военни вероятно са планирали атаката с Украйна и са се мобилизирали през годината, завършваща на 31 декември 2021, това не трябва да се счита за критично събитие, което да подсказва, че конфликтът е бил очевиден в този момент. Предвид този факт, Дружеството не смята за необходимо да се вземат предвид допълнителни корекции на финансовия отчет към 31.12.2021 г. и настоящият конфликт трябва да се счита за некоригиращо събитие.

След този военен конфликт, някои държави обявиха нови пакети от санкции срещу държавния дълг на Руската федерация и редица руски банки, както и персонални санкции срещу редица физически лица. На по-късен етап се наложиха санкции и към Беларус. Към датата на съставяне на отчета отделните държави и ВС са наложили четири категории санкции на Русия и Беларус:

- санкции срещу физически лица и предприятия/организации
- ограничения върху бизнеса
- дипломатически мерки
- ограничаване на икономическото сътрудничество

Поради нарастващото геополитическо напрежение от февруари 2022 г. се наблюдава значително повишаване на волатилността на пазарите на ценни книжа и валута, колебания в цените на енергията и бензина, значително поевтиняване на рублата спрямо щатския долар и еврото.

Международното положение, свързано с конфликта между Русия и Украйна доведе до промени в икономически аспект и пазарните условия, свързани с нарастваща инфлация, динамично покачване на цените на основни суровини и материали.

Ръководството внимателно следи ситуацията и търси начини за намаляване на въздействието ѝ върху Дружеството.

Ръководството ще продължи да следи потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на потенциалните ефекти.

40.2. Развитие на пандемията от Covid-19

Във връзка с продължаващата световна пандемия от Covid-19, описана в бележка 2 от настоящия финансов отчет, беше удължен срокът на извънредната епидемична обстановка в България до 31 март 2022 г.

40.3. Задължение към Министерство на енергетиката по предоставена възмездна финансова помощ

На 10 март 2022 г. Министерски съвет постанови с Решение №142 НЕК ЕАД да възстанови по бюджета на Министерство на енергетиката получената възмездна финансова помощ в срок до 31 март 2022 г. еднократно в пълен размер (1,176,661 хил. лв.) по банковата бюджетна левова сметка на Министерство на енергетиката в Българската народна банка. Дружеството не е направило допълнителни корекции на финансовия отчет към 31.12.2021 г., тъй като се счита за некоригиращо събитие.

На 13 април 2022 г. Министерски съвет постанови с Постановление №52, че се променя срокът за възстановяване на 15 април 2022 г.

На 14 април 2022 г. НЕК ЕАД сключва договор за заем с БЕХ ЕАД в размер на 700,000 хил. лв. при годишен лихвен процент от 2.44% и срок на погасяване 33 месеца от датата на сключване на договора съгласно погасителен план.

Задължението към Министерство на енергетиката е погасено към 15 април 2022 г.

41. Оповестяване съгласно законови изисквания

Този финансов отчет е одитиран от одиторски дружества Грант Торятон ООД и Захаринова Нексия ЕООД, на основание договор, сключен с Български Енергиен Холдинг ЕАД. Дружеството не начислява суми за независим финансов одит. Индивидуалният финансов отчет на Български Енергиен Холдинг ЕАД за периода, завършващ на 31.12.2021 г., съдържа оповестяване за начислените суми за услуги, предоставяни от регистрирани одитори за независим финансов одит. През периода регистрираните одитори не са предоставяли други услуги на Дружеството.

42. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2021 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 28 април 2022 г.